

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme
Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi

Salih GÜN
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Aziz KILINÇ

Çanakkale
Haziran, 2015

Taahhütname

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

23.06.2015

Salih GÜN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Salih GÜN tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi” adlı çalışma, 23.06.2015 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No: 10049898

	Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Danışman	Prof. Dr.	Aziz KILINÇ	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Osman ÇEKİÇ	
Üye	Doç. Dr.	Sadettin KEKLİK	

23.06.2015

Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Önsöz

Bu araştırmada, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi incelenmektedir. Konuşma becerisinin geliştirilmesinde ders kitapları tek başına yeterli olmamaktadır. Öğrenilen dilin günlük hayatla bağlantısını sağlayacak iletişimsel etkinliklere, farklı öğretim tekniklerine, sınıf içi ve sınıf dışında kullanılacak teknolojik uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kapsamda gerçekleştirilen bu çalışmada, birinci bölümde problem durumu betimlenmektedir. İkinci bölümde konu ile ilgili kavramsal çerçeve aktarılmaktadır. Üçüncü bölümde araştırmanın nasıl ve hangi araçlarla gerçekleştirildiğinin, hangi inceleme tekniklerinin kullanıldığının belirtildiği yönteme ilişkin bilgiler verilmektedir. Dördüncü bölümde alt amaçlar doğrultusunda bulgular ve yorum ifade edilmektedir. Son olarak beşinci bölümde tartışma, sonuç ve öneriler sunulmaktadır.

Çalışmamız boyunca benden desteğini esirgemeyen ve önemli fikirleriyle bana yol gösteren çok değerli hocam Sayın Prof. Dr. Aziz KILINÇ'a teşekkürlerimi sunarım.

Fatih Üniversitesi TÖMER'deki meslektaşlarıma ve öğrencilerime çalışmaya sağladıkları katkılardan dolayı çok teşekkür ederim.

Çanakkale, 2015

Salih GÜN

Özet

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü

Görüşme (Skype) Uygulamalarının Konuşma Becerisine Etkisi

Bu çalışmanın amacı, Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme (Skype) uygulamalarının yabancılarla Türkçe öğretiminde öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmeye etkisini tespit etmek, öğrencinin süreç sonunda bu uygulamaya karşı görüşlerinin neler olduğunu öğrenmek olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri için yarı deneysel desenlerden ön test ve son test kontrol gruplu model; nitel verileri için odak grup görüşmesi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında İstanbul il merkezinde öğrenim gören B2 öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise 30 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların % 43,33'ü kız , % 56,66'sı erkek öğrencidir. Araştırma verileri Sallabaş (2001) tarafından geliştirilip geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan Konuşma Değerlendirme Ölçeği ile toplanmıştır. Öğrencilerin demografik bilgilerinin elde edilmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde İçerik Analizi, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk testi, Eşleştirilmiş Grup T-testi ve T testi kullanılmıştır. Nicel verilerin analizi SPSS 22.0 programıyla yapılmıştır.

Araştırmanın sonunda, başarı değişim (kazanım) düzeyi olarak bakıldığında Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme (Skype) uygulamaları konuşma becerisi üzerinde olumlu bir etki yapmış ve deney grubu lehine bir gelişim kaydedilmiştir. Bu gelişim, yeterli düzeyde olmadığı için grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe, Konuşma Becerisi, Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamaları

Abstract

The Effect of Web 2.0 Visual and Auditory Communication (Skype) Applications on the Speaking Ability in the Turkish Teaching as a Foreign Language

The aim of this study is to find out whether Web 2.0 Visual and Auditory Communication (Skype) Applications have a positive effect on the learning of the Turkish language and to discover the opinion of the students on the program at the end of the process.

The mixed method has been used in this research. For quantitative data of the research, pre-test, post-test, control group model were used among experimental patterns; and focus group and individual interviews were used for qualitative data. The sample of this study was composed of thirty students. The research group was consisted of the students learning Turkish at B2 level in the courses in Istanbul city center in the 2014-2015 educational year. The percentage of the students in the research group was 43.33 % female and 56.66 % male. The data collected were analyzed through a Speaking Assessment Rubric developed by Sallabas (2001) for testing to be both reliable and valid. The demographic information of the students was collected through a Personal Information Form that was prepared by the researcher. To analyze the data, Content analysis, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk test, Paired sample T-test and independent samples T test were used. To analyze quantitative data, SPSS 22.0 was used.

At the end of the research, as far as the change level of success, it was observed that Web 2.0 Visual and Auditory Communication (Skype) Application has a positive effect on speaking abilities, and it has been recorded that this application has helped the control group. Since this improvement was not at a sufficient level, the difference among the group averages was not found statistically meaningful.

Key words: Turkish as a foreign language, speaking abilities, of Web 2.0 Visual and Auditory Communication (Skype).

İçindekiler

Onay.....	i
Önsöz.....	ii
Özet.....	iii
Abstract.....	iv
İçindekiler.....	v
Tablolar listesi.....	ix
Şekiller listesi.....	xi
Kısaltmalar listesi.....	xii
Bölüm I: Giriş.....	1
Problem Durumu.....	2
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
Varsayımlar.....	6
Tanımlar.....	6
Bölüm II: Kavramsal Çerçeve.....	8
Yabancı Dil Öğretimi.....	8
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	10
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Dil Becerileri.....	11
Konuşma Becerisi.....	15
Konuşma Becerisinin Özellikleri.....	17
Konuşma Becerisinin Unsurları.....	18
Konuşma Becerisini Geliştiren Alıştırmalar.....	19

Konuşmanın Diğer Becerilerle İlişkisi.....	22
Konuşma-Dinleme İlişkisi.....	22
Konuşma-Okuma İlişkisi.....	23
AOBM’de Dil Düzeyleri.....	24
B2 Düzeyi Konuşma Kazanımları.....	26
Sözlü Üretim.....	26
Sözlü Etkileşim.....	27
AOBM’de Konuşma Becerisini Değerlendirmek için Belirlenen Ölçütler.....	31
B2 Düzeyi Kendini Değerlendirme Kılavuzu.....	31
B2 Düzeyi Konuşma Diline Nitel Bakış Açışı.....	31
Dil Öğretimi Yaklaşımları Bağlamında Konuşma Becerileri.....	32
Direkt/Dolaysız Yöntem.....	33
İşitsel-Dilsel Yöntem.....	34
Doğal Yöntem.....	37
İşitsel-Görsel Yöntem.....	38
İletişimsel Yaklaşım.....	38
Seçmeli Yöntem.....	43
Konuşma Becerisinde Kullanılan Öğretim Teknikleri.....	44
Yabancı Dil Öğretimi ve Teknoloji.....	45
Web Destekli Öğretim.....	46
Web Uygulamaları.....	49
Web 1.0.....	49
Web 2.0.....	49
Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamaları.....	53

Camfrog.....	53
SightSpeed.....	53
Facetime.....	54
Facebook.....	54
Fring.....	55
Google Hangouts.....	55
İChatAV.....	56
ooVoo.....	56
Paltalk.....	57
Jitsi.....	57
Tokbox.....	58
VSee.....	58
Tango.....	59
Viber.....	59
İmo.....	60
Line.....	60
Skype nedir?.....	61
Skype’ın Kurulum ve Kullanım Adımları.....	65
Skype’ın Dil Öğretiminde Kullanımı.....	66
Skype Aracılığıyla Konuşma.....	72
Bölüm III: Yöntem.....	74
Araştırmanın Modeli.....	74
Araştırmanın Çalışma Grubu.....	78
Veri Toplama Araçları.....	78
Nicel Veri Toplama Araçları.....	78

Nitel Veri Toplama Araçları.....	79
Araştırmanın Uygulanması.....	80
Katılımcılar.....	84
Çalışma Takvimi.....	86
Verilerin Analizi.....	87
Nicel Veri Analizi.....	87
Nitel Veri Analizi.....	87
Bölüm IV: Bulgular ve Yorum.....	89
Nicel Araştırmalarda Bulgular.....	89
Nitel Araştırmalarda Bulgular.....	93
Bölüm V: Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	101
Tartışma.....	101
Sonuç.....	103
Öneriler.....	105
Kaynakça.....	106
Ekler.....	114

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	AOBM Dil Düzeyleri.....	25
2	B2 Düzeyi Kendini Değerlendirme Kılavuzu.....	31
3	Konuşma Diline Nitel Bakış Açısı.....	32
4	WDÖ Avantajları.....	46
5	WDÖ Avantajları.....	47
6	WDÖ Dezavantajları.....	48
7	WDÖ Dezavantajları.....	48
8	Web 1.0 ve 2.0 Uygulamalarının Özellikleri.....	51
9	Yarı Deneysel Desen.....	77
10	Araştırma Çizelgesi.....	77
11	Konuşma Konuları.....	81
12	Konuşma Konuları.....	82
13	Çalışmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	84
14	Çalışmaya Katılan Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	85
15	Uygulama Süreci.....	86
16	Normal Dağılım Testleri.....	87
17	Deney Grubu Ön test ve Son test Puanları Arasındaki Fark.....	89
18	Kontrol Grubu Ön test ve Son test Puanları Arasındaki Fark.....	90
19	Ön test Başarı Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları.....	90
20	Son test Başarı Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları.....	91
21	Öğrencilerde Son test ve Ön test Puanları Arasındaki Başarı Değişiminin Gruplara Göre Ortalamaları.....	92

22	Öğretim Yöntemi Alt Temasına İlişkin Bulgular.....	94
23	Skype Uygulamasına Karşı Tutum Alt Temasına İlişkin Bulgular.....	95
24	İşlevsellik Alt Temasına İlişkin Bulgular.....	96
25	Uygulamannın Zorlukları Alt Temasına İlişkin Bulgular.....	97
26	Uygulamaya Karşı Genel Düşünce Alt Temasına İlişkin Bulgular.....	98

Şekiller Listesi

Şekil Numarası	Başlık	Sayfa
1	Camfrog Sesli, Görüntülü ve Yazılı İletişim Uygulaması.....	53
2	SightSpeed, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	53
3	FaceTime, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	54
4	Facebook, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	54
5	Fring, Sesli Ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	55
6	Google Hangouts, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	55
7	İChatAV, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	56
8	ooVoo, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	56
9	Paltalk, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	57
10	Jitsi, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	57
11	Tokbox, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	58
12	VSee, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	58
13	Tango, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	59
14	Viber, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	59
15	İmo, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	60
16	Line, Sesli ve Görüntülü İletişim Uygulaması.....	60
17	Farklı Teknolojik Aletlerde Aynı Kullanıcı Adıyla Görüşme Yapabilme.....	61
18	Yıllara Göre Uluslararası Telefon ve Skype Görüşmeleri (Milyar Dakika).....	62
19	Aynı Anda Skype'a Bağlanan Kullanıcı (Milyon Kişi).....	64
20	Eğitimde Skype Kullanımı.....	67
21	Eşzamanlı Üçgenleme Karma Yöntem Tasarımı.....	76
22	Son test ve Ön test Puanları Arasındaki Başarı Değişiminin Deney Ve Kontrol Gruplarına Göre Grafiği.....	92

Kısaltmalar Listesi

AOBM	: Avrupa Ortak Başvuru Metni
WDÖ	: Web Destekli Öğretim
ALTE	: The Association of Language Testers in Europe
TÖMER	: Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
AG	: Araştırmacı Günlüğü

Bölüm I: Giriş

Sosyal bir varlık olan insan, toplum içinde kendini ifade etme ihtiyacı hisseder. Duygu ve düşüncelerini ifade ederken de dili kullanır. Zira dil, “insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta” dır (Ergin, 1993). Farklı tanımları yapılan dilin dikkat çeken özelliği, doğal bir iletişim aracı olmasıdır.

Tarihin en eski devirlerinden itibaren insanlar birbirleriyle zaman zaman eğitim, din, askeri ve ticari sebeplerden dolayı gerek bireysel gerekse toplu olarak iletişime geçme ihtiyacı duymuştur. Bu durumda iletişimin daha iyi ve güçlü kurulması adına yabancı dil öğrenme zorunlu hale gelmiştir.

Yabancı dil öğrenirken hedef dilin yapısı, kültürel farklılıklar gibi etmenler ortaya çıkmaktadır. Bu etmenler dil öğrenmeyi zorlaştırabilmektedir. Dinleme, okuma, konuşma ve yazma gibi temel becerilerle ortak bir beceri kazandırılarak bu zorluklara çözüm bulunmaya çalışılsa da bu yeterli olmamaktadır.

Dil öğrenenler hedef dilde iletişime geçmek ve kendilerini ifade etmek için konuşma becerisine öncelikle ihtiyaç duymaktadır. Konuşma becerisinin öğrenilmesi ve geliştirilmesinde uzun bir zamana ihtiyaç duyulması, araştırmacıların bu konunun öğretimiyle ilgili çalışmalarının yeterli seviyede olmaması konuşma becerisini geliştirmeyi zorlaştırmaktadır.

Türkiye'nin uluslararası arenada tanınması ve söz sahibi olmaya başlaması Türkçe öğrenmeye karşı ilgiyi artırmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak sistemli ve yaygın bir biçimde öğretilmesi için yapılan çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır.

Günümüzde yabancılara, Türkçe konuşma becerisinin öğretilmesi ve geliştirilmesi için sadece ders kitapları yeterli olmamakta sınıf içi ve sınıf dışında istifade edilebilecek

teknolojik uygulamalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, yabancıların Türkçe öğrenirken karşılaştığı konuşma becerisiyle ilgili problemlere çözüm aranmaktadır.

Öğrencilerin dilin özelliklerine dikkat ederek ve kaygı duymadan konuşabilmeleri için Skype ile konuşma uygulaması tercih edilmiştir. Bu uygulama, öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmede ve özellikle akıcı konuşmalarını sağlamada etkili olduğu için önemlidir. Bu çalışmada, Skype ile konuşma uygulamaları yaparak B2 seviyesi öğrencilerinin konuşma becerilerini ortak dil ölçütlerine uygun olarak geliştirmeleri hedeflenmiştir.

Problem Durumu

İnsanlar iletişimini dil vasıtasıyla sağlamış, duygu ve düşüncelerini dille ifade etmişlerdir. Günümüze kadar çok farklı tanımları yapılan dilin tek ve vazgeçilmez özelliği iletişim aracı olmasıdır.

Tarih boyunca farklı iletişim yolları kullanılsa da, iletişim denince akla gelen ilk şey konuşmadır. Konuşma, sadece insana ait bir özelliktir. Anlaşmada ve iletişim kurmada son derece önemli olan konuşma, en basit tanımıyla duygu ve düşüncelerin sözlü olarak aktarılmasıdır.

Richard ve Renandya'ya (2002) göre, konuşma anlaşılabilir bir iletinin doğru sesletim, vurgu ve tonlama kullanılarak iletilmesi sürecidir. Bu sürecin karmaşık olması konuşmanın öğrenimi ve öğretimi zorlaştırmaktadır. Çünkü konuşma, diğer dil becerilerinden farklı olarak dilin sosyal etkileşim alanlarında kullanılması için ayrıca bir yeteneğe ihtiyaç duyar.

Konuşma becerisi önemli olup öğrenimi/öğretimi diğer becerilere oranla daha çok zaman ve emek isteyen bir beceridir. Bu becerinin öğrenimi/öğretiminde güçlük çekildiği ve yeterli verim alınmadığı bir gerçektir.

Konuşma becerisinin öğretilmesi ve geliştirilmesi için yeterli zamana, sadece bu beceriye özgü bir programa, günlük hayatta uygulanabilir iletişimsel etkinliklere, dil öğretim kitaplarında yeterli derece kullanılmayan ama öğrenciyi aktif hale getirecek farklı öğretim tekniklerine, sınıf içi ve sınıf dışında da kullanılacak teknolojik uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgisayar ve internet teknolojisinin gelişip yaygınlaşmasıyla web tabanlı internet uygulamaları iletişime farklı bir boyut kazandırmıştır. Web 2.0 uygulamaları olarak da bilinen bu uygulamalar hem sesli hem de görüntülü iletişime imkan sağlamaktadır. Bu uygulamalar Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konuşma becerisinin geliştirilmesinde de kullanılabilir.

Alanyazın taramasında, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konuşma becerisinin geliştirilmesinde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının kullanılması ile ilgili bir araştırmaya rastlanamamıştır. Bu yüzden böyle bir çalışmanın yapılması önem arz etmektedir.

Bu çalışmayla, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma becerisinin geliştirilmesinde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarından en yaygın olarak kullanılan Skype programı değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisine etkisini araştırmaktır.

Bu araştırmada, “Konuşma Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak Skype programıyla konuşma çalışması yaptırılan deney grubunun ve geleneksel yöntem kullanılan kontrol

grubunun ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılığın var olup olmadığının tespiti amaçlanmaktadır.

Ayrıca araştırmaya katılan deney grubu öğrencileriyle odak grup görüşme yapılarak bu görüşme sonrasında Skype'ın Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini ne yönde etkilediği ve Skype'ın öğrencilerin konuşmaya karşı tutumlarını nasıl etkilediği belirlenecektir.

Araştırmanın problem cümlesini “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi” var mıdır? sorusu oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacının gerçekleştirilebilmesi için şu alt problemlere cevap aranacaktır:

1. Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) kullanıldığı deney grubunun ön test puanları ile kontrol grubunun ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) kullanıldığı deney grubunun son test puanları ile sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) kullanılmadığı kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamaları (Skype) öğrencilerin konuşma tutumlarını nasıl etkilemektedir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamaları (Skype) ile geliştirmeye yönelik deneysel bir uygulamadır.

Köklü bir geçmişe sahip olan Türkçenin yabancı dil olarak, yurt içi ve yurt dışında yaygın olarak öğretilmeye başlanması oldukça yenidir. Türkiye'nin uluslararası arenada tanınması ve söz sahibi olmaya başlaması Türkçe öğrenmeye karşı ilgiyi artırmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak sistemli ve yaygın bir biçimde öğretilmesi için yapılan çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır. Bu araştırma, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine farklı bir bakış açısı getireceği düşüncesiyle önemlidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önemli amaçlarından biri, bu dili öğrenenlere telaffuz, vurgu ve tonlamalara dikkat ederek sağlıklı bir iletişim kurabilmesi için konuşma becerisini kazandırmaktır. Bu araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceği için önemlidir.

Günümüzde konuşma becerisinin öğretilmesi ve geliştirilmesi için sadece ders kitapları yeterli olmamakta sınıf içi ve sınıf dışında istifade edilebilecek teknolojik uygulamalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının etkisini ölçen bir deneysel çalışma olduğundan önemlidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde çok önemli bir yere sahip olan konuşma becerisinin geliştirilmesinde bilişim teknolojilerinden yararlanma düşüncesinin yaşanan sıkıntıları azaltabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın bulgularının, gelecekte bu konu hakkında çalışmayı düşünen araştırmacılara yol göstereceği beklenmektedir. Ayrıca elde edilen bulguların konuşma becerilerinin geliştirilmesinde öğreticilere ışık tutması hedeflenmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma,

- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konuşma derslerinde uygulanmak üzere uzman görüşleriyle seçilmiş 6 konuyla,

- Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarından Skype yardımıyla kazandırılmaya çalışılacak konuşma becerileriyle,
- Skype uygulaması yapmak için belirlenen 8 haftalık uygulama süresiyle,
- İstanbul, Fatih Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören B2 seviyesindeki 30 öğrenciyle,
- Bu öğrencilerle ders dışı etkinlik olarak gerçekleştirilen Skype uygulamasıyla sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmada kullanılan yöntem ve araştırmanın uygulama süreciyle ilgili olarak temel varsayımlar şunlardır:

- Yabancı dil olarak Türkçe konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik bu çalışmada karma yöntem tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmanın amaçları için uygundur.
- Deney ve kontrol grupları, dil seviyeleri ve kız-erkek dağılımı bakımından birbirine benzer yapıdadır.
- Araştırmada kullanılan ölçek geçerli ve güvenilirlerdir.
- Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendiren uzmanlar objektif bir değerlendirme yapmışlardır.
- Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.

Tanımlar

Yabancı Dil: Ana dilin dışında olan dillerden her biri (TDK, 2005).

Avrupa Ortak Başvuru Metni: Avrupa ülkelerinde dil ve dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlayan bir dil değerlendirme ve referans sistemidir (MEB, 2009).

B2 Seviyesi: Avrupa Ortak Başvuru Metnine göre, bağımsız dil kullanıcısı içerisinde yer alan “orta” seviyeyi temsil eder.

Konuşma: Konuşma anlaşılabilir bir iletinin doğru sesletim, vurgu ve tonlama kullanılarak iletilmesi sürecidir.

Web Destekli Öğretim: Web destekli öğretim (WDÖ), öğrenme sürecinde bilginin desteklenmesi amacıyla bilgisayar-web alt yapısının kullanılarak bilgi paylaşımında eş zamanlı ya da eş zamanlı olmayan bir şekilde öğrenme sağlayan ortamdır.

Web Uygulamaları: Web uygulaması genellikle [web] tarayıcı aracılığıyla, bir ağ üzerinden bir veya daha fazla görevi yerine getirmek için web ve [web] tarayıcı teknolojileri kullanan bir uygulamadır (Remick, 2011).

Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamaları: İnternet kullanıcılarına anlık mesajlaşma, sesli ve görüntülü görüşme, video konferans gibi imkanlar sunan genellikle ücretsiz ve kullanımı basit, etkileşimli uygulamalardır.

Skype: Skype, peer-to-peer (VoIP) internet (noktadan noktaya) telefon ağı, Niklas Zennström ve Janus Friis tarafından kurulan ücretsiz masaüstü yazılım uygulamasıdır (Wang, 2005).

Bölüm II: Kavramsal Çerçeve

Yabancı Dil Öğretimi

Yabancı dil öğretimi, ana dilden farklı yapı, kavram ve dil bilgisi kuralları olan başka bir dilin öğretilmesi sürecidir (Aslanargun ve Söngü, 2006). Gömleksiz ve Elaldı (2011)'ya göre ise belirli bir amaç için anadili dışında herhangi bir dili kullanmada yeterlilik kazandırma etkinliklerinin tümüdür.

Tarihin en eski devirlerinden itibaren insanlar birbirleriyle zaman zaman eğitim, din, askeri ve ticari sebeplerden dolayı gerek bireysel gerekse toplu olarak iletişime geçme ihtiyacı duymuştur. Bu durumda iletişimin daha iyi ve güçlü kurulması adına yabancı dil öğrenme zorunlu hale gelmiştir.

Başlangıçta yabancı dil, zaman içerisinde de ortak iletişim dili olarak çeşitli diller ön plana çıkmıştır. Eski çağda Roma İmparatorluğu döneminde Yunanca ve Latince, ortaçağda Latince ve Arapça, yeniçağda Fransızca, günümüzde ise İngilizce en yaygın olarak öğrenilen-öğretilen yabancı dil-iletişim dili durumundadır (Demircan,2005, s. 17).

Sistematik dil öğrenimi ve öğretimi girişimlerinin 4000 yıl kadar önce Yunan etki alanının geniş ölçekte yayılım göstermesi ile başladığı düşünülmektedir. İlgili kayıtlar şehir devletlerinde ana dili Yunanca dışında bir dil olanların okuma yazma ve sözel iletişim becerilerini geliştirmek için özel öğretmenler ve köleler aracılığıyla Yunancayı ikinci dil olarak öğrenmeye çalıştıklarını göstermektedir.(Fotos, 2005 akt. Mustafa Durmuş, s. 49)

Ortaçağda, sistemli olarak yabancı dil öğretiminin Latince ile yapıldığını söylemek mümkündür. Avrupa'da Latincenin yaygın bir sözlü ve yazılı iletişim aracı olarak kullanılması 16. yüzyıla kadar devam etmiş, siyasal değişikliklerin neticesinde İtalyanca, Fransızca ve İngilizce gibi diller önem kazanmaya başlamıştır. Avrupa'da sanayileşmeyle ortaya çıkan ekonomik ve teknik gelişmeler yabancı dil öğretiminin yaygınlaşmasında etkili

olmuştur. Uluslararası ticaretin gelişmesiyle yabancı dil, iletişim aracı olarak önem kazanmıştır. Yabancı dil öğretimi ile ilgili bir disiplinin oluşmaya başlaması 20. yüzyılın başlarına rastlar. Bundan sonra yabancı dil öğretimi üzerine yapılan özel çalışmalar artmış, yabancı dil öğretimiyle ilgili yöntemlerin bilimsel temellere dayandırılması sağlanmıştır.

Yabancı dil öğretimi çok ögeli ve sürekli değişimlere açık tutulması gereken bir süreçtir. Bu sürecin açık yapısı siyasal, kültürel ve toplumsal her yeni olgu ve gelişme ile değişimleri gerekli kılar (Güler, 2005).

Günümüzde yabancı dil öğretimine karşı ilgi ve isteğin artmasından dolayı bu iş, bir ülke politikası olmaktan çıkıp ülkelerin yani Avrupa Birliği gibi büyük bir uluslararası organizasyonun politikası haline gelmiştir. Avrupa Birliği, üye ülkelerinin dil ve kültürlerini öğrenmeleri adına 2001 yılından itibaren çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmanın yabancı dil öğretimine yeni ve farklı bir bakış açısı kazandırdığı açıktır.

... 2004-2005 öğretim yılından sonra da, tüm Avrupa Konseyi üye ülkelerinde bu uygulamanın yaygınlaştırılması planlanmıştır. Bu proje ile Avrupa yurttaşları arasında karşılıklı anlayışın geliştirilmesi, değişik kültürlere saygı gösterilmesi, kültür ve dil farklılıklarının korunması, farklı ülkelerdeki dil öğretim programlarının birbirine uyumunun sağlanması ve dil öğretimine standartların getirilmesi hedeflenmektedir. Bu projenin temel amacı, her Avrupa vatandaşının bir dil pasaportuna sahip olmasıdır. Bu pasaportu taşımaktaki temel amaç, Avrupa vatandaşlarının çok dilli yetiştirmelerini sağlamak ve onları çok dil öğrenmeye teşvik etmektir. (Demirel, 2005)

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Türkçe, Ural-Altay dil ailesinin Altay kolunda yer alan sondan eklemeli bir dildir. Yayılma alanı Kuzey Buz Denizi'nden başlayıp Hindistan'ın kuzeyine, Çin Halk Cumhuriyeti'nin içlerinden Avrupa'nın en uç noktasına kadar uzanan yaklaşık 12 milyon kilometrekarelik coğrafyada yaklaşık 220 milyon konuşuru ile dünya dilleri arasında en çok konuşulan beşinci dildir (Akalin, 2009).

Türkçenin yabancılara öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaların başlangıcı her ne kadar 11. yüzyıla dayandırılrsa da, bu çalışmaların tarihi, bilinenden çok eskiye dayanır. Özkan (2005), Türk Dil Kurumunda (TDK) verdiği Yabancılara Türkçe Öğretimi adlı konferansta; *Orhun Abidelerinin* bir yüzünün Çince olmasının, VIII. yüzyılın başlarında dahi Türkçenin başka dillere çevrilmesi konusunda bazı çalışmaların yapılmış olduğunu, söylemektedir.

Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda yazılan ilk kitap, Kaşgarlı Mahmut'un Karahanlı Türkçesi ile kaleme aldığı *Divanü Lugati't-Türk* (1068-1072) adlı eseridir. Kaşgarlı bu eserini Türkçenin Arapçadan üstün olduğunu göstermek ve Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazmıştır.

Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda yazılan ikinci büyük eser ise Türkçenin Farsçadan üstünlüğünü ispatlamak amacıyla Ali Şir Nevaî'nin (1499) Çağatay Türkçesiyle kaleme aldığı *Muhakemetü'l-Lügateyn* adlı eseridir.

Kıpçak Türkçesi, Türkçenin yabancılara öğretiminin en fazla önem kazandığı ve Türkçenin saygınlığının dorukta olduğu dönemdir. 1250-1517 yılları arasında hüküm süren Memlûk Devletinde Türk sultanlarının devleti yönetmesi nedeniyle Türk diline karşı ilgi artmıştır. Bu ilgi Araplara Türkçeyi öğretmeyi amaçlayan kitapların yazılmasına neden olmuştur. *Codex Cumanicus*, *Kitabü Bulgati'l-Müştak Fi Lugâti't-Türk ve'l-Kıfçak*, *Kitâb-ı Mecmû-i Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mongolî*, *EI-Kavaninü'l-Külliyeye Li Zabti'l- Lügati't- Türkiyye*, *Et- Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-lugâti't-*

Türkiye, Kitabü'l-İdrâk Li-lisânü'l- Etrak Kıpçak Türkçesi döneminin yabancılara Türkçe öğretmeyi amaçlayan eserleridir. (Bayraktar, 2003)

Bu eserlerden sonra Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili Osmanlı döneminde Türkler ve yabancılar tarafından yazılan kitaplar olmuştur. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi özellikle 1960'larda tekrar önem kazanarak Hikmet Sebüktekin, Kenan Akyüz, Hüseyin Aytaç, M. Agâh Önen gibi araştırmacıların çalışmalarıyla sistemli bir şekilde gelişmeye başlamıştır.

1984'te Ankara Üniversitesi TÖMER'in kurulması, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin kurumsallaştırılması adına atılan ilk adımdır. Bu tarihten sonra Gazi Üniversitesi TÖMER, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi TÖMER ve diğer TÖMER'ler kurulmaya başlandı.

Günümüzde Türkçe öğretimini TÖMER'lerin yanı sıra enstitüler, dernekler, vakıflar, kolejler, kültür merkezleri, büyükelçilikler, Türkoloji araştırma merkezleri gibi kurumlar da yapmaktadır.

Akalın'a (2009) göre, seksen yedi ülkenin ortaöğretim kurumunda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Dokuz ülkede de Türkçe öğretiminin yapıldığı üniversite bulunmaktadır. Yirmi sekiz ülkede ise bünyesinde Türkçe öğretilen, Türk dili ve edebiyatı araştırmalarının yapıldığı, Türkoloji bölümleri faaliyet göstermeye devam etmektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Dil Becerileri

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde; dinleme, okuma, konuşma ve yazma olmak üzere dört temel beceri alanı vardır. "Temel dil becerilerinden olan anlama, 'okuma ve dinleme', anlatma da 'konuşma ve yazma' alt becerilerini kapsar" (Özbay, 2005, s. 16).

1970'li yılların başına kadar bazı dil öğretim yaklaşımları, dil becerilerini bir bütün olarak değil ayrı olarak ele almış ve sadece birinin üzerinde yoğunlaşarak dil öğretimi yapılmasını önermiştir. Bu da dil öğretiminde bazı aksaklıkların yaşanmasına neden olmuştur.

Dil öğretimi yapılırken dört temel dil becerisinin birlikte ele alınmasıyla ilgili Demirel; “Dil, dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin işlevsel bütünlüğünden oluşmaktadır. Dili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğretirken bu dört temel becerinin birlikte öğretilmesi gerekmektedir” (Demirel, 2011, s. 29).

Dil eğitimi, kişinin önce dört becerisinin ayrı ayrı, eşit, sistematik ve uyumlu olarak geliştirilmesine dayanmaktadır. Kişinin bu becerilerinden birinin eğitiminin aksatılması veya geri kalması o insandaki dil formasyonunun yeterli düzeyde gelişmemesine neden olur.

Dinleme Becerisi. Yabancı dil öğretiminde önemli bir yeri olan dinleme becerisi, doğuştan gelen bir yetenek olarak görüldüğünden uygulamada diğer becerilere göre geride kalmıştır. Hâlbuki dinleme becerisi diğer dil becerilerinin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Dinleme becerisinin genel amacı, hedef dildeki vurgu, tonlama ve telaffuzdaki farklılığı ayırt edebilmedir.

En genel anlamıyla dinleme, anlamlı bilgilerin duyularak anlaşılma sürecidir. Sözlü iletişimde verici (konuşan) ve alıcı (dinleyen) olmak üzere iki önemli unsur vardır. İletişimin sağlıklı gerçekleşebilmesi için alıcının konuşulanları doğru ve eksiksiz anlayabilmesi ancak dinleme ile mümkündür.

“Dinleyicinin edilgen durumda olması yaygın ve yanlış bir kanıdır. Çünkü söze dayalı iletişimin tam anlamıyla gerçekleşebilmesi, alıcı durumundaki dinleyicinin yaratıcı şekilde bu alışverişte olmasıyla mümkündür. Dinleme, gelen mesajı kabul etme ve yorumlama sürecidir. Sağlıklı iletişimde dinleyicinin de konuşmacının da sorumlulukları eşittir” (Adalı, 2003, s. 32).

Yabancı dil öğretiminde hem anlama hem de anlatma becerilerini doğrudan etkileyen dinlemenin araştırmacılar tarafından farklı tanımları yapılmıştır.

Demirel (2000, s. 35)’e göre dinleme, “Konuşan kişinin vermek istediği mesajı, pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliğidir.”

Sever (2011, s. 10) dinlemeyi, “işittiğimizi anlamak ve saklamak ya da anlamak amacıyla dikkat harcamak” şeklinde tanımlar.

Güneş (2014, s. 79) ise dinlemenin, “ses, m¼zik, g¼r¼lt¼, konuşma gibi sesli uyarıcıları işitmek, anlamak ve zihinde yapılandırılmak için kulak ve beynimizde y¼r¼t¼len karmaşık bir s¼reç” olduğunu s¼yler.

Yukarıdaki tanımlara bakarak dinlemenin işlem, etkileşim ve anlama boyutlarından s¼z etmek m¼mk¼nd¼r.

Dinleme becerisi; dinleme öncesi, dinleme anı ve dinleme sonrası olmak üzere üç aşamada ele alınmaktadır. Dinlemeye başlamadan önce zihinsel olarak hazırlık yapılmakta, dinleme anında alınan bilgiler zihinde anlamlandırılıp d¼zenlenmekte, dinleme sonrasında ise bu bilgilerin içeriği değerlendirilmektedir.

¼ç aşamada ele alınan dinleme becerisinin; “katılımlı dinleme, katılımsız dinleme, not alarak dinleme, kendini konuşanın yerine koyarak dinleme (empati kurma), yaratıcı dinleme, seşici dinleme, eleştirel dinleme” (MEB, 2006) şeklinde t¼rleri vardır.

Uzun yıllar ihmal edilmesine ve pasif g¼r¼lmesine rağmen araştırmacılar tarafından son yıllarda dinleme becerisinin geliştirilmesi ile ilgili birçok farklı yöntem ve teknik önerilmektedir (Bkz. Akyol, 2008; Demirel, 2011; Güneş, 2014; Sever, 2011).

Okuma Becerisi. Okuma, bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerinin ortak çalışmasıyla yazılı sembollerden anlam çıkarma ve yazılı sembolleri anlamlandırma (Demirel, 2011, s. 109 ve Patel ve Praveen ,2008, s. 113) etkinliği, ön bilgilerle metindeki bilgilerin b¼t¼nleřtirildiđi ve yeniden anlamlandırıldığı (Güneş, 2014, s. 128) karmaşık (Sever, 2011, s. 13) araştırmadan, yorumlamaya, tartışma ve eleştirel d¼ř¼nmeye varan (G¼nd¼z ve şimşek, 2011) bir s¼reçtir.

Tanımdan da anlaşılacağı üzere okuma becerisi, fiziksel ve zihinsel becerilerin ortak çalışmaları sonucu meydana gelmektedir. Patel ve Praveen (2008) okumayı; tanıma,

yapılanma ve yorumlama olmak üzere üç aşamada sınırlandırmıştır. Öğrencinin tanıma aşamasında, ana dili veya yabancı dilde sembol ve kelimeleri; yapılanma aşamasında, söz dizimi ve anlam bilimini; okumanın en üst aşaması olan yorumlama aşamasında ise kelimenin, cümlenin, cümle içinde geçen deyim ve atasözünün anlamını kavrar ve bunu ifade edebilir.

Anlama dil becerilerinden (dinleme, okuma) biri olan okuma becerisi; kelime öğretiminin, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde, dil bilgisi yapılarının kavratılmasında önemli bir yere sahiptir. Diğer beceriler gibi okuma becerisinin de ayrı olarak ele alınması ve belli bir izlencesinin olması gerekmektedir.

Heyd'e göre, ana dil ve amaç dildeki becerilerin birbirlerine oranları; dinleme 8, okuma 7, konuşma 4 ve yazma 2'dir. Algılamaya yönelik becerilerin üretmeye yönelik becerilere oranı 15/6'dır. Yazdıklarımızın 3 ½ katı daha fazla okuruz. Konuştuklarımızdan 4 katı fazlasını duyarak ve okuyarak algılarız (Hyde, 1991, s. 108'den akt. Kuzu, 1999, s. 8). Yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin geri planda kalması demek öğrencinin konuşma ve yazmasının gelişmeyeceği anlamına gelmektedir.

Yabancı dil öğretimi, hedef dilin konuşulduğu ülkeden farklı bir yerde öğretiliyorsa okuma becerisi burada önem arz etmektedir. Zira okuma, dış dünyayı sınıfın içine getirir. Öğrenci basılı metinleri okuyarak o dil ve kültür hakkında bilgiye sahip olur.

Yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin türleri, amaçları ve okuma becerisini geliştirmede kullanılacak teknikler hakkında araştırmacılar birçok öneride bulunmuştur (Aygüneş, 2007; Broughton, Brumfit, Flavell, Hill , Pincas, 2003; Demirel, 2007; Patel ve Praveen, 2008).

Yazma Becerisi. Yabancı dil öğretiminde temel becerilerin ele alınma sırasının, ana dili ediniminden farklı olmadığı görülür. Yazma, her iki alanda da en son kazanılan beceri durumundadır. Yazmanın öğrenilmesi diğer becerilere göre zaman almaktadır.

Yazma süreci ön bilgileri gözden geçirme, düzenleme ve aktarma olmak üzere üç aşamayı içermektedir (MEB, 2009, s. 17). Yazma aşamasında önce zihindeki bilgiler gözden geçirilerek seçilmekte, seçilen bu bilgiler birtakım zihinsel işlemler yardımıyla düzenlenmekte, hazır hale gelen bilgiler kelime ve cümleler vasıtasıyla aktarılmaktadır.

Tiryaki (2013, s. 43) yazma sürecini; motivasyon ve ön bilgilendirme, örnek metin inceleme, hazırlık, taslak oluşturma, düzenleyerek yazma, düzeltme, yayımlama / sunum şeklinde ifade eder.

Richard ve Renandya (2002, s. 215) ise yazma sürecini; “etkinleştirilmiş süreç (planlama, tasarlama) ve sonlandırılmış süreç (düzenleme, gözden geçirme)” olmak üzere iki ana başlıkta inceler.

Yabancı dil öğretiminde yazmanın yapılabilmesi için önce metinlerin okunması ve anlamlandırılması gerekmektedir. Öğrenci yazmadan önce dille ilgili belirli yapıları metinlerden okuyarak görür ve kavrar. Bu yapıları en son olarak yazıya geçirir.

Dinleme, okuma ve konuşma becerilerini sınıf dışı etkinliklerle geliştirmek mümkünken, “yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine yönelik, kontrollü yazma, güdümlü yazma ve serbest yazma gibi etkinlikler sınıf içi uygulamalarla gerçekleştirilebilir” (Demirel, 2003, s. 103).

Konuşma Becerisi

Konuşma anlaşılabilir bir iletinin doğru sesletim, vurgu ve tonlama kullanılarak iletilmesi sürecidir. Bu iletme sürecinde düşünce, ses, beyin ve konuşma organları aktif rol almaktadır.

Konuşma sürecinde sözcükler alıcıya sesler yardımıyla iletilmektedir. Konuşma, sadece bir seslendirme işi değil karmaşık bir zihinsel süreç işidir.

Bu süreci Subaşı Uzun ve Keçik, “amacın saptanması, söylem tasarımının yapılması, düşünceleri oluşturma, kavram ağını kurma, dilsel gösterenleri seçme, metin düzeyinde kodlamaya geçiş, metin üretimi, söyleme” şeklinde ifade eder (Subaşı Uzun ve Keçik, 2004, s. 53).

Taşer’e göre ise iletme süreci şu aşamalardan oluşur: “İletişim sürecinde meydana gelen uyarıcı niteliğindeki bir olay, bireyin duyu organlarını uyarır ve böylece sinirsel tepkiler meydana gelir. Bu tepkiler beyne geçer, beyin de gerimler ve duyular meydana gelir. Bunlar, sözcüklere dönüşür” (Taşer, 2009, s. 68).

Chastain de bu süreçle ilgili şu açıklamaları yapar: “Konuşmacılar hitap ettikleri dinleyicilere anlam taşıyan bir mesaj oluşturmak için geçmişteki izlenimlerini ve dil birikimlerini kullanırlar. Normal durumlarda, konuşmacının düşüncelerini uygun bir dil ürününe dönüştürmesi için yapması gereken uygun bir dil seçimi sürecidir. Bu aslında bilinçaltı seviyesinin de kontrol edilmesi veya düzenlenmesi demektir. Daha özel durumlarda ise konuşmacılar belirli dil tercihleri için bu sürecin bilinçli kontrolünü yapabilirler” (Chastain, 1988, s. 274).

Bu süreçte ifadenin etkili olabilmesi için beden dili de kullanılmaktadır. Çünkü konuşma, diğer dil becerilerinden farklı olarak dilin sosyal etkileşim alanlarında kullanılması için ayrıca bir yeteneğe ihtiyaç duyar.

Yabancı dil öğretiminde duygu, düşüncelerin akıcı ve anlaşılır bir şekilde ifade edilebilmesi gramer kurallarından daha fazlasını; dil bilgisi yeterliği, ortama uyum sağlama yeterliği, hitap etme yeterliği, sosyolengüistik yeterlik gerektirir (Shumin, 2002). Bütün bunlar konuşma becerisinin geliştirilmesiyle mümkündür. Konuşma becerisinin gelişimi bilişsel ve psikomotor becerilerin gelişmesiyle doğru orantılıdır.

Konuşma becerisini; ses, yapı, cümle ve anlam bilgisini kullanarak bir dili konuşabilme yeteneği olarak tanımlamak mümkündür.

Bygate, konuşma becerilerini; etkileşim, uzlaşma ve üretim becerileri olmak üzere üç ana başlıkta değerlendirmiştir. Etkileşim becerileri, konuşma sırasında neyin, nasıl ve ne zaman söyleneceğine karar verilmesinde; uzlaşma becerileri, konuşmacılar arasındaki iletişim problemlerinin çözümünde; üretim becerileri; planlı, normal zamanda ve anlamlı konuşma yapabilmek için gereklidir (Bygate, 1987).

Konuşma Becerisinin Özellikleri. Yabancı dil öğretiminde gerek sınıf içi gerekse sınıf dışı tüm etkinliklerin olmazsa olmazı konuşma, yabancı dil öğretiminin başlangıcından sonuna kadar devam edip seviye seviye bir ilerleme kaydeder. Konuşma; edebiyat, felsefe, mantık, psikoloji, sosyoloji gibi bilim dallarının inceleme alanına girer. Konuşmanın çeşitli bilim dalları tarafından kabul edilen ortak özellikleri şunlardır:

Konuşmanın fiziksel özellikleri. Konuşma, beyin, sinir sistemi, akciğerler, ses telleri, ses dalgaları, küçük dil, büyük dil, damak, dudak, dişler, kulak gibi organların işbirliğiyle gerçekleşen bir süreçtir.

Konuşmanın psikolojik özellikleri. Bireyin psikolojik özellikleri, öfke, korku, sevinç gibi duyguları konuşmaya yansımakta, ses tonunu, hızını, kullanılan kelimeleri etkileyici olmaktadır. Yani konuşmada birey iç dünyasını sözlere ve seslere aktarmaktadır. Bu durum jest ve mimiklere de yansımaktadır.

Konuşmanın toplumsal özellikleri. İnsanlar birlikte yaşamaya başladığı günden bu yana iletişim aracı olarak konuşmayı tercih etmektedir. Konuşma aile, toplum, arkadaş çevresi, resmi toplantı gibi durumlarda farklı biçimlerde yapılmaktadır. Bu yönüyle konuşma bireyin gelişimi, toplumsallaşması, başkalarıyla iletişim kurma biçimini vb. öğretici olmaktadır (Güneş, 2014, s. 107).

Konuşma Becerisinin Unsurları. Yabancı dil öğretiminde becerilerin özellikle de konuşma becerisinin geliştirilmesi, öğretmen tarafından verilen bilgilerin yeterli ve günlük hayatta uygulanabilir olmasıyla mümkündür. Öğrencinin hedef dili doğru ve akıcı konuşabilmesi için sesletim, sözcük bilgisi ve dil bilgisi öğretiminin düzenli yapılması ve sürekli kontrol edilmesi gerekir.

Sesletim. Bir dildeki sesbirim, sözcük ve öbeklerinin söyleniş biçimidir. Sağlıklı iletişim sesletimin doğru yapılması ile mümkündür. Ana dili ile hedef dildeki seslerin farklılığından dolayı temel seviyede oldukça fazla sesletim hatalarına rastlanabilir. Öğrencinin ileri düzeylerde bu hataları en aza indirmesi ya da hiç yapmaması için derslerde düzenli olarak sesletim öğretimine yer verilmelidir. Sesletim öğretiminde; “dinleme, ayırt etme, tanıma, sesi sesletme ve düzeltme aşamalarına yer verilmektedir” (Demirel, 2011, s. 105). Ayrıca sesletim öğretiminde vurgu ve tonlamaya da zaman ayrılmalıdır.

Sözcük Bilgisi. Dilin anlamlı ses veya ses birliklerine sözcük denmektedir. Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisi yeni sözcük ve kavramlarla geliştirilebilir. Hedef dilde öğrencinin kendini daha iyi ifade edebilmesinin yolu seviyelere uygun ve düzenli sözcük öğretiminden geçer. Yabancı dil öğretiminde sözcük öğretimi somuttan soyuta doğru yapılmalıdır. Sözcük öğretiminde, görsel, işitsel, kinestetik, yaratıcı, analitik, işbirlikçi, bireysel teknikler kullanılabilir.

Dil Bilgisi. Hedef dilin doğru ve etkili kullanılabilmesi o dilin; ses, yapı, cümle ve anlam bilgisinin öğretimi ile mümkündür. Yabancı dil öğretiminde dil bilgisi, kural ve yapıların ezberletilmesi işlemi değil, iletişimin sağlıklı olarak devam etmesi için bir araçtır. Yabancı dil öğretiminde sözlü ve yazılı anlatımın başarıya ulaşması için işlevsel dilbilgisi öğretimine ihtiyaç vardır. Ses, yapı, cümle ve anlam bilgisinin günlük hayatla köprü kurabilmesi için dil bilgisinin işlevsel yönünün ön plana çıkarılması gerekmektedir.

Freddi'ye (2004) göre işlevsel dil bilgisi, dil üzerine odaklanır. Öncelikle betimlemeyi esas alır ve dil bilgisiyle ilgili kurallar koymaz. Dilin kullanımını incelerken yazılı ve sözlü dili esas alır ve bunları inceler. Yazılı ve sözlü dilin incelenmesindeki amaç, anlamın nasıl oluştuğunu göstermek ve metinleri yorumlamak ve anlamaktır.

Konuşma Becerisini Geliştiren Alıştırmalar. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesi ile ilgili öğretmenlerin sınıfta kullanabileceği alıştırmalar türlerini genel olarak “mekanik, anlamlı ve iletişimsel alıştırmalar” (Richards, 2006, s. 16) şeklinde gruplamak mümkündür.

Mekanik Alıştırmalar. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının konuşma bölümlerinde sıklıkla kullanılan alıştırmalar türüdür. Temel seviye (A1, A2) öğrencilerinin anlatım (konuşma, yazma) becerileri gelişmediğinden dolayı öğrencinin hedef dildeki alışkanlıkları kazanması mekanik alıştırmalarla başlar.

Mekanik alıştırmalar; kelime veya cümle tekrarları, cümledeki öğelerin yerlerinin değiştirilerek veya cümledeki kelimelerin eş anlamlılarıyla değiştirilerek cümlenin yeniden söylenmesi, cümlenin zamanının değiştirilerek söylenmesi şeklindeki alıştırmalardır. Mekanik alıştırmalar genellikle öğretmen merkezli tekrar ve kontrole dayanır. Ortaya çıkan telaffuz hatalarını düzeltmek de öğretmenin sorumluluğundadır.

Anlamlı Alıştırmalar. Bu alıştırmalar dilin her seviyesinde kullanılabilir. Daha çok soru cevap tekniği ön plandadır. Öğrencinin okunan ya da dinlenen bir metinle ilgili sorulara verdiği cevaplar; okuma, dinleme ve konuşma becerilerinin ön hazırlık sorularına verilen cevaplar varsa resimlerle ilgili yapılan yorumlar anlamlı alıştırmalara verilebilecek örneklerdendir.

İletişimsel Alıştırmalar. Dil bilgisinde öğrenilen yapıların doğru ve anlamlı olarak sözlü iletişimde kullanılması, iletişim alıştırmaları vasıtasıyla mümkündür. İletişimsel alıştırmaların bazıları şunlardır:

Diyalog. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel amaçlarından biri, öğrencilere, günlük hayatta zorlanmadan ihtiyaçlarını karşılayabilecek iletişim kurma becerileri kazandırmaktır. Günlük hayatta iletişim doğal olarak diyaloglar vasıtasıyla sağlanır. Temel seviye ders kitaplarında, öğrencilerin kolay anlayıp ezberleyebilmesi için kontrollü diyaloglar tercih edilir. İlerleyen seviyelerde öğrencilerden diyalogda eksik bırakılan konuşmaları tamamlamaları, anahtar kelimeler yardımıyla diyalog oluşturmaları, diyalogun anlamını bozmadan diyalogu farklı kelime ve yapılarla yeniden oluşturmaları, okuma metinlerini diyalog haline getirmeleri istenebilir.

Rol Yapma / Rol Üstlenme. Temel seviyede, sınıf içinde kontrollü diyalogların canlandırılması ile başlayan rol üstlenme iletişimin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Öğrenciyi gerçek hayatta karşılaşılabileceği durumlara karşı hazırlar. Yani gerçek hayatı sınıfa taşır. Kendini gerçek kimliği ile ifade edemeyen çekingen öğrenci, rolü başka bir kimlikle oynayacağı için rahatlıkla kendini ifade edebilecek ve akıcı konuşma yeteneği gelişecektir. Böylelikle serbest konuşma alışkanlığını da kazanmış olacaktır.

Söylev. Öğrencinin bir konu hakkında hazırladığı konuşmayı arkadaşlarına sunmasıdır. Konuşma sonunda da arkadaşlarından gelen sorulara cevap vermesi, konuşma becerisinin gelişmesinde faydalı olabilir. Söylev, özellikle anlatım (konuşma, yazma) becerilerinin geliştiği orta ve ileri seviyelerde uygulanabilir. Konuşma yapılacak konunun bildik konulardan seçilmesi, konuşmayı ve özellikle konuşma hakkında gelecek olan soruları cevaplamada kolaylık sağlayabilir.

Öğretmen konuşma ve soru cevap sırasında dikkatli olmalı, öğrencileri yönlendirerek hatalarını düzeltmelidir. Öğretmen, kontrol edebileceği şekilde beşerli veya altışarlı sayıda gruplar oluşturur. Her grubun başına konuşacak bir öğrenci getirir. Öğretmen pasif grupları ziyaret ederek konuşmacıya yardım eder ve farklı sorularla konuşmanın devamını sağlar.

Tartışma. Öğrencilerin hedef dilde analiz gücünün geliştiği ve bunu ifade edebileceği bir seviye olan ileri sevide sınıf içi veya sınıflar arası, belirlenen konularda tartışmalar düzenlenebilir. Öğretmen, öğrencilere belirlenen konuyla ilgili araştırma yapmalarını için süre vermeli, onları yönlendirmelidir.

Öğretmen söylevde olduğu gibi tartışmada da sınıf içi gruplar oluşturulabilir. Tartışma gruplarında; vızıltı grupları, dinleme grupları, yuvarlak masa / fanus grupları, iletişim ağı grupları, yıldız grupları, alışveriş grupları (Klippel, 1985, s. 9) teknikleri kullanılabilir.

Tartışmada amaç bir grubun üstünlüğünü ispatlaması değil, tartışmaya katılanlarca hedef dilin en doğru biçimde kullanılmasıdır. Tartışmanın başarılı olabilmesi için öğretmenin tartışma sırasında uzlaşmacı olması ve ortamın gerginleşmesini önleyici müdahaleler yapması gerekir.

Hikâye oluşturma. Öğretmen belli bir konu ve zaman seçer. Bu genellikle geçmiş ya da geniş zaman olur. Hikâye ile ilgili ilk cümleyi öğretmen söyler. Sonra sırasıyla her öğrenci hikâyenin oluşması için söylenen cümleyi anlamlı bir biçimde devam ettirir. Öğrenciler istedikleri yapıları kullanabilir. Hikâye tamamlanınca, bazı öğrencilerden hikâyenin tamamını anlatması istenebilir.

Resim Yorumlama. Temel seviyede öğrencilere birkaç kareden oluşan resimli hikâyeler verilerek karelerde geçen olayları birleştirip anlatmaları istenir. İleri seviyelerde, yorumlanmaya müsait bir resim hakkında konuşmaları istenir.

İletişim Oyunları. İletişimsel yaklaşım ortaya çıktıktan sonra iletişim oyunları önem kazanmaya başlamıştır. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmek için sınıfta ikili veya daha fazla gruplar arasında oynanması mümkündür. Her seviyede kullanılacak iletişim oyunlarından bazıları şunlardır: “Tanımla ve Çiz, Tanımla ve Düzenle, Benzerlikleri Bul, Bir Dakika, Fanus, Doğru Soruyu Sor” (Bygate, 1987, s. 78 ve Harmer, 1983, s. 272).

Konuşmanın Diğer Becerilerle İlişkisi

1970'lerden sonra iletişimsel dil öğretim yaklaşımının benimsenmesiyle, dil öğretiminde temel dil becerilerinin bir bütün olarak ele alınması ve her bir becerinin paralel geliştirilmesi düşüncesi yaygınlaşmıştır. Bu tarihten itibaren yazılan dil öğretimi ders kitaplarında dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri birlikte ele alınmış ve her bir beceriye aynı önemin verilmesine dikkat edilmiştir.

Yabancı dil öğretiminde öğrenci, hedef dilde iletişim kurabilmek için konuşma becerini geliştirmeye ihtiyaç duymaktadır. Konuşma becerisi sözlü iletişimde tek başına yeterli olabilen bir beceri değildir. Her zaman diğer becerilere de ihtiyaç duymakta ve bu becerilerin desteğiyle gelişebilmektedir. Teorik ve pratik uygulamalarda konuşma becerisinin diğer becerilerle olan ilişkisi göz ardı edilmemelidir. Konuşma becerisinin gelişebilmesi için özellikle dinleme ve okuma becerilerine ihtiyaç vardır.

Konuşma-Dinleme İlişkisi. Konuşmanın diğer becerilerden en belirgin farkı, sosyal bir beceri olmasıdır. Bireysel olarak ifade edilebilen dinleme, okuma ve yazma becerilerine göre konuşma becerisi sözel etkileşim gerektirir. Sözel etkileşim sürecinde bir veya birden fazla alıcıya ihtiyaç duyulmaktadır. Yani konuşmanın gerçekleşebilmesi için dinleme olmalıdır. Bu da konuşma ile dinleme arasında doğrudan bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Karşılıklı konuşmalarda kişi, hem dinleyici hem de konuşmacı pozisyonundadır. İletişimin sağlıklı devam edebilmesi için konuşmacı mesajı sesletim, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek dinleyiciye iletmeli, dinleyici de mesajı eksiksiz algılayıp zihninde doğru anlamlandırmalıdır. Doğru algılanmayan ve anlamlandırılmayan mesajların karşılığı eksik ya da yanlış olacaktır.

Dinleyicinin mesajı doğru algılayabilmesi için şu şartların (Özbay, Çetin, 2011) olması gerekmektedir:

- Alıcı sesleri tam işitebiliyor olmalı,

- İyi bir işitme ortamı oluşturulmalı,
- İletilmek istenen mesaj net olmalı,
- Kullanılan dil, alıcının seviyesine uygun olmalıdır.

İletişim sırasında dinleyicinin beyni daha aktiftir. Çünkü hem gelen mesajı anlamlandırmakta hem de vereceği mesajı planlamaktadır. Dinleme hızı konuşma hızının yaklaşık 4 katı olduğundan anlamlandırma ve planlama işlemleri için dinleyici beyninin yeterli zamanı vardır.

İyi bir konuşmanın olabilmesi iyi ve dikkatli bir dinleme ile mümkündür. İnsan dinleme ile daha az çaba sarf ederek bilgi elde eder. Edindiği bilgiyi öncelikle konuşma ile aktarır.

Konuşma eğitiminin de dinleyerek verildiği unutulmamalıdır. Örneğin bir güzel konuşma kaseti öğrencilere dinletilip dinlediklerini uygulama çalışması her iki beceri açısından da önemlidir. Böyle bir etkinlik sırasında öğrenciler içinde, dinleme becerisi en üst düzeyde olan öğrenci, güzel konuşmaya ait püf noktaları en çabuk ve en kolay seçebilen olacaktır. İyi dinleyici olunmadığı sürece iyi bir konuşmacı olmaya da imkân yoktur. Bu nedenle iyi dinlemeyi öğrenmek, herkesi çok yakından ilgilendirir. (Özbay, 2005, s. 68)

Konuşma-Okuma İlişkisi. Dil becerileri anlama (dinleme, okuma) ve anlatma (konuşma, yazma) şeklinde gruplansa da anlama ve anlatma becerileri arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Anlama becerilerinden biri olan okuma becerisi, fiziksel ve zihinsel becerilerin ortak çalışmaları sonucu meydana gelmektedir. Hedef dilde öğrenci kelime hazinesini geliştirmek için mutlaka okumalıdır. Öğrenci, kelimelerin cümle içinde nasıl kullanıldığını, cümlelerin anlamlı bir şekilde sıralanarak nasıl paragraf oluşturduğunu okuyarak görür ve öğrenir. Bu da doğrudan konuşmasına yansır.

Hedef dille yazılan metinleri okuma öğrencinin anlatım gücünü geliştirir. Öğretmen kontrolünde yapılan sesli okumada öğrenci, hedef dildeki kelimelerin sesletimini, vurgu ve tonlamanın nasıl yapılacağını öğrenir. Özellikle kontrollü olarak yapılan sesli okumalara güdümlü konuşma da denebilir.

Okuma sonrasında belli bir konuda bilgi sahibi olan öğrenciler dil seviyesine göre öğretmenin metinle ilgili sorularına sözlü olarak cevap verebilir, metnin ana fikrini söyleyebilir, metinle ilgili eleştirel konuşma yapabilir.

Hedef dilde konuşma becerisinin geliştirilebilmesi, akıcı konuşmanın sağlanabilmesi, konuşma sırasında deyim, atasözü, dille ilgili farklı kalıpların kullanılabilmesi ve bunların kalıcı hale gelmesi için okuma en önemli bilgi edinme yollarından biridir. Öğrenci temel seviyede kitaptaki metinlerden, ileri seviyelerde okuma kitapları, dergi ve gazetelerden istifade edebilir.

AOBM’de Dil Düzeyleri

Avrupa Ortak Başvuru Metninde dil düzeyleri altı basamakta açıklanmıştır (CEFR, 2002, s. 22,23).

(A1) Buluş Düzeyi. Wilkins’in 1978 yılında yazdığı “Formüllü Yeterlik” adlı eserine ve Trim’in aynı yayınevinde çıkan “Tanıtım” adlı eserine uygun.

(A2) İlk Basamak/Temel Düzey. Avrupa Konseyi’nin içerdiği uzmanlaşmayı yansıtır.

(B1) Eşik Düzey. Avrupa Konseyi’nin içerdiği uzmanlaşmayı yansıtır.

(B2) İleri Düzey ya da Bağımsız Konuşucu. Wilkins tarafından “sınırlı işlevsel yeterlik” ve Trim tarafından: “genellikle karşılaşılan durumlara verilen uygun karşılık”

şeklinde tanımlanan bir düzey, uzmanlaşmayı içeren üçüncü Avrupa Konseyi'ni yansıtır.

(C1) Trim tarafından “Etkili Yeterlik” ve Wilkins tarafından “Uygun İşlevsel yeterlik” olarak adlandırılan **Etkili İşlevsel Yeterlik Düzeyi**, daha karmaşık çalışma ve daha karmaşık ödevler için uygun olan ileri seviyede bir beceri sunar.

(C2) Uzmanlık. (Trim: “çok yönlü uzmanlık”; Wilkins: “çok yönlü işlevsel yeterlik” şeklinde adlandırıyor.) ALTE (Avrupa Yabancı Dil Testleri Derneği) tarafından uyarlanan şemadaki sınav amaçlarına uyar. Yukarıda belirtilen düzeyde, birçok yabancı dil öğretmenleri tarafından başarıyla uygulanan daha gelişmiş kültürel beceriyi kapsamak için geliştirilebilir.

Biri, bu altı düzeye baktığı zaman; temel seviye, orta seviye ve ileri seviye olarak seviyeleri tespit edilmiş klasik bölümlerin daha yüksek ve daha basit çevirileri olduğunu görür. Ayrıca seviyeler için Avrupa Konseyi'ne verilen isimlerin bazıları, çeviriye karşı dirençli çıkmışlardır. Bundan dolayı ileri sürülen proje; ilk düzeyden başlayarak üç farklı düzeye kadar bölümlere ayrılan bir “hiper-text” seçer. Bu, üç düzeyi A, B ve C şeklinde adlandırabiliriz.

Tablo 1

AOBM Dil Düzeyleri

A1 Buluş	
A2 İlk Basamak/Temel	Temel Dil Kullanımı
B1 Eşik	
B2 İleri Düzey/Bağımsız Konuşucu	Bağımsız Dil Kullanımı
C1 Etkili İşlevsel Yeterlik	
C2 Uzmanlık	Yetkin Dil Kullanımı

B2 Düzeyi Konuşma Kazanımları. Bağımsız Konuşucu B2 Düzeyi Konuşma becerisi ile ilgili kazanımlar, AOBM’de sözlü üretim (CEFR, 2002, s. 57) ve sözlü etkileşim (CEFR, 2002, s. 73) başlıkları altında belirtilmiştir. Konuşma becerisinde hedeflenen kazanımlar bu iki unsur göz önünde bulundurularak açıklanmıştır.

Sözlü Üretim. Konuşma etkinliklerinde dil kullanıcıları, dinleyiciler tarafından alınan bir sözlü metin üretir. Konuşma etkinliklerinin örnekleri, aşağıdaki çalışmaları içerir:

- halka hitap etmek (bilgi verme, yönerge verme)
- seyircilere hitap etmek (halk toplantılarında, üniversite konferanslarında, vaazlarda, maç yorumlarında, satış-pazarlamada)

Sözel üretim etkinliklerinin içerikleriyle ilgili bazı örnekler:

- yazılı bir metni yüksek sesle okumak
- yazılı bir metinden, görsel araçlardan veya yazdığı notlardan yararlanarak konuşmak
- piyesteki bir rolün provasını yaptıktan sonra sahnede canlandırmak
- kendiliğinden (içinden geldiği gibi) konuşmak
- şarkı söylemek

Sözel üretim etkinlikleri için tanımlayıcı bazı ölçütler:

- geniş kapsamlı konuşma
- uzun süreli monolog: deneyimlerden bahsetme
- uzun süreli monolog: bir münazarada, bir tarafın fikrini savunma
- halka yapılan anonslar
- seyircilere hitap etme (CEFR, 2002, s. 57,58).

B2 Düzeyi Sözlü Üretim (Konuşma) Kazanımları. B2 düzeyi ile ilgili sözlü üretim kazanımları şu şekildedir:

- İlgi alanına giren konularda, detaylı bir sunum yapabilir. Konuyla ilgili örnekler vererek asıl konuyu destekleyen ve geliştiren fikirleri kullanarak anlatımını sürdürür (CEFR, 2002, s. 58).
- İlgi alanına giren geniş kapsamlı konularda, açık ve detaylı tanımlamalar yapabilir (CEFR, 2002, s. 59).
- Örnekler vererek, kendi fikirlerini açıklayarak, bir konuşmayı geliştirebilir. Konuşmasında, bir sebepler zinciri kurabilir. Farklı açılardan konunun avantajlarını ve dezavantajlarını vererek, konuyla ilgili fikrini söyleyebilir (CEFR, 2002, s. 59).
- Dinleyiciler için zorlayıcı ve rahatsız edici durumlara neden olmayan kendiliğinden, akıcı ve açık bir anlatımla, genel konularda ilan ve anons verebilir (CEFR, 2002, s. 60).
- Detaylı bilgileri vererek, önemli noktaları açıklayarak sistematik olarak geliştirilmiş bir sunumu yapabilir. Konuşmasındaki akıcılığı ve ifade tarzındaki rahatlığı ile ellerinde tuttıkları hazır metni bırakarak seyircilerin ilgisini çeken konulara girerler. Lehte veya aleyhte olan görüşleri ve nedenlerini belirterek, farklı seçeneklerin avantajlarını ve dezavantajlarını belirtir. Bu şekilde hazırlanmış bir sunumu yapabilir. Konuyla ilgili birkaç soruyu kendiliğinden ve akıcı bir şekilde sorabilir. Aradaki duraksamalar, hem kendisini hem de izleyicileri sıkmaz (CEFR, 2002, s. 60).

Sözlü Etkileşim. Etkileşimli çalışmalarda, yabancı dil öğrencileri, bir ya da daha fazla muhabata göre her iki beceriyi de beraber yapmak için konuşmacı ve dinleyici olarak rol alırlar. Kabul etme ve üretme stratejileri, etkileşim esnasında sık sık kullanılır. Ayrıca yayını geliştirme, bir yaklaşım hattı kurma, önerme ve değerlendirme sonuçlarını ve önemli noktaları yineleme, özetleme, bir kavgada arabuluculuk etme, sırasını alma ve sırasını verme gibi

etkileşimi ve işbirliğini başarmayla ilgili kavramsal ve işbirliğine uygun strateji sınıfları vardır. (Bu sınıflara; konuşma ve işbirliği sağlama stratejileri de denilebilir.)

Sözlü etkileşim etkinliklerinin içerikleriyle ilgili bazı örnekler:

- iş yapma
- günlük konuşma
- özel görüşme
- resmi görüşme
- tartışma, münazara
- röportaj
- görüşme
- planlama

Belli bir amaca yönelik işbirliği yaparak planlı çalışmayı ihtiva eder.

Sözlü etkileşim etkinlikleri için tanımlayıcı bazı ölçütler:

- genel konuşma etkileşimi
- yabancı dili ana dili olarak konuşan bir kişinin konuşmasını anlama
- konuşma
- özel ortamda tartışma
- resmi ortamda tartışma ve toplantı yapma
- müşterek bir hedefe veya amaca ulaşmak için işbirliği yaparak çalışma
- mal mülk sahibi olmak ve hizmet almak için çalışmak
- bilgi alışverişinde bulunmak
- röportaj yapmak, görüşme yapmak, mülakata girmek (CEFR, 2002, s. 73).

B2 Düzeyi Sözlü Etkileşim (Karşılıklı Konuşma) Kazanımları. B2 düzeyi ile ilgili sözlü etkileşim kazanımları şu şekildedir:

- Genel, akademik, mesleki ve kültürel konularda; fikirler arasındaki ilişkileri açıkça belirterek konuştuğu dili akıcı, doğru ve etkili bir şekilde kullanabilir. İyi bir dilbilgisi ile kendiliğinden konuşabilir. Söylemek istediği şeyi sınırlamadan, koşullara uygun hassasiyet derecesine göre söyleyebilir. Belli bir akıcılıkta ve kendiliğinden gelişen etkileşimde; yabancı dili ana dili olarak konuşan kişiyle duraksamadan, sürekli olarak iletişim kurabilir (CEFR, 2002, s. 74).
- Gürültülü bir ortamda olsa bile, normal bir konuşma ile kendisine söylenen şeyleri detaylı bir şekilde anlayabilir (CEFR, 2002, s. 75).
- Gürültülü bir ortamda olsa bile, katılımcı tarzda, genel konularda uzun konuşma yapabilir. Yabancı dili ana dili olarak konuşan kişilerle ilişkilerini güçlü tutabilir ve onlara kırıncı davranmadan, onlarla eğlenmeden, onları sinirlendirmeden, onlardan başka kişilermiş gibi davranmalarını beklemeden, ilişkilerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilir. Deneyimlerin ve olayların kişisel önemine dikkat çekebilir. Duygularını ifade edebilir (CEFR, 2002, s. 76).
- Yabancı dili ana dili olarak konuşan kişiler arasında devam eden bir tartışmaya katılabilir. Kendi fikir ve düşüncelerini tam anlamıyla ifade edebilir. Tartışmanın karmaşık hatlarına karşılık verebilir. Bildiği konularda yorum yaparak, kendi fikrini söyleyerek, alternatif önerileri değerlendirerek, varsayımlara karşılık vererek bir tartışma ortamında aktif rol alabilir. Az bir gayretle, kendi etrafında devam eden bir tartışmada söylenen sözlerin çoğunu anlayabilir ama yabancı dili ana dili olarak konuşan kişilerin, konuşma şekillerini değiştirmedikleri bir sohbet ortamında, aktif olarak konuşmaya katılmakta zorluk çekebilir. Benzer fikirler ileri sürerek, benzer

açıklama ve yorumlar yaparak, tartışmada savunduğu düşüncelerini güçlendirebilir (CEFR, 2002, s. 77).

- Canlı bir tartışma ortamındaki konuşmaları izleyebilir. Tartışma ortamında, taraf olanlarla, karşıt görüşte olanların ileri sürdükleri görüşlerini dinleyip anlayabilir. Her iki tarafında farklı fikirlerini tespit edebilir. Kendi fikir ve düşüncelerini hassasiyetle ifade edebilir ve tartışmanın karmaşık hatlarına inandırıcı bir şekilde cevap verebilir. Rutin tartışma ortamlarında aktif olarak yer alabilirler. Kendi ilgi alanına giren konularda, konuşmaları takip edebilir. Konuşmacıların ileri sürdükleri fikirleri detaylı bir şekilde anlayabilir. Tartışmaya katılıp, kendi fikirlerini açıklayabilir ve fikirlerinin doğruluğunu ispat edebilir. Farklı önerileri değerlendirebilir. Varsayımlar ileri sürebilir ve varsayımlara cevap verebilir (CEFR, 2002, s. 78).
- Yönergeleri detaylı bir şekilde anlayabilir. Bir iş süresince, diğer kişilerin katılmasını isteyerek, onların fikirlerini alarak sürece yardım edebilir. Sebep ve sonuçları hakkında fikir yürüterek, farklı yaklaşımların avantajlarını ve dezavantajlarını inceleyerek, bir konuyu veya bir problemi ana hatlarıyla belirtebilir (CEFR, 2002, s. 79).
- Bir anlaşmazlık durumunda bir çözüm bulmak için uğraşabilir. Örneğin; haksız yere verilen bir trafik cezası, bir dairedeki hasar için yerine getirilmesi gereken mali bir yükümlülük, bir kazayla ilgili olarak suçlanma ya da suçu başkasının üstüne atma... gibi. Herhangi bir ayrıcalığın sınırlarını açıkça belirtmek ve memnuniyeti gerektirdiği için ikna edici bir dil kullanarak bir düzeltme durumunu ana hatlarıyla belirtebilir. Bir müşterinin veya bir servis sağlayanın yaptığı bir düzeltmeyi telafi edebileceği bir problemi açıklayabilir (CEFR, 2002, s. 80).
- Kompleks konuları anlayabilir. Kendi mesleğiyle ilgili konularda tavsiyelerde bulunabilir. Güvenilir bir şekilde detaylı bilgi aktarabilir. Bir işlemin nasıl yapılacağı

konusunda detaylı bilgi verebilir. Birkaç kaynaktan aldığı bilgi ve belgeleri sentezleyebilir ve rapor edebilir (CEFR, 2002, s. 81).

- Spontane sorulan sorulardan ayrı olarak, hazır sorulara ilginç cevaplar bularak etkili ve akıcı bir mülakat hazırlayabilir. Bir mülakatta bazı kararlar alabilir. Az bir yardım ve teşvik ile bazı fikirleri geliştirebilir (CEFR, 2002, s. 82).

AOBM’de Konuşma Becerisini Değerlendirmek için Belirlenen Ölçütler

Araştırmanın uygulama öncesinde Avrupa Ortak Başvuru Metninde belirtilen B2 seviyesi konuşma ölçütleri incelenerek ön test ve son testte kullanılacak olan konuşma soruları, araştırmacı tarafından seçilmiştir. Bu sorular değerlendirilmek üzere anket şeklinde uzmanlara verilmiştir. Uzmanlardan gelen değerlendirme sonucuna göre ilgili değişiklikler yapılmış ve sorular son halini almıştır.

B2 Düzeyi Kendini Değerlendirme Kılavuzu. Avrupa Ortak Başvuru Metninde B2 düzeyi, kendini değerlendirme kılavuzunda sözlü etkileşim ve sözlü üretim başlıkları adı altında verilmiştir (CEFR, s. 26).

Tablo 2

B2 Düzeyi Kendini Değerlendirme Kılavuzu

Sözlü Etkileşim (Karşılıklı Konuşma)	Sözlü Üretim (Konuşma)
Öğrendiğim yabancı dili konuşan ülkelerde, İnsanlarla konuşurken akıcı bir şekilde ve içimden geldiği gibi konuşurum. Bildiğim bir konuda bir tartışmaya girdiğim zaman aktif bir biçimde kendi fikirlerimi ve düşüncelerimi ifade edebilirim.	İlgi alanıma giren geniş çaplı konularda detaylı bilgi verebilirim. Farklı bakış açılarına göre avantajları ve dezavantajları verilen bir konuda, kendi fikrimi ifade edebilirim.

B2 Düzeyi Konuşma Diline Nitel Bakış Açısı. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde konuşma becerisinin değerlendirilmesinde hangi alt başlıkların kullanılacağına

ilişkin açık bir ölçüt vardır. Bu ölçüt, konuşma becerisini değerlendirirken öğrencinin dil seviyesi hakkında bilgi vermektedir. Tablo 3'te yalnızca B2 seviyesi ile ilgili açıklamalar (CEFR, s. 28) belirtilmiştir.

Tablo 3

Konuşma Diline Nitel Bakış Açısı

Sıralama	Kullanacağı kelimeleri fazla araştırmadan, bir takım karmaşık cümleler kullanarak, en genel konularda düşüncelerini ifade etmek ve açık bir tanımlama yapabilmek için yeterli bir yabancı dil seviyesine sahiptir.
Doğruluk	Dil bilgisi kurallarına hâkimiyeti vardır. Yanlış anlaşılmaya sebep verecek hatalar yapmaz. Kendi hatalarını da düzeltir.
Akıcılık	Örnek cümleler ve ifadeler bulmaya çalışırken duraksamalar olsa bile dilin uzunluğunu ve kısalığını oldukça düzgün bir tempo ile ayarlayabilir.
Etkileşim	Bir konuşmayı başlatabilir. Sırası gelince ve gerekirse, uygun olduğu zaman konuşmaya son verebilir. Diğerlerine tartışılan konuyu anladığını göstermek için bir tartışmaya katılabilir.
Uyum	Uzun bir yazıda bazı çekingenlikler olmasına rağmen sözlerini bir konuşmaya açık bir şekilde bağlamak için sınırlı sayıdaki bağlaçları kullanabilir.

Dil Öğretimi Yaklaşımları Bağlamında Konuşma Becerileri

Uzun bir geçmişe sahip olan yabancı dil öğretiminde, günümüze kadar birçok farklı yaklaşım ve yöntem denenmiştir. Her yeni yöntem, bir önceki yöntemin eksikliğini gidermek amacıyla ortaya çıkmıştır. Yabancı dil öğretiminin daha iyi yapılması için ortaya çıkan bu yöntemleri ele almadan önce yaklaşım ve yöntem arasındaki farkların belirtilmesi gerekir.

Yaklaşım; bir görüşü, bir felsefeyi, o yaklaşımdan çıkan yöntemlerin başarısı bakımından tartışılabilen ama kanıtlanması gerekmeyen inançları dile getirir; birbiriyle bağdaştırılan ve düzeyde doğrudan doğruya tasarımı belirleyen, hem dilin doğasına ilişkin kuramları hem de dil öğretim kuramlarını kuşatan varsayımlar takımındır (Demircan, 2005, s. 139).

Yöntem; bir yaklaşımın pratikte yani uygulamada gerçekleşmesidir. Yöntemi geliştirenler etkinlik türleri, öğretmen ve öğrenci rolleri, materyal türleri ve izlenim modelleri oluşturma konularında bir karara varırlar (Harmer, 1983, s. 78). Yabancı dil öğretimi yapılırken seçilecek yöntemde yaş, dilin niçin öğrenileceği, kültür, ana dilin özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bazen bu özelliklere göre birden fazla yöntem de kullanmak mümkündür.

Uygulamada konuşma becerisini ön plana çıkaran ve Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü tarafından kabul edilen yaklaşım ve yöntemlerden kısaca söz edilecektir.

Direkt/Dolaysız Yöntem. Direkt yöntem, 19. yüzyılın sonuna doğru dil bilgisi çeviri yöntemine bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Herbart'ın eğitim görüşü, Gestalt'ın ruhbilimi ve Humbolt'un dil-kültür yorumu direkt yöntemin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Bu yöntemde dilin sözlü olarak öğretilmesine önem verilir. Öğrenciye bol bol soru sorulur. Çeviriye asla izin verilmez.

Bu yöntemin kullanım özellikleri;

- Derse sözlü öğretimle başlanır.
- Sesletim öğretimine önem verilir.
- Konuşma ve dinleme becerilerinin her ikisi de öğretilir.
- Günlük kelime ve cümleler sözlü olarak öğretilir.

- Somut kelimelerin öğretiminde şekil veya görsel araçlar kullanılır.
- Sınıfta eğitim sadece hedef dilde yapılır. Hedef dil yoğun bir şekilde kullanılır.
- Sınıfta ana dilin kullanımına ve çeviriye asla yer verilmez.
- Dilbilgisi tümevarım yoluyla öğretilir.
- Konuşma alıştırmaları öğretmen tarafından yapılandırılmalı; küçük ve yoğun sınıflarda soru-cevap uygulamaları öğretmen tarafından organize edilmelidir (Richards ve Rodgers, 2001, s. 12).

Direkt yöntemle işlenen derslerde şu teknikler kullanılmaktadır: sesli okuma, soru-cevap alıştırmaları, kendi başına doğruyu bulma, konuşma pratiği, boşluk doldurma, dikte, sözlü direktiflerle harita çizimi, paragraf yazma (Larsen-Freeman, 2000, s. 30-32).

İşitsel-Dilsel Yöntem. İşitsel-dilsel yöntem dilin sözlü yönüne ağırlık verir. Bu yöntemde diyalog ve sözlü alıştırmalar kullanılarak dil yapıları belli bir sıraya göre öğretilmeye çalışılır. İşitsel-dilsel yöntem J. B. Watson ve B. F. Skinner'in davranışçı görüşlerine dayanır.

Demirel'e (2011) göre davranışçı psikolojinin işitsel-dilsel yöntemle etkileri şöyledir:

- Yabancı dil öğrenme mekanik alışkanlık oluşturma sürecidir. Bu alışkanlık doğru cevapların neticesinde oluşturulur. Öğrenciler öğrendikleri cümlelere benzer cümle üretmesi beklenir.
- Dil becerilerinin iyi öğrenilebilmesi için yeni konunun sözlü olarak sunulması gerekir.
- Uzun dil bilgisi açıklamalarına yer verilmemelidir.
- Kelimeler hedef dilin kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak öğretilmelidir.

İşitsel-dilsel yöntemde sözel dil becerilerinin yoğun olarak kullanılması öğrencinin din

leme ve özellikle de konuşma becerisinin gelişmesini sağlar. Bu yöntemle dil öğrenenlerin konuşma becerilerinin diğer yöntemlere göre daha iyi olduğu gözlemlenmiştir.

Demircan'a (2005) göre işitsel-dilsel yöntemin ilkeleri şöyledir:

- İlk ve en önemli ilke dil bir konuşmadır.
- Öğrenmenin davranışçı yorumu göz önünde bulundurularak dilin bir alışkanlıklar düzeni olduğu vurgulanmıştır.
- Dil bilgisi değil dilin kendisi öğretilmelidir.
- İşitsel-dilsel yöntem, yapay cümleleri değil hedef dili konuşanların kullandıkları doğal cümleleri esas alır. Yani dil, onu konuşanların söyledikleridir.
- Her dilin kendine göre farklı özellikleri vardır. Bu farklılıklar önceden belirlenmeli, öğretim sırası ve alıştırmalar yanlışları önleyecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

Larsen-Freeman'a göre işitsel-dilsel yöntemle örnek bir ders işlenişi şu şekildedir:

- Yeni diyalog öğretmen tarafından tanıtılır.
- Öğretmen sınıfta yalnızca hedef dili kullanır. Resimler ve hareketlerle anlatımını destekler.
- Öğretmen diyalogu iki defa modelleyerek tanıtır. Doğru cevapları modelleyerek ortaya koyar. Diğer zamanlarda öğretmen modelleyerek öğrencinin yanlış telaffuzlarını hedef dildeki seslere uygun bir şekilde düzeltir.
- Öğretmen öğrencilere diyalogun her cümlesini tekrar ettirir.
- Diyalogun işlenişi esnasında öğrencilerin zorlandıkları yeri/yerleri öğretmen parçalara ayırarak öğretir.
- Öğretmen, öğrencilerin birbirlerini selamlayacağı şekilde bir zincir (testere zinciri) çalışması yaptırır.

- Öğretmen “single-slot ve multiple-slot” tekniklerini kullanır. Yani öğretmen cümledeki isimleri, şahıs veya zamanları değiştirerek öğrencilerden yeni cümleler oluşturmaları ister.
- Öğretmen doğru cevaplara karşında “çok iyi” şeklinde karşılık verir. Böylece öğrencilerin olumlu alışkanlık geliştirmesine yardım eder.
- Öğretmen, öğrencilerden almak istediği şeyle ilgili sözlü ve resimli ipuçları kullanır.
- Öğretmen çeviri ve soru-cevap tekniklerini kullanır.
- Eğer öğrenciler üstesinden gelebiliyorsa öğretmen soruları hızlı sorar.
- Öğretmen öğrencilere ipuçları vererek yardım eder; onlarla bireysel ilgilenir; gülerek onlara cesaret verir ve resimleri kullanır.
- Yeni kelimeler diyalog içinde öğretilir. Sözcük dağarcığı sınırlıdır.
- Öğrencilere dil bilgisi kuralları kesinlikle doğrudan öğretilmez. Kurallar örneklerle ve tekrarlarla öğretilir.
- Öğretmen öğrencilerinin nerede hata yapacağını bulmak için öğrencinin ana dilini ve hedef dili karşılaştırır.
- Öğretmen diyalogu hafta sonuna doğru tahtaya yazar. Öğrenciler diyalogla ilgili bazı sınırlı işlemleri yazılı olarak yaparlar.
- Öğrencilerle süpermarket alfabe oyunu oynanır, Amerikan süpermarketleri ve futbolu hakkında konuşulur. (Larsen-Freeman, 2000, s. 42-45)

Bu yöntemle işlenen derslerde şu teknikler kullanılmaktadır: diyalog ezberleme, parçalara ayırma, tekrar, zincir, tek kelime değiştirme, birden fazla kelime değiştirme, dönüştürme, soru-cevap, ses çalışması, diyalog tamamlama, dil bilgisi oyunu (Larsen-Freeman, 2000, s. 47-49).

Doğal Yöntem. Diğer yöntemlerden farklı olarak kendiliğinden ortaya çıkan bu yöntem; “insan gelişimi ile öğretim kuramı arasında bir ilişki kurulması sonucunda doğmuş” (Mackey, 1965; Kelly, 1969; Hawkins, 1981; Bowen vd. 1985; Robins 1967’den akt. Demircan, 2005, s.158) Ticknor (1871), Marcel (1867) ve Heness (1866) tarafından geliştirilmiştir.

Demirel (2011, s. 46) doğal yöntemi, “Yabancı dil öğrencilerine, başından itibaren yalnızca, öğretmenin kendi anadili olan yabancı dili kullanarak, sürekli konuşma yoluyla iletişim kurmak ve bu etkileşimi birbirleriyle bir metin oluştururcasına bağlantılı, ama dilbilgisi açıklaması yapılmaksızın anlaşılabilir ölçüde yalın bir cümle dizisiyle gerçekleştirmek” biçiminde tanımlamaktadır.

Doğal yöntemde;

- Öğretmen konuşur, öğrenci dinleyicidir.
- Anlatım sürecinde öğretmen mimiklerini yoğun olarak kullanır. Mimiklerin yetersiz olduğu yerlerde yabancı dilde açıklama yapar. Sözcük öğretiminde varsa aynı kökten gelen sözcükler öncelikli öğretilir.
- Öğrenci, anlatılanları tam anlayamasa bile tekrar eder. Sesletim taklide dayanır. Öğrenci hedef dili öğrenirken yaptığı yanlışlara takılmadan konuşmaya çalışmalıdır. Bunlar öğretmen tarafından düzeltilir. Yapılar alıştırmalarla pekiştirilir. Öğrenciye ara sıra sesli okuma yaptırılarak hedef dildeki sesletimi kavraması sağlanır. Konuşma kaygısının giderilmesi için öğrenciye günlük konuşma parçaları ezberletilir.
- Sözcük öğretimi, dil öğretiminin önceliğidir. Öğrenciye hedef dilde sık kullanılan sözcükler öğretilmelidir (Demirel, 2011; Demircan, 2005).

İşitsel-Görsel Yöntem. İşitsel-Görsel yöntem 1960'larda Fransa'da yaygınlaşmış ve işitsel-dilsel yönetime görselliğin eklenmesiyle oluşturulmuş bir yöntemdir. Bu yöntem CREDİF ya da St. Cloud yöntemi olarak da anılmaktadır.

Dil laboratuvarları ve ses kayıt aletlerinin kullanımı bu yöntemde önemlidir. Dil öğretiminde kullanılacak metindeki olay sırası nettir ve sınırları belirlenmiştir.

Dersler çoğunlukla sözlü anlatıma dayanır. Bundan dolayı metin seçiminde diyaloglar önceliklidir. Diyalogların öğretiminde mutlaka ilgili görseller de kullanılmaktadır.

“Öğrenciler sürekli olarak yabancı dili duyar ve sık sık konuşurlar. Yabancı sesleri daha ilk dersten başlayarak anlamlı ilişkiler içinde ve doğru ezgilemeyle birlikte dinler, dikkatlerini durum ve anlam üzerinde toplayarak, yabancı dili sıkılmadan, çekinmeden sesletmeye başlarlar” (Demircan, 2005, s. 200).

Bu yöntemle sınıfta dil öğretimi sunu, açıklama, tekrarlama ve aktarma olmak üzere dört aşamada uygulanmaktadır.

- Sunum: Önceden kaydedilmiş karşılıklı bir konuşma öğrencilere dinletilir. Sunum film veya görsellerle desteklenir. Genel bir anlama ulaşılır.
- Açıklama: Sunumda verilen öğeler ve ilişkiler açıklanır. Öğrencilerin bunları anlaması sağlanır.
- Tekrarlama: Konuşma ve dil bilgisi alıştırmaları tekrarlanır.
- Aktarma: Öğrenilenler çeşitli alıştırmalarla yeni durumlara uygulanır. Anlama, düşünme, ifadeleri değiştirme, serbest konuşma, gibi etkinlikler yaptırılır (Güneş, 2014).

İletişimsel Yaklaşım. Dil öğretim yöntemlerinde genel amaç, öğrencinin hedef dilde duygu ve düşüncelerini karşısındakine rahatça ifade edebilmesidir. Dil öğretim yöntemleri

genelde sınıf içi uygulamalarda başarılı olmuş, hatta işitsel-dilsel yöntemin uygulanabilmesi için pahalı laboratuvarlar kurulmuştur. Sınıf ve laboratuvar ortamında dil yapıları ve tekrarlı alıştırmalarla öğretilmeye çalışılan hedef dilde, iletişim hep geri planda kalmıştır.

1970'lerden itibaren işitsel-dilsel yöntemin önemini kaybetmeye başlaması ile dil öğretiminin sadece dil yapılarını öğretmek olmadığı anlaşılmıştır. Bazı dilbilimciler, sınıf ve laboratuvar ortamında hedef dille iletişim kurmaya çalışan öğrencilerin gerçek hayatta da bu başarıya ulaşabilmelerinin ve dille ilgili öğrendikleri kuralları uygulayabilmelerinin mümkün olup olmadığını araştırmış dilsel yetinin yanında iletişimsel yetinin de gerekli olduğunu görüşünü ortaya atmıştır. İletişimsel yeti görüşü Dell Hymes (1967, 1972)' a aittir (Brown, 2000, s. 246). Bu görüş dilde konuşma kurallarının da varlığını ortaya koyar.

Richards'a (2006, s.3) göre iletişimsel yeti, şunları bilmeyi içerir:

- Dilin farklı amaç ve fonksiyonlarının nasıl kullanıldığını bilmek
- Dilin ortamın çeşitliliğine göre kullanımını bilmek (resmi ve gayri resmi konuşmaları yapma zamanını veya yazılı iletişim dilini kullanma zamanını bilmek)
- Farklı türdeki metinleri nasıl üreteceğini ve anlayacağını bilmek (anlatılar, raporlar, röportajlar, konuşmalar)
- Sınırlı dil bilgisine sahip olmasına rağmen iletişimi sürdürmeyi bilmek (farklı iletişim stratejileri kullanarak)

Bazı dil bilimciler iletişimsel yetiyi; söyleysel yeti, dil bilgisel yeti, stratejik yeti ve sosyokültürel yetinin oluşturduğunu vurgular (Leung, C. ve Creese, 2010, s. 4-5; Savignon, 2002, s. 8).

Patel ve Praveen (2008, s. 95-96) ise iletişimsel yetiyi; dil bilgisel yeti, toplum dilbilimsel yeti, söyleme dayalı yeti ve tekniksel/teorik yetinin oluşturduğunu söyler.

Patel ve Praveen iletişimsel yetinin görünümünü; dil bilimsel ve faydacı olmak üzere iki ana başlığa ayırır. Dil bilimsel görünümü fonetik-dil bilgisel tanımlama, dil bilgisi, kelime

bilgisi, konuşma; faydacı görünümü de yükümlülük/ödev, çeşitlilik, etkileşimsel beceri ve kültürel çerçeve olmak üzere dörder alt başlıkta inceler.

İletişimsel yaklaşımda öğrencilerden, ana dilde sahip oldukları dil stratejilerini hedef dilde de geliştirmeleri beklenir. İletişimsel yaklaşımın uygulanmasında her türlü yöntem, teknik, görsel-işitsel araçların kullanımından faydalanılır.

İletişimsel dil öğretim yaklaşımı esas alınarak hazırlanan kitaplarda iletişimde çok kullanıldığı için diyaloglara yer verilmiştir. Konu başlıkları genellikle; sınıfta, hastane, alışverişte şeklinde seçilmiş ve dilin iletişimsel yönü ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. İletişimsel dil öğretim yaklaşımında ders materyalleri; metin tabanlı materyaller, görev temelli materyaller ve hayatla ilgi gerçek objelerden oluşmaktadır (Richards ve Rodgers, 2001, s. 169-170).

Öğrencilerin sınıf ortamında öğrendikleri bilgileri günlük hayatta rahatça kullanabilmeleri için bu yaklaşımla işlenen derslerde öğretmenler, özgün materyaller kullanmayı tercih eder.

Öğretmenler hedef dilde öğrencinin iletişim kurmasını sağlamak amacıyla gerçek hayatı sınıf ortamına, iletişimsel etkinlikler vasıtasıyla taşımaya çalışırlar. Özgün materyallerle öğrenci kendine gerçek hayattaki gibi bir rol bulur ve ders öğretmen merkezli olmaktan çıkar.

Littlewood (1981, s. 85-86) sınıf içi etkinlikleri iletişimsel yaklaşıma göre;

- İletişim öncesi etkinlikler
- İletişimsel etkinler olmak üzere iki gruba ayırarak bu etkinliklerin dil öğretim sürecindeki faydalarını açıklamıştır.

İletişim öncesi etkinlikler; yapısal etkinlikler ve yarı iletişimsel etkinliklerdir. İletişimsel etkinlikler ise işlevsel etkinlikler ve sosyal etkileşim etkinlikleridir. Littlewood bu gruplamayla dil bilgisi ve yetiyi ayrı ayrı ele alarak değerlendirmektedir.

Richards (2005, s. 13-18) ise iletişimsel etkinlikleri beş başlıkta ele alır:

- Doğruluğa karşı akıcılık etkinlikleri
- Mekanik, anlamlı ve iletişimsel uygulamalar
- Bilgi boşluğu etkinlikleri
- Yapboz etkinlikleri
- Diğer etkinlik türleri (görev tamamlama etkinlikleri, bilgi toplama etkinlikleri, fikir paylaşma etkinlikleri, bilgi aktarım etkinlikleri, mantık yürütmeyi gerektiren etkinlikler, rol oynama)

Bütün bu etkinliklerin amacı, öğrencilerin belli bir süreç içinde hedef dilde doğru, akıcı, mantıklı ve gerçek hayata uygun iletişim kurabilmeleridir. Harmer (1983, s. 85) iletişim sürecini altı maddede özetlemektedir:

- İletişimsel istek
- İletişimsel amaç
- Şekil değil içerik
- Dil çeşitliliği
- Öğretmen müdahalesi yoktur
- Ödev kontrolü yoktur

Richards ve Rodgers (1986, s. 71) iletişimsel yaklaşımın özelliklerini şu şekilde açıklamıştır:

- Dil bir anlamı ifade etme sistemidir.
- Dilin temel fonksiyonu, iletişim ve etkileşimdir.
- Fonksiyonel ve iletişimsel kullanımlar dilin yapısını yansıtır.

- Tek başına dil bilgisel ve yapısal özellikler dilin temel birimlerini yansıtmaz. Dilin temel birimleri ayrıca konuşma içinde, işlevsel ve iletişimsel amaçlı anlamlar şeklinde kategorilendirilir.

İletişimsel yaklaşımla işlenen bir derste şunlar yapılmaktadır:

- Öğretmen yeni bir gazetenin spor sayfasındaki bir haberin kopyasını öğrencilere dağıtır.
- Öğretmen öğrencilerden, spor yazarının tahminlerini bulup atlarını çizmelerini ve bunlardan hangilerinde yazarın daha kesin düşündüğünü söylemelerini ister.
- Öğretmen öğrencilere hedef dilde yapacakları etkinlik için talimat verir.
- Öğrenciler farklı kelimelerle yazarın tahminlerini ifade etmeyi denerler.
- Öğrenciler gazete haberindeki cümleleri düzenlerler.
- Öğrenciler dil oyunu oynarlar.
- Yaptıkları tahminler hakkında öğrencilere neler hissettikleri sorulur.
- Bir öğrenci hata yaptığında öğretmen ve öğrenciler bu hatayı önemsemez.
- Öğretmen öğrencileri gruplar. Bu gruplara resimli hikâye vererek öğrencilerden bunu canlandırmalarını ister.
- Öğrenciler bir eşle beraber ortak çalışır. Resimli hikâyedeki karelerden bir sonraki resmin ne olabileceğini tahmin etmeye çalışırlar.
- Öğrenciler, aynı şirkette çalışan işçiler olduklarını hayal ettikleri bir oyunda birlikte rol alırlar.
- Öğretmen öğrencilere, içlerinden birinin patron rolünü oynayacağını hatırlatır. İşçiler (öğrenciler) onunla konuşurken o öğrencinin patron rolünde olduğunu hatırlamalıdır.
- Öğretmen her grubu dolaşır. Öğrencilerin sorularını cevaplayarak onlara tavsiyeler de bulunur.

- Öğrenciler, roldeki meslektaşlarına tahminde kullanacakları alternatif formlar tavsiye ederler.
- Rol oynama bittikten sonra öğrenciler konuyla ilgili uygun kelimeleri ortaya çıkarır.
- Öğretmen öğrencilerden ödev olarak bir tartışma programını dinlemelerini veya izlemelerini ister. (Larsen-Freeman, 2000, s. 125-127)

Seçmeli Yöntem. Harold E. Palmer (1877-1949) ve Henry Sweet (1845-1912) adlı dil bilimciler tarafından ortaya atılan seçmeli yöntem, günümüze kadar yaygın olarak kullanılan yöntemlerin başarılı ve uygulanabilir yönlerini alarak dil öğretiminde kullanılan karma bir yöntemdir. Yani temel dil becerilerinin öğretiminde tek bir yönetime bağlı kalmadan her beceriye uygun yöntemi alıp derste aynı anda kullanabilir: İşitsel-dilsel yöntemle konuşma becerisini geliştirirken düz varım yöntemiyle sözcük bilgisini geliştirir.

Seçmeli yöntemle işlenen derste dil becerilerinin sırası; konuşma, yazma, dinleme ve okuma şeklindedir. Bu yöntemde genel olarak; soru-cevap, sesli okuma ve sözlü alıştırmalar teknikleri kullanılır. Çeviri ve dil bilgisine gerektiği kadar yer verilir.

Demirel (2011) seçmeli yöntemin kullanım özelliklerini şu şekilde belirtir:

- Derslerde hedef dil kullanılmalı ihtiyaç duyulmadıkça ana dilin kullanımı tercih edilmemelidir.
- Öğretime başlanmadan önce öğrenciler neyi, niçin öğrenecekleri konusunda bilgilendirilmelidirler.
- Dil öğretiminin gerçek dünya ile bağlantısı olmalıdır.
- Temel seviye dil öğretiminde çeviriden kaçınılmalıdır.
- Seçmeli yöntemle işlenen derslerde iletişimsel etkinliklere oldukça fazla yer verilmelidir.
- Bu yöntem anlayışında sesli okumanın okuduğunu anlamaya ve sesletmeye faydası yoktur.

- Bu yöntemde dört temel beceriden biri ya da bir kaç değil hepsi geliştirilmeye çalışılmalıdır.
- Dil öğretiminde motivasyonun önemi büyüktür. Öğrencinin hedef dile karşı kendini motive etmesi ile öğrenme arasında paralel bir ilişki vardır.
- Dil öğretiminde önce soyut ve bilinenler sonra soyut ve bilinmeyenler öncelikli olmalıdır.
- Bu yöntemde birden fazla yapı aynı anda öğretilmemelidir. Öğrenciler bir yapıyı kavradıktan sonra diğer yapı öğretilmelidir.

Konuşma Becerisinde Kullanılan Öğretim Teknikleri

Konuşma becerisinin öğretimi ve geliştirilmesi bir süreç işidir. Bu süreç göz önüne alınarak konuşma becerisinin öğretiminde kullanılan konuşma teknikleri, araştırmalar sonucu belirlenerek gruplanmıştır.

Güneş (2014), süreçlere göre konuşma tekniklerini; konuşma öncesi, konuşma esnasında ve konuşma sonrası olmak üzere üç başlıkta inceler.

Konuşma Öncesinde Kullanılan Teknikler. Konuşmaya başlamadan önce konuşmanın planlanması, planlanan bilginin de düzenlenmesi gerekir.

Konuşma öncesi, konuşmayı planlama teknikleri şunlardır:

- Konuyla ilgili sahip olunan bilgileri kontrol etme
- Bilgileri harekete geçirebilmek için beyin fırtınası tekniğini kullanma
- Konuşmanın niçin yapılacağıının belirlenmesi
- Konuşmada nelerin kullanılacağıının belirlenmesi
- Hangi bilgilerin ne kadar kullanılacağıının belirlenmesi
- Konuşmada kullanılacak bilgilerin planlı bir şekilde düzenlenmesi
- Konuşmanın giriş ve sonucunun tespit edilmesi
- Bu konuşma ile ilgili dinleyiciler tarafından sorulması muhtemel soruları belirleme

- Konuşmanın akıcılığını sağlamak için farklı araçlar kullanma

Konuşma öncesi, konuşmayı düzenleme teknikleri şunlardır:

- Konuşulacak konuya uygun metinleri kontrol etme
- Bilginin şekil, grafik ve kavram haritaları kullanılarak düzenlenmesi; görsellerin kullanılması

Konuşma Sırasında Kullanılan Teknikler. Konuşma sırasında, konuşmayı yönetme teknikleri şunlardır:

- Ses tonu ve vurguya dikkat etme
- Hız ve biçimi kontrol edebilme
- Konuşma ile beden dili uyumuna dikkat etme
- Akıcılığı devam ettirebilme adına ara sıra notlara bakma
- Konuşurken düşündürmeye yönelik ifadeler kullanma

Konuşma Sonrasında Kullanılan Teknikler. Konuşma sonrasında kullanılan teknikler şunlardır:

- Konuşmanın amacına ulaşip ulaşmadığının değerlendirilmesi
- Öz değerlendirme yapma

Yabancı Dil Öğretimi ve Teknoloji

Yabancı dil öğretimi, tarihi süreçte geleneksel öğretim yöntemleriyle başlamış ve gelişen teknolojinin etkisiyle kendini sürekli yenilemiştir. Dil öğretiminde teknolojinin kullanımı 1950'li yıllarda daha da belirginleşmiştir. Bu tarihlerde görsel-işitsel araçların ortaya çıkması ve bunların dil öğretimini destekler mahiyette kullanımı hep bu yenilenme düşüncesinin ürünüdür.

Doksanlardan itibaren bilgisayar ve -web sayfalarıyla başlayan- internetin dil öğretiminde kullanılmaya başlanması bu alana yeni bir boyut kazandırmıştır. Bilişim teknolojileri kullanılarak yapılan dil öğretiminde, öğretmen merkezilikten öğrenci

merkezciliğe geçiş vardır. Öğrenci, teknoloji destekli yapılan dil öğretim etkinliklerine direkt katılabilmektedir.

En verimli öğrenme, duyu organlarının tamamının etkin hale getirilmesiyle mümkündür. Yani bilişim teknolojilerinin kullanıldığı bir dil öğretiminde öğrencinin hem duyu organlarının tamamı etkin hale getirilebilmekte hem de öğrenime güdülenmesi daha kolay olabilmektedir. Bilişim teknolojilerindeki ilerlemeler dil öğretimini belli bir zaman ve mekâna bağlı olmaktan kurtarmıştır.

Web Destekli Öğretim. 1989'da Tim Berners-Lee tarafından geliştirilen web, internet üzerinde kurulmuştur ve İnternetin sunduğu mekanizmalardan çoğunun kullanılmasını sağlar. İnternetin fiziksel görünüşleri -bilgisayarlar, ağlar ve servisler- dünya üzerindeki diğer binlerce bilgisayara bağlanmamıza izin verir. Web, internetin en tepesindeki soyutlanmış genel servisler kümesidir (http://tr.wikipedia.org/wiki/World_Wide_Web).

Web destekli öğretim (WDÖ), öğrenme sürecinde bilginin desteklenmesi amacıyla bilgisayar-web alt yapısının kullanılarak bilgi paylaşımında eş zamanlı ya da eş zamanlı olmayan bir şekilde öğrenme sağlayan ortamdır.

Hannum (2001, s. 16) web destekli öğretimin avantajlarını; biçimsel, öğretimsel ve ekonomik olmak üzere üç başlık altında incelemiştir.

Tablo 4

WDÖ Avantajları

Biçimsel	Öğretimsel	Ekonomik
Eğitim esnekliği	Çoklu ortam dağıtımı	Daha az harcama
Zaman ve mekan özgürlüğü	Öğrenci denetimi	Daha az çaba harcama
Çapraz platform uyumluluğu	Tutarlılık	Daha ucuz imkanlar

Tablo 4'ün devamı

İçerik güncelleme kolaylığı	Elektronik performans desteği	Kullanım başına ödeme
Öğretimsel etkinlik çeşitliliği	İşbirliği	Daha az teknik destek
Ders programı serbestliği	Programın hızlı dağıtımı	Ders materyalleri dağıtımı ucuz
Kolay dağıtım		
Güvenlikli kayıt		
Diğer sitelere bağlanabilme		

Driscrol (1998, s. 9) ise web destekli öğretimin avantajlarını; şartlara uygun ve ustaca planlanmış olmak üzere iki başlık altında inceler.

Tablo 5

WDÖ Avantajları

Şartlara uygunluk	Ustaca planlanmış
Global işgücü geliştirme	Seyahat ve ilgili maliyetlerin azaltılmasını sağlama
Daha kısa ürün geliştirme döngülerine yanıt	Her zaman ve her yerde öğrenme imkânı
Organizasyonların kolay yönetimi	Öğrenmenin tam zamanında sağlanması
Çalışanların ihtiyaçlarına göre ayarlama	Mevcut alt yapıdan yararlanma
Artan verimlilik ve kâr	İzleme ve kayıt araçlarının sağlanması
	Kolay güncelleme yapılabilmesi

Web destekli öğretimin en dikkat çeken avantajlı yönleri şunlardır: Zaman ve mekân konusunda esnekliğin sağlanabilmesi, içeriğin kolayca güncellenebilmesi, ders programı ve içeriğin çalışanların seviye ve ihtiyaçlarına göre ayarlanabilmesi, etkinlik çeşitliliğinin kolay sağlanabilmesi, ders materyallerinin ucuz olması, dönütlerin daha kısa sürede alınabilmesidir.

Web destekli öğretimin avantajlarının yanında, eğitim ve öğretimi olumsuz etkileyebilecek dezavantajları da vardır.

Hannum (2001, s. 19) web destekli öğretimin dezavantajlarını; biçimsel, öğretimsel ve ekonomik olmak üzere üç başlık altında incelemiştir.

Tablo 6

WDÖ Dezavantajları

Biçimsel	Öğretimsel	Ekonomik
Sınırlı bant genişliği	Yüz yüze etkileşimin olmaması	Gelişim süresinin uzunluğu
Multimedya yüklenmesinin yavaşlığı	Yüksek düzeyde öğrenci girişimi	Ön finansman ihtiyacı
Değiştirilen veya engellenen linkler	Geçerli tarayıcılarda sınırlı biçimlendirme	Küçük gruplar için yüksek maliyet
Özellikle multimedya uygulamaları için çevirmeli bağlantıların yavaş olması	İzleyerek öğrenenlerin ilerlemesinin zor olması Öğrencinin bıraktığı yerden devam etmesinin zorluğu Öğrencilerin web destekli uygulamaların kullanımını bilmesi Tüm konular için uygun olmayabilir	

Driscoll (1998, s. 11) ise web destekli öğretimin avantajlarını şu şekilde açıklar:

Tablo 7

WDÖ Dezavantajları

Önemli teknik altyapı gerektirir.

Öğrencilerin yeni öğrenme yöntemlerine uyumunu gerektirir.

Tasarlamak, geliştirmek ve dağıtmak için bir ekip gerektirir.

Eğitim kuruluşunun ötesinde kaynakları yönetimini gerektirir.

Organizasyon tarafından yeni düşünme şekillerinin benimsenmesini gerektirir.

Önemli miktarda zaman ve para gerektirir.

Web destekli öğretimin en dikkat çeken dezavantajlı yönleri şunlardır: Küçük gruplarda maliyetin yüksek olması, öğrencilerin web destekli uygulamaların kullanımını bilmesi, bütün konular için aynı uygunluğu taşımaması, ön finansmana ihtiyacın olması, tasarlama-gelişim-dağıtım işlemleri için bir ekibe ihtiyaç duyulması, yüz yüze eğitimin olmamasıdır.

Öğretmen, öğrenci, program, yöntem-teknik web destekli öğretimin temel öğelerini oluşturur. Her ne kadar öğrenci merkezlik ön plana çıksa da program, yöntem-tekniklerin belirlenmesi ve uygulanması öğretmene bağlıdır. Dersle ilgili bütün yönlendirmeler öğretmen tarafından yapılmaktadır.

Web Uygulamaları

Web uygulamaları; Web 0.0, Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0; Web 4.0 ve Web 5.0 uygulamalarıdır. (<https://flatworldbusiness.wordpress.com/flat-education/previously/web-1-0-vs-web-2-0-vs-web-3-0-a-bird-eye-on-the-definition/>)

Web 0.0, gelişmekte olan interneti, Web 1.0 sabit webi; Web 2.0 etkileşimli webi; Web 3.0 anlamsal yürütülen webi, Web 4.0 portatif/hareketli webi, Web 5.0 ise açık, bağlantılı ve akıllı web = duygusal webi ifade eder.

Web 1.0. 1989'da Tim Burners-Lee herhangi bir ağdan erişilmesi mümkün olacak bir küresel köprü alanı oluşturmayı önerdi. 1991 yılında Tim Burners-Lee tarafından yapılan ilk internet sitesi yayına başladı. İnternet ilk zamanlarda sadece bilgiye ulaşmak için kullanıldı.

<http://www.w3.org/History/19921103-hypertext/hypertext/WWW/TheProject.html> linkten ilk 'World Wide Web' sitesine erişilebilir.

Web 2.0. Web 2.0 kavramını açıklamak için sosyal yazılım, sosyal teknolojiler, gelişmekte olan teknolojiler gibi terimler kullanılmaktadır. Web 2.0 kavramı ilk defa O'Reilly

Media adlı şirkette çalışmakta olan Dale Dougherty tarafından bir konferansın beyin fırtınası oturumunda dile getirilmiştir. O'Reilly Media'nın kurucusu Tim O'Reilly makalesinde bu kavramın ne olduğunu açıklamıştır:

Web 2.0, ağa bağlı tüm cihazları kapsayan platform olarak iletişim ağıdır; web 2.0 uygulamaları, bu platformun esas avantajlarının çoğunu oluşturur. Bu platformun avantajları; daha fazla insanın kullanmasıyla sürekli güncellenen yazılım oluşturmak, bireysel kullanıcılar da dâhil birden fazla kaynaktan gelen karma verilerin toplanarak kullanılması ve toplanan bu verilerin diğer kullanıcılar tarafında da kullanılarak kendi verilerini ortaya koymalarını sağlamak "katılım mimarisi" vasıtasıyla ağ etkileri oluşturarak web 1.0'in sayfa metaforunun ötesine geçebilmektir. (O'Reilly, 2005)

O'Reilly, Web 2.0 ile ilgili yaptığı tanımı geliştirir ve kısa ve özlü bir tanım daha yapar:

Web 2.0, platform olarak internete yönelen bilgisayar endüstrisindeki iş devrimidir ve bu yeni platformda başarının kurallarını anlama girişimidir. Bu kurallar arasında en önemlisi şudur: Daha çok insan kullandığı zaman daha iyi bir duruma gelmesi için ağ etkisinden yararlanan uygulamalar oluşturmak (O'Reilly, 2006).

O'Reilly (2005), What Is Web 2.0 ? adlı makalesinde Web 2.0 uygulamalarının öncekilerden farkını şu şekilde açıklamıştır:

- Bir platform olarak Web
- Kolektif zekâyı kullanmak
- Verilerin üstün gücü
- Yazılım sürüm döngüsünün sonu
- Hafif programlama modelleri

- Tek bir aygıt düzeyinin üzerinde yazılım
- Zengin kullanıcı deneyimi

Web 2.0'ı Web 1.0'dan ayıran en temel özellik, Web 2.0'ın statik değil etkileşimli olması, kullanıcılarının sadece okurlukla kalmayıp web yazarı olabilmesi, paylaşım yapabilmesidir. Choudhury (2014), Web 1.0 ve Web 2.0 uygulamalarının özelliklerini şu şekilde belirtmiştir.

Tablo 8

Web 1.0 ve 2.0 uygulamalarının özellikleri

Web 1.0	Web 2.0
Köprü Web	Sosyal Web
Tim Berners Lee	Tim O'Reilly, Dale Dougherty
Salt okuma	Okuma ve yazma
Milyonlarca kullanıcı	Milyarlarca kullanıcı
Eko Sistem	Katılım ve etkileşim
Tek yönlü	Çift yönlü
Sadece şirketler içerik yayınlr	İnsanlar içerik yayınlr
Durağan içerik	Hareketli içerik
Kişisel Web siteleri	Blog ve Sosyal Profil
Mesajla ileti	Topluluk portalları
Buddy Listesi, Adres Defteri	Çevrimiçi sosyal ağlar

Web 2.0 uygulamaları çok farklı araştırmacılar tarafından gruplandırılmıştır (Bryant 2006; Carrasco, 2006; Conole ve Alevizou, 2010; Crook, 2008; Elmas ve Geban, 2012; Horzum, 2010; Peltier-Davis, 2009).

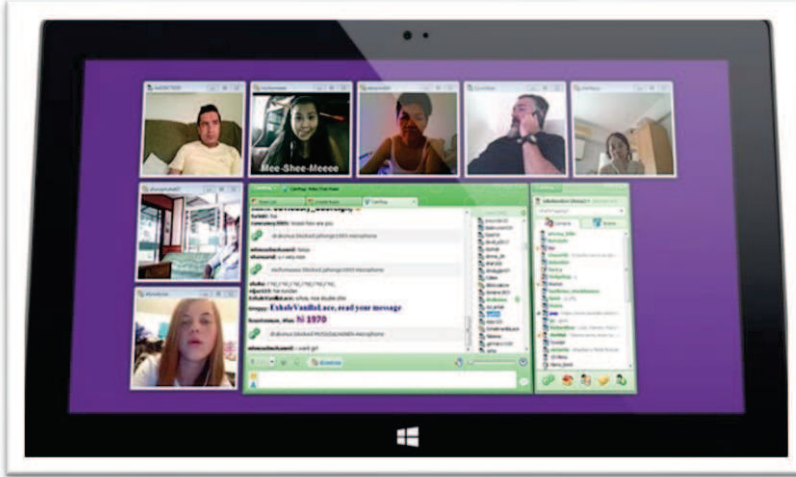
Web 2.0 uygulamaları;

- Ağ gnlg (Blog)
- Wikiler
- RSS beslemeleri,
- Kullanıcı tarafından eklenen yorumlar, değerlendirme ve zetleri
- Podcast ve Videocastler
- Etiketleme ve etiket bulutları
- Sosyal imleme
- Sosyal ağ siteleri
- Ses ve video akışı
- Topluluk fotoğraf hizmetleri veya fotoğraf paylaşımı
- Yayıncılık
- Anlık mesajlaşma (Peltier-Davis, 2009).

Anlık mesajlaşmalar, internet kullanıcıları arasında evrimii-gerçek zamanlı olarak birebir veya grup şeklinde yapılmaktadır. Web 2.0 mesajlaşma uygulamaları, yazılı mesajlaşmanın yanı sıra sesli ve görüntülü olarak mesajlaşmayı da sağlar. Google Hangouts, Viber, Skype, ooVoo bu uygulamalardan bazılarıdır. Bu uygulamalar hem ücretsiz hem de kullanımı kolaydır.

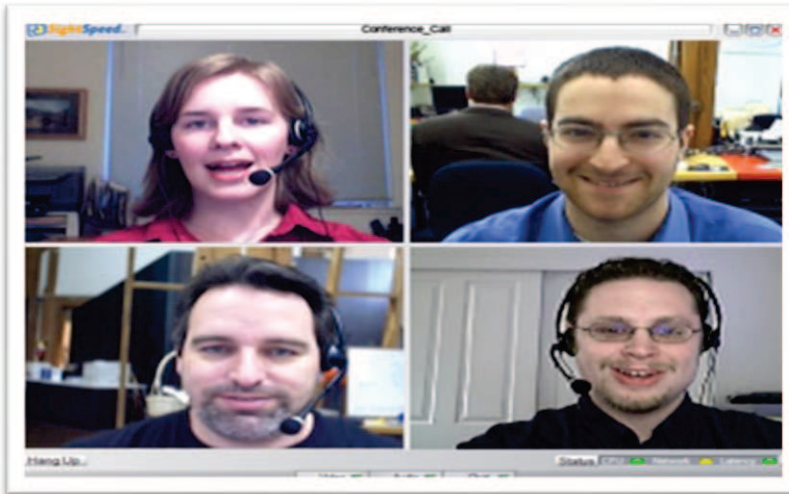
Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamaları

Camfrog. Kullanıcı sohbet odalarına bağlanarak aynı anda sesli, görüntülü ve yazılı olarak iletişim kurabilir. Sohbet odalarında aynı anda 200 kişi sohbet edebilir. Şu an dünyada 19 milyon üyeye sahiptir (<https://www.camfrog.com/en/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 1. Camfrog sesli, görüntülü ve yazılı iletişim uygulaması

Sight Speed. SightSpeed ile sesli ve görüntülü görüşme yapılabilir. Görüşmeler kaydedilebilir. (http://www.technologyevangelist.com/2006/05/the_best_voicevideo.html adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

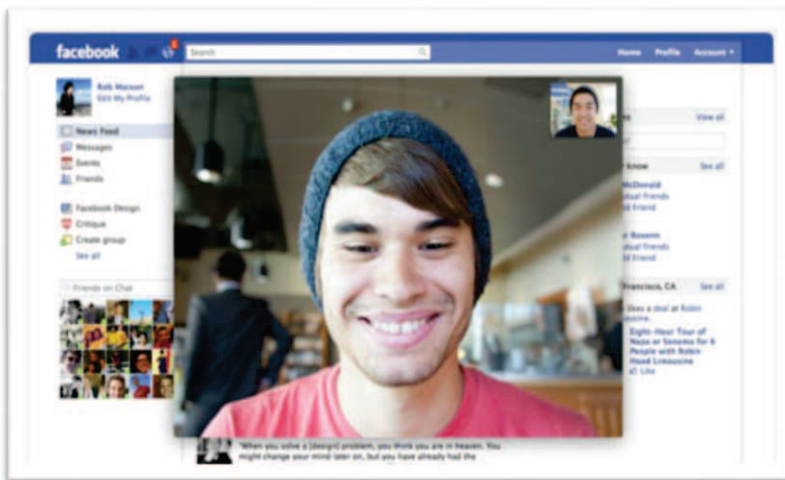
Şekil 2. SightSpeed, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

FaceTime. FaceTime iPhone 4, iPhone 4S ve Apple iPod touch ile iPad yeni nesil tabletlerinde (4th Generation) videolu görüşme özelliğidir. Apple tarafından geliştirilmiştir. (<https://www.apple.com/tr/mac/facetime/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 3. FaceTime, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Facebook. Sosyal paylaşım sitesi olan Facebook'ta aynı zamanda sesli ve görüntülü olarak görüşmek de mümkün. Şu an sadece birebir görüşmeye imkân veren Facebook, Skype'ın alt yapısını kullanmaktadır. (<http://www.indir.org/facebook-goruntulu-programi/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 4. Facebook, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Fring. Fring, ücretsiz mobil sesli ve görüntülü görüşme uygulamasıdır. Bu uygulamayı akıllı telefon ve tabletlerde kullanmak mümkündür (<http://www.fring.com/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 5. Firing, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Google Hangouts. Sesli ve görüntülü görüşme programı olan Google Hangouts aynı anda on kişiye kadar görüntülü görüşme imkânı sağlamaktadır (<http://simcloud.com/google-apps/google-hangouts/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 6. Google Hangouts, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

iChatAV. Apple tarafından üretilen sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarından biri olan iChatAV ile aynı anda dört kişi video görüşmesi, on kişi de sesli görüşme yapabilmektedir (<http://meyerweb.com/eric/thoughts/2004/06/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 7. iChatAV, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

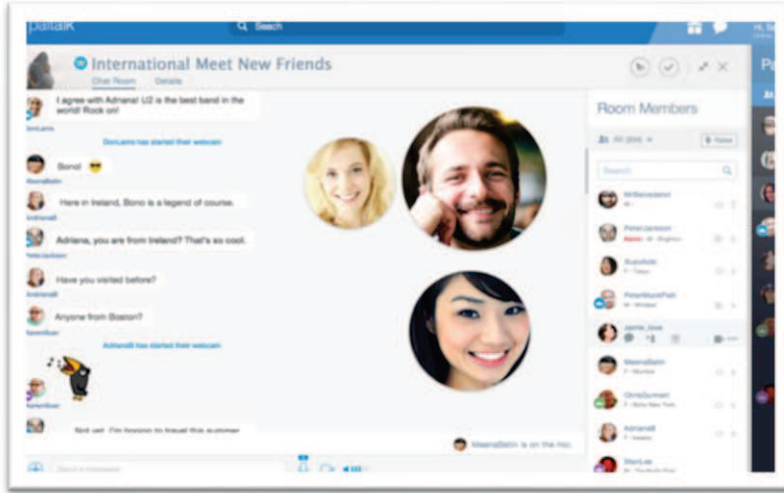
ooVoo. ooVoo, 12 kişiye kadar sesli ve görüntülü konuşmayı desteklemektedir. Görüntülü konuşma sırasında yazılı mesaj gönderebilme ve youtube videolarını izleme imkânı sunmaktadır (www.oovoo.com adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 8. ooVoo, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

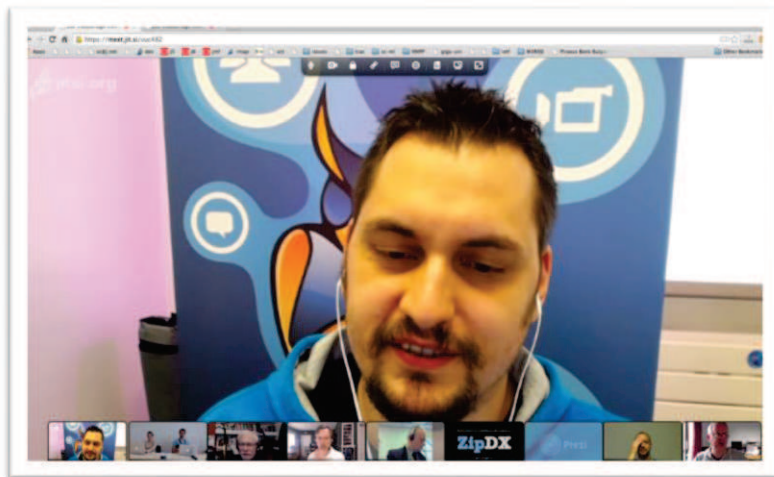

Paltalk. Paltalk ile beş binden fazla sohbet odasına katılmak mümkün. Sesli ve görüntülü görüşme yaparken aynı anda yazılı mesaj da gönderilebilir (<http://tr.paltalk.com/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

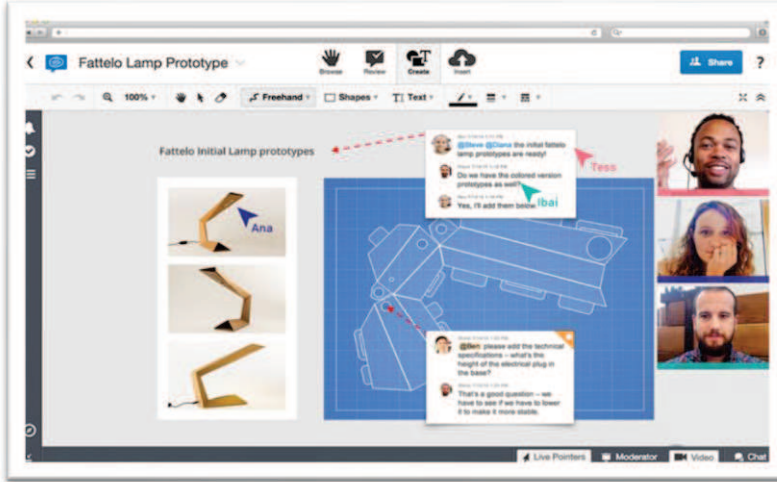
Şekil 9. Paltalk, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Jitsi. Jitsi, Java ile yazılan anlık mesajlaşma, sesli ve görüntülü görüşme imkânı veren bir uygulamadır. (<https://jitsi.org/Main/Screenshots> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 10. Jitsi, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Tokbox. Tokbox, sesli ve görüntülü görüşme, mesajlaşma ve ekran paylaşımı özelliklerine sahip bir uygulamadır (<https://tokbox.com/platform/video> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 11. Tokbox, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

VSee. VSee uygulaması birden fazla kişiyle görüntülü görüşme izni verir. VSee görüntü kalitesi 720P'dir (<https://itunes.apple.com/us/app/vsee/id688688451?mt=12> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 12. VSee, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Tango. Sesli ve görüntülü görüşme özelliği olan Tango, 300 kişiye kadar da yazılı mesajlaşma imkânı sağlamaktadır. (<http://www.topapps.net/apple-ios/top-free-iphone-video-chat-apps.html/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

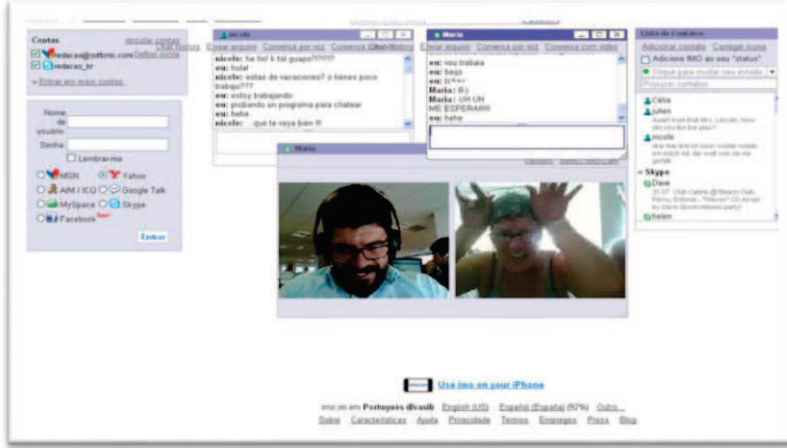
Şekil 13. Tango, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Viber. Sesli görüşmeye görüntü özelliği de ekleyen Viber, fotoğraflı mesaj paylaşımı ve yer paylaşımını destekleyen ücretsiz bir uygulamadır (<http://www.viber.com/en/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

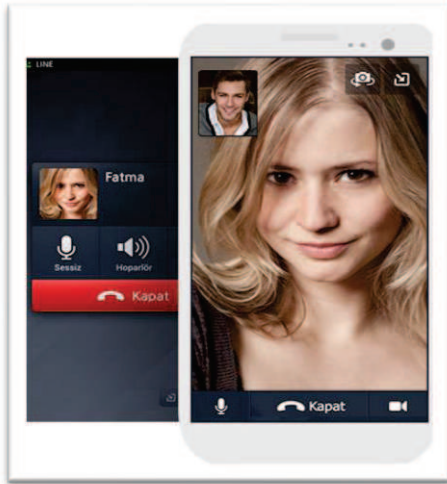
Şekil 14. Viber, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

İmo. Sesli ve görüntülü görüşme, mesaj gönderme, fotoğraf ve video paylaşma imkânı sağlayan ücretsiz uygulamalardan biridir. (<http://imo-im.en.softonic.com/web-apps> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 15. İmo, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Line. Japonlar tarafından üretilen bir mobil mesajlaşma, sesli ve görüntülü görüşme uygulamasıdır. Akıllı telefon, tablet ve bilgisayarlarda kullanılabilir. (<http://line.me/tr/> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir).

Şekil 16. Line, sesli ve görüntülü iletişim uygulaması

Web seminer ve konferanslarında kullanılan fakat ücretli ve profesyonel uygulamalar da mevcuttur: HearMe, Webex, Anymeeting, GoToMeeting, MegaMeeting, Adobe Connect bunlardan en fazla öne çıkanlardır.

Skype nedir?

Skype, peer-to-peer (VoIP) internet (noktadan noktaya) telefon ağı, Niklas Zennström ve Janus Friis tarafından kurulan ücretsiz masaüstü yazılım uygulamasıdır. Skype ve diğer VoIP istemcileri arasındaki temel fark; Skype'ın Client-Server (istemci-sunucu) modeli yerine Peer-to-Peer" (noktadan noktaya) modeli üzerinde çalışıyor olmasıdır (Wang, 2005).

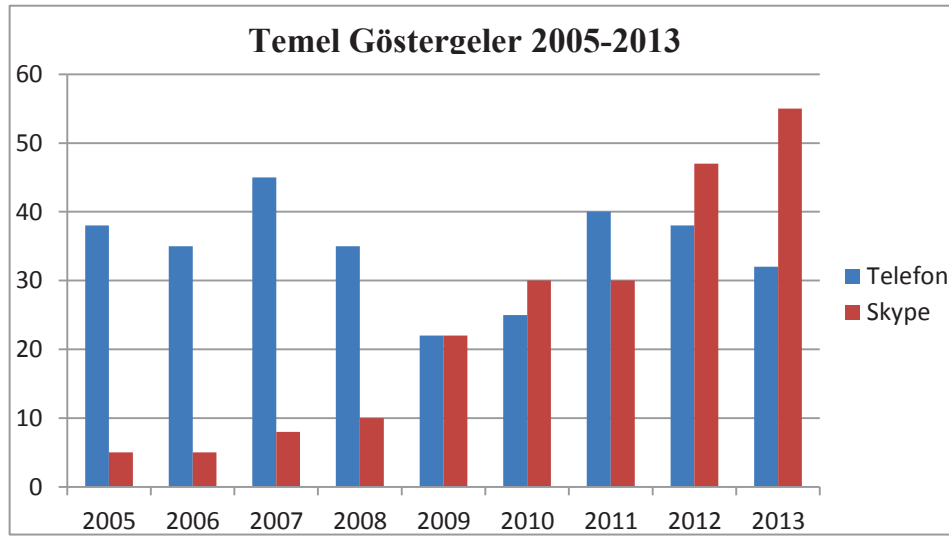
Skype ile görüşme yapmak için Skype hesabı/kullanıcı adı almak gereklidir. Kullanıcı adı hesabı aktif olduğu sürece kullanıcıya aittir. Farklı teknolojik aletlerde aynı kullanıcı adıyla görüşme yapabilmek mümkündür (Courtney, 2012).

Şekil 17. Farklı teknolojik aletlerde aynı kullanıcı adıyla görüşme yapabilmek

Skype ile görüşme yapmak için bir kulaklıklılı mikrofona ve web kamerasına ihtiyaç vardır. Bu özellikler bazı bilgisayarlarda mevcuttur. Bu görüşmeler için akıllı telefon ve tabletleri de kullanmak mümkündür. Kullanıcılar kendi aralarında görüntülü görüşmeler yapabilir. Eğer internet hızı düşükse sesli arama yapılabilir. Skype kullanıcıları kendi aralarında ücretsiz sesli ve görüşme yapabilirler.

2005-2013 yılları arasında telefonla ve Skype'tan Skype yapılan uluslararası görüşmelerdeki artış dakika bazında aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Şekil 18. Yıllara göre uluslararası telefon ve Skype görüşmeleri (milyar dakika)

TeleGeography'nin verilerine göre uluslararası telefon trafik hacminde, Skype'tan Skype görüşmeler hızla yayılmaya devam ederken Skype ile görüşmelerin dakika bazında çok daha hızlı artış gösteriyor. 2005'te 5 milyar dakikalık görüşme, 2013'te yaklaşık 54 milyar dakikaya yükselerek Skype'ın dünya telefon görüşmelerinin yüzde ellisine ulaşması sağlanmıştır (<https://www.telegeography.com/products/commsupdate/articles/2014/01/15/skype-traffic-continues-to-thrive/>).

Skype diğer web ya da video konferans programlarına göre daha az gelişmiş olarak kabul edilebilir olsa da onu eğitim için yararlı hale getiren bazı gelişmiş özelliklere sahiptir. Bu gelişmiş özellikleri şunlardır:

Konferans görüşmeleri. Skype, kullanıcı sayısına göre konferans görüşmeleri yapmak için kullanılabilir. Bu özelliği kullanarak, en fazla on kullanıcı aynı anda hat üzerinde olabilir. Bir sunum sırasında, konferans arama özelliği sayesinde sadece ses dâhildir. Video aramaları yalnızca iki taraf ile yapılabilir.

Anında mesajlaşma ve görüntülü sohbet. Skype, çeşitli amaçlar için kullanılacak birçok sohbet fonksiyonuna sahiptir. Kullanıcılar, ses veya video özellikleriyle gerçek zamanlı bir süre sohbet edebilir, mesajlaşabilir. 25 kullanıcıya kadar sesli sohbet mümkündür. Karşılıklı gerçek zamanlı bir görüşme sırasında ek bir arama gelirse karşı tarafa görüşme yapamayacağını açıklayan yazılı mesajı anında gönderilebilir. Sohbet işlevi gerçek zamanlı iletişimi düzeltmek için yardımcı olur. Kullanıcı çağrısını sonlandırmadan ek aramaya yazılı mesajla durumunu kısaca izah eder.

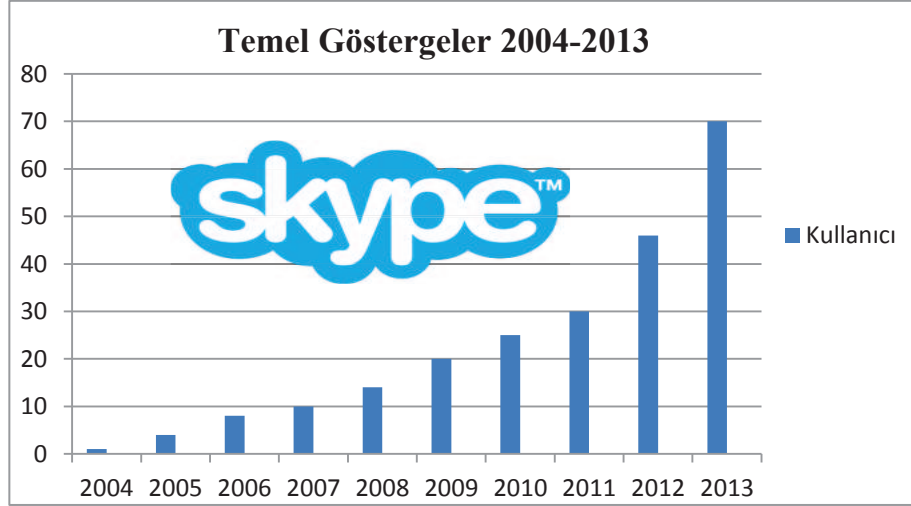
Dosya paylaşımı. Skype kullanıcıları Word, PDF veya farklı uzantılı dosyalarını e-posta eki gönderiyor gibi gönderebilirler. Gerçek zamanlı görüşme anında da dosyalarını karşı tarafla paylaşabilirler. Öğretmenler öğrencileri ile doküman paylaşarak bu doküman üzerinden ders yapabilirler.

Ekran paylaşımı. Bu özellik, kullanıcıların ekranın bir kısmını veya tüm ekranı, başkaları ile paylaşmasına izin verir. Bu, sunum için özellikle kullanışlıdır. Kullanıcı diğer kullanıcılar ile ekran paylaşımı sırasında tam ekran modunu kullanabilir. Öğretmenler Skype'ın tam ekran sunum özelliğini öğrencilere ders anlatımı esnasında kullanabilirler. Ekran paylaşım işlevinin en büyük dezavantajı yalnızca gerçek zamanlı görüşme anında kullanılabilmesidir.

Skype aynı zamanda bilgisayar-sabit hat hizmeti de sunmaktadır. Bu hizmetle hem yerel hem de uluslararası arama yapmak mümkündür (Eaton, 2010; Gough ve ark. 2006; <http://www.skype.com/en/legal/tou/>).

Teknoloji kullanımı konusunda yeterli bilgi sahibi olmayan isteksiz ve kaygılı kullanıcıların bu işe Skype gibi daha basit araçlarla başlaması onları keşfetmeleri için daha uygun bir yol olabilir. Skype, teknoloji kullanımında öğretmenlere yardımcı olan mükemmel bir araçtır. Aynı zamanda dil öğretiminde kullanılacak etkili bir araçtır. Öğretmen öğrenci

arasındaki sözel etkileşimin seviyesini yükseltir. Skype Numerology Blog'da yayınlanan araştırmaya göre dünyada Skype'a aynı anda bağlanan kullanıcılarda her yıl yüksek bir artış olduğu gözlenmiştir.

Şekil 19. Aynı anda Skype'a bağlanan kullanıcı (milyon kişi)

Şekil 15'e göre 2004 yılında 1 milyon olan kullanıcı sayısı 2005 yılında 4 milyon, 2006 yılında 8 milyon, 2007 yılında 10 milyon, 2008 yılında 14 milyon, 2009 yılında 20 milyon, 2010 yılında 25 milyon, 2011 yılında 30 milyon, 2012 yılında 46 milyon ve 2013 yılında 70 milyon olmuştur.

Skype ile ilgili bilinmesi gereken önemli bilgilerden bazıları şunlardır:

- Skype 2003 yılında önde gelen uluslararası internet iletişim şirketi tarafından kuruldu. Kurucuları Niklas Zennström ve Janus Friis'tir.
- Skype Lüksemburg merkezli olup, Amerika Birleşik Devletleri, Asya ile Avrupa'da ofisleri vardır.
- Ekim 2005'te eBay Inc tarafından satın alındı.
- Mayıs 2011'de Microsoft tarafından 8.5 milyar dolara satın alındı.
- Skype, son derece güvenli, sürdürülebilir ve ölçülebilir bir yazılımdır. Yoğun saatlerde 15 milyon eşzamanlı kullanıcı ve 300.000 eşzamanlı çağrı vardır.

- TeleGeography Research tarafından açıklanan verilere göre Skype, 2008 yılında dünyanın uluslararası çağrılarının % 8'ini, 2014 yılında ise % 40' ını oluşturmaktadır.
- Skype 2010 sonunda dünyada 660 milyondan fazla kullanıcıya ulaşmıştır. (http://en.wikipedia.org/wiki/Skype_Technologies)

Skype'in Kurulum ve Kullanım Adımları. Skype uygulamasını <http://www.skype.com/> adresinden ücretsiz olarak elde etmek mümkündür. Skype uygulamasını <http://www.skype.com/tr/download-skype/skype-for-computer/> adresinden kullanılacak cihazın özelliğini göz önünde bulundurarak indirebilir ve bütün cihazlarda (akıllı telefon, tablet, dizüstü-masaüstü bilgisayar, sabit telefon, televizyon ve Xbox One) tek bir Skype hesabı kullanılabilir. Bu araştırmada kullanılan uygulamanın <http://www.skype.com/> adresi üzerinden kurulum ve kullanım adımları şöyledir:

Birinci adım (Kurulum): Öncelikle -daha önce hiç e-posta hesabı olmayanlar için- kullanıcı tarafın herhangi bir uzantıda e-posta hesabı açılmalı ve <https://login.skype.com/account/signup-form> adresindeki yönergeleri takip ederek bir Skype kullanıcı hesabı oluşturulmalıdır (Bkz. Ek A).

İkinci adım (Kurulum): <http://www.skype.com/tr/download-skype/skype-for-computer/> adresinden kullanılacak cihazın özelliği göz önünde bulundurularak uygulama indirilir (Bkz. Ek B).

Üçüncü adım (Kurulum): Masaüstüne indirilen Skype uygulama paketi bilgisayara kurulur. Birinci adımda elde edilen kullanıcı hesabı kullanılarak Skype ile görüşme başlatılır. Microsoft veya Facebook hesabını kullanmak mümkündür (Bkz. Ek C).

Dördüncü adım (Kullanım): Kişi ekle butonundan görüşme yapılacak kişiler eklenir. Bu ekranda Outlook ve Facebook arkadaşlarına ulaşıp onları da Skype kişilerine eklemek mümkündür (Bkz. Ek D).

Beşinci adım (Kullanım): Kişiler eklendikten sonra artık sesli veya görüntülü görüşme yapılabilir. Görüşme yapılacak kişi seçilir ve sesli veya görüntülü görüşme butonu ile arama yapılır. Sesli ve görüntülü görüşme birebir yapılabildiği gibi birden fazla katılımcı arasında da yapılabilir. Görüşme için grup oluşturulabilir (Bkz. Ek E).

Altıncı adım (Kullanım): Görüşme anında karşı tarafa dosya veya fotoğraf gönderimi yapılabilir (Bkz. Ek F).

Yedinci adım (Kullanım): Görüşme anında karşı tarafla ekran paylaşımı yapmak mümkündür. Skype, ekran paylaşımına yalnızca görüntülü görüşmelerde izin vermektedir (Bkz. Ek G).

Sekinci adım (Kullanım): Skype ile yapılan sesli ve görüntülü görüşmeleri kaydetmek için internette ücretli ve ücretsiz onlarca farklı program mevcuttur. Bunlardan en kullanışlı olanları Evaer ve Vod Burner'dir (Bkz. Ek H).

Skype'nın Dil Öğretiminde Kullanımı. Skype, 2010 yılının ilk yarısında 95 milyar kez görüşme yapmış olan olan 124 milyon kullanıcıya sahip olduğunu bildirdi. Bu görüşmelerin yaklaşık % 40'ını görüntülü görüşmeler oluşturuyordu (Melanson, 2010). Eğitimciler de uzun yıllardan beri sınıflarında Skype'tan yararlanıyordu (Davis, 2006; Mirschin, 2008; Waters, 2008a).

Sınıfta Skype kullanımına öncülük edenler, sınıflar ve öğrenciler arasındaki uluslararası iletişim potansiyelini hızlı bir şekilde kaydetti (Waters, 2008b). Dil eğitimcileri, öğrencilerin Skype kullanarak kültürlerarası alışverişte bulunmaları gibi doğal bir uyumla ilgilendi. Avustralyalı bir eğitimci Skype kullanarak okullar arası münazaraların mümkün olduğunu dile getirdi (Smethurst, 2009). Skype ile münazara ve konuşma yarışmaları hedef dilin ilerlemede dil öğretmenleri için ilginç olabilir (Eaton, 2010a).

Teknoloji kullanım kaygısı olan ve dil öğretiminde teknolojiye uzak kalan öğretmenler bu işe Skype kullanımıyla başlayabilirler. Çünkü Skype kullanımı ve anlaşılması

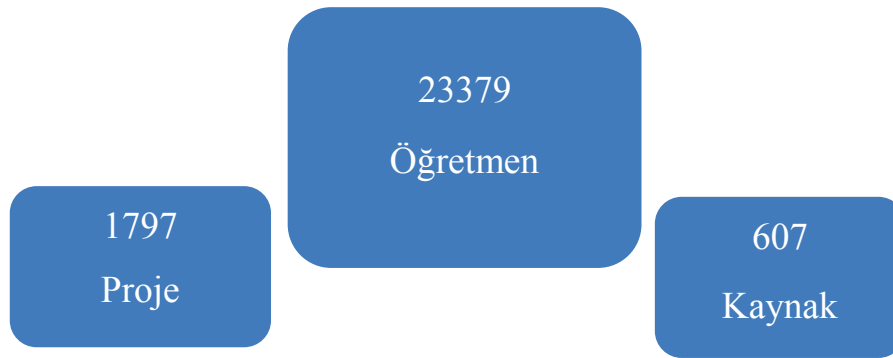

çok kolay bir uygulamadır. Öğretmenler Skype kullanarak teknoloji kaygılarını en aza indirebilecektir. Skype diğer web ya da video konferans programlarına göre daha sınırlı olsa da eğitimi yararlı hale getirebilecek pek çok gelişmiş özelliğe sahiptir (Eaton, 2010).

Skype tarafından 2011 yazında, öğretmenlerin dünyadaki sınıflarla kültürel etkinlik paylaşımında bulunabilmeleri, dil öğrenme-öğretme ve diğer ortak çıkar alanlarında işbirliği yapabilmeleri amacıyla 'Skype Sınıfta' adlı bir program tanıtıldı.

Öğretmenler profillerini oluşturarak buraya üye olabilir ve paylaşmak istedikleri projeleri buradan paylaşabilirler. Paylaşımlar ticari değil kişiseldir.

15 Mart 2012'de 'Skype Sınıfta' adlı sitede 23 binden fazla kayıtlı öğretmen, 1700'den fazla proje ve 600'den fazla kaynak mevcuttur (Courtney, 2012).

Şekil 20. Eğitimde Skype kullanımı

Dil öğretiminde Skype kullanmanın avantajları şunlardır:

- Herhangi bir mekân sınırlaması olmaması
- Dünyanın her yerinden gelen öğrencilere öğretmek
- Dil öğrenmek için seyahat etmek zorunda kalmamak
- Derslere gitmek için zaman harcamama
- Okul binası maliyeti olmaması
- Herhangi bir zaman sınırlaması olmaması
- Ders programı ve der sürelerinin esnek olması

- Herhangi bir kurala bağlı olmadan grup oluşturulabilmesi
- Giyim serbestliği

Abdulezer ve Dammond'a (2007) göre Skype; e-posta, anlık mesajlaşma, sesli ve görüntülü görüşme özellikleriyle sınıfı dünyaya açtı. Bu özellikleriyle öğretmen ve öğrenci işbirliğini güçlendirdi. Okulda Skype kullanmanın faydaları şunlardır:

- **Öğretmen bütçesi ile dünyaya bağlanmak:** Telefonlar tek başına sınıfta yetersiz gereçlerdir. Uluslararası arama yapmak mümkündür fakat öğrenciler telefonları ile uluslararası arama yapmayı tercih etmez. Kitapların yanında öğrencilerin web referansları ile dünya genelinde konuşma yapmaları kendileri açısından etkili ve faydalı olmakla birlikte eğitime de özgünlük getirmektedir. Skype; başka insanlar, başka kültürler, başka ülkelere bağlanmayı kolaylaştırır. Sınıflarda telefon olmayabilir ama geneli internete sahiptir. Skype, öğretmen ve öğrencilerin zaten odalarında var olan donanımı kullanarak bağlanabileceği bir servistir. Öğretmenlerin diğer internet uygulamaları için ceplerinden 500 dolar harcadıkları bilinen bir gerçektir. Skype, bir öğretmen bütçesine sığar çünkü ücretsizdir.
- **Yabancı dili ilerletmek:** Kalem bir fare (mouse) kağıt da sanal olduğunda eski kalem arkadaşlığı modeli yeni bir yaklaşım aldı. Öğrencilerin dil gruplarıyla eş zamanlı olarak konuşması Skype'm faydalı yönlerinden biridir. İkinci dil pratiği için güvenli, dinamik forumları nasıl bulurum sorusu öğrenciler için çetrefilli bir sorudur. Web anlayışlı bir öğretmen, bir bilgisayar ve yüksek hızlı hatla bir topluluk oluşturarak dil öğrenenlere ulaşabilirsiniz. İtalya, Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye, İsveç, İngiltere'deki okullar öğrencilerin yabancı dillerini ilerletmelerine yardımcı olmak için Skype üzerinden eğitimci-yardımcı web forumlarına bağlanırlar. Öğrenciler bu forumlarda; gerçek konuşmalar yapabilir, geleneksel olmayan geri bildirimler alabilir, sıra dışı işbirliğiyle karşılaşabilir. Okullardaki eğitimciler aralarında iletişim kurarak

öğrenciler için konuşmalar düzenleyebilirler. Öğretmenler öğrencilerin ilerleme durumundan sorumludur.

- **Sınıfın ötesinde bir okula sahip olmak:** Okyanus ötesi öğretim modeli, Skype ile daha kolaydır. Öğrenciler, kendi ödevlerini iletebilir. Fakat e-posta iletisi ile hatalı olabilen ekler veya bütün formatı kaybolan eski bir metin olarak değil, konuşma esnasında yapılan çabuk bir dosya transferi, kayıt zamanında öğrenciden öğretmene ödevi getirir. Ayrıca öğretmenler, öğrencilerin dersin konusunun ne olduğu, yaptıkları güzel işleri, harika ödevleri hakkında bilgi edinmelerine izin vermek için Skype Name'e bir not göndermeleri için Mesaj Modunu kullanabilirler.

Uzaktan öğretimde öğretmen, benzer ilgilere sahip olan öğrencilerin birlikte çalışmaları ve yaşça büyük olan öğrencilerin küçük öğrencileri gözlemlemeleri veya sadece dersi Skype Konferans ile dinlemeleri için cesaret verir.

- **Profesyonel Gelişim Sağlamak:** Skype; gerektiği yerde ve gerektiği zamanda, öğretmene, eğitmene ve gözetmene profesyonel gelişim sağlar. Öğretim becerilerini geliştirmenin müşterek modeli, öğretmenleri herkese uyan tek kalıp üzerinde bir araya getirir. Skype ile gözetmenler, öğretmenin ihtiyaç duyduğu konularda, kişiselleştirilmiş eğitimi doğrudan sınıfa verebilir. Ya bir mini konferansta bire bir etkileşim olur ya da ihtiyaç duyulan bir tavsiye hattı gibi işlevini yapar. Skype'yi kullanarak dersin zaman aşımını, süresini, yolculuğu ve masrafı gibi şeyleri atlatır.
- **Öğrencileri, işbirliği yapmaları için teşvik etmek:** Skype, öğrencilerin işbirliği yapabileceği doğal bir ortamdır. Öğrenciler, bir programda birbirleriyle konuşabilir ve gözden geçirmeleri için gruptaki her öğrenciye bir dosyanın taslaklarını gönderebilir. Bir metin ile ilgili yapılan yorumlarda, araya girip kendi fikirlerini söyleyebilir. Skype arşivi, toplantıyı kaçıran öğrencilerin, önceki konuşmaları güncellemelerini sağlayabilir. Öğrenciler, okul gazetelerinde çalışabilir. Sahnede oynanan bir tiyatronun

video çekimini yapabilir. Bir münazara yapabilir. Hatta okulda yapılacak etkinlikleri düzenleyebilir.

- **Şiir dinletilerine, münazaralara ve kitap kulüplerine ev sahipliği yapmak:** Bir yarışma, bir gösteri veya bir kulüp organize etmek, bir zaman ve mekân ayarlamasının ötesinde, bu tür etkinliklere ev sahipliği yapmak, daha çok, karar almayı gerektirir. Fakat zaman ve mekân sanal olsa, çalışmanın çoğu, bitmek bilmeyen lojistik planlamasından çok, etkinliğin eğitsel içeriği ile ilgili olacak. Farklı okullarda, farklı eyaletlerde, hatta farklı ülkelerdeki çocuklar; kitaplar hakkında fikir alışverişinde bulunmak, bir kitap hakkındaki raporu teslim etmek veya kendi hikâyelerini okumak için belirlenen zamanlarda bir araya gelebilecekler. Bir Skype video konferansı, şiir dinletileri veya yarışmalar için heyecan verici ve uluslararası bir yer olarak hizmet edebilir. Etkinliklere katılan her sınıf, herkes etkinlikleri görebilsin diye Skype konferansını ve video pencerelerini bir LCD projektörü ile yansıtır.

Beş veya on sınıf, bir etkinliğe sahne olabilir. Genç şairler veya münazaraya katılan öğrenciler; şehrin, eyaletin, ülkenin, hatta dünyanın herhangi bir yerindeki rakipleri ile yüzleşebilirler. Öğrenciler, bir başkasının performansını değerlendirebilir, yorum yapabilir, bakış açısını genişletebilir ya da başka bir katılımcıyı göstermek için ekrana görüntüsünü verebilir.

Sanal bir ortamda, sanal izleyiciler karşısında sunum becerilerini geliştirmek, öğrenciler için gerekli olan bir şeydir. Bir konuşma yapmak, korkutucudur. Bir sınıf karşısında konuşma yapmanın, bir araştırma makalesini okumanın, bir görüş bildirmenin, (hatta bir nikâh töreninde, davetliler karşısında bir konuşma yapmanın) nasıl bir şey olduğunu hepimiz çok iyi biliriz. Midemiz ağrır, avuçlarımız terler, dizlerimizin bağı çözülür. Aynı korku, çevrimiçi sunumlarda da olur. Sanal izleyicilerin karşısına çıktığımız zaman, rahatlık düzeyini geliştirmek, önemli bir

beceridir. Güvenilir bir ortamda, mesela bir sınıfta, ücretsiz bir yerde, mesela Skype’da, bunu uygulama fırsatını yakalamak, harika bir başlangıç olur!

- **Bir grubun düşünce sürecini kaydetmek:** Öğrenciler; materyal hazırlamak, sınava çalışmak veya okul kulüp etkinlikleri sonrasında hazırlık yapmak için bir araya gelirler. Ama bazen harika bir fikri tasarlamakla meşgul olan bir öğrenci, başka bir öğrencinin ileri sürdüğü başka harika fikirleri o anda dinlemeyebilir. İşte o anda ses kayıt sistemi devreye girer. Siz, Skype konferansının ses dosyasını hazırlamak için üçüncü parti yazılımı kullanabilirsiniz. Kaçırdığınız bütün konuşmaları duymak için ses kaydını geriye alabilirsiniz. Not almaya vaktiniz yoktur. Öğrencilerin gelişimlerine yardımcı olması için anlık geribildirim olurken, bir tiyatro diyalogunu, yabancı dil telaffuzunu, münazara tartışmalarını veya sözel bir sunumu kaydedin.
- **Ev ödevlerine yardımcı olarak Skype:** Bazı büyük şehirlerin geniş kapsamlı web siteleri vardır. Bu web siteleri, gençlerin zor ödevlerine yardımcı olmalarına rağmen, küçük kasabalarda, okul sonrası kaynak merkezi kurmak için cihazlar yoktur. Skype; bir öğretmen, bir kütüphaneci veya bir ödev krizinin tam ortasında çocuğu için koştururan ana-baba ile çabuk bağlantı kurabilir.
- **Yüksek sesle okumak:** Çocukları okumaya teşvik etmenin en önemli yollarından birisi, onlara yüksek sesle kitap okumaktır. Bütün bir sınıf, bir kitabı zevkle okusun ve ondan sonra kitap yazarının diğer eserleri hakkında sorular sorsun diye okullar, bir yazara kendi eserini Skype üzerinden okutabilirler. Diğer hikâye okuyucuları; yerel iş adamları, seçilmiş resmî görevliler, sporcular veya mahallî liderler ve yöneticiler olabilir. Bazı yerel tiyatro grupları, sınıflarda yüksek sesle kitap okumayı önererek, okur-yazarlık eğitimi ile ilgilenebilirler. Bu; kendi seyircisi önünde gösterisini yapan ve dünyaya yayın yapan eski radyoların canlı programlarına benzer. Fakat Skype’nin hikâye anlatıcılığı, okul saatleriyle ya da okullarla sınırlı değildir. Her gece, çalışan

anne ve babalar görevlerini yaparken Skype, hikâyesine devam edebilir. Bir tele konferans ile bir büyük anne, bütün torunlarına aynı anda bir masal anlatabilir.

- **Zihinsel engelli çocuklara destek vermek:** Engelli çocukların sorunları, okul deneyimlerini zorlaştırır. Bazı çocukların gelişimi oldukça yavaştır. Otistik çocuklar, konuşma zorluğu çeken ve dil problemleri olan çocuklar, okuldan sonra eve döndükleri zaman, o gün neler yaptıklarını kolayca ifade edemezler. Öğretmenler, açık okul gecelerinde, iletişim ihtiyaçlarını gidermek için notlar yazarlar. Telefon ederler. Ayrıca öğretmenler, öğretim tekniklerini göstererek, öğrencilerinin eğitimi konusunda anne ve babaya yardım edebilirler. Skype ile öğretmenler, öğrenci velileri ile anlık mesajlaşarak, çocuklarının geçirdiği bir gün hakkında velilerine bilgi verirler. Ya da dosya transferi yapabilirler. Okuldan sonra veya gün içinde çocuklar okuldayken, Skype tele-konferans saatlerini öğrenci velilerine verebilirler. Ana-baba ve çocuk evdeyken, öğretmen, Skype aracılığıyla onlara danışmanlık yapabilir. Doğal ortam, elverişli ve destekleyici iletişim, öğretmen-veli konferansının doğasını değiştirir.

Skype, dilin erişilebilir değerlerinin bir bileşimini önerebilir. Görme engelli çocuklar, Skype'nin işitsel konferansına katılabilir. Kulakları işitmeyen öğrenciler, “yazılı chat” ile iletişim kurabilir. İşaret dilini kullanan çocuklar, maksimum esneklik için anlık mesajlaşma kadar video modunu da kullanabilir. Evden çıkamayan çocuklar, pahalı tele konferans cihazları olmaksızın, okul merkezli bir sınıfta derse katılabilir. Skype, engelli öğrencileri öğrenimleri için yeni fırsatlarla buluşturur. (Abdulezer ve Dammond, 2007, s. 301-305)

Skype Aracılığıyla Konuşma. Voice on the Web Experience Skype to the Max (Courtney, 2012), Skype for Dummies (Abdulezer, Dammond, 2007), Skype Me! (Gough ve ark., 2006), The Definitive Guide Skype (Max ve Ray, 2006) gibi Skype hakkında yazılan kitaplar ve makaleler Skype uygulamasının dil öğretiminde kullanılmasının mümkün

olduğunu göstermiştir. Günümüzde Skype, dil öğretiminde etkin olarak kullanılmaktadır. Çok farklı özelliklere sahip olan bu uygulama dil öğretim becerilerinden biri ve en önemlisi olan konuşma becerisini kazandırma ve geliştirmede de yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Smethurst ve Eaton gibi araştırmacılar, öğrencilerin Skype kullanarak kültürlerarası alışverişte bulunabileceklerini, münazara ve konuşma yarışmalarıyla hedef dilde ilerleme kaydedebileceklerini belirtmiştir. Skype, teknoloji kullanımında öğretmenlere yardımcı olan mükemmel bir araçtır. Öğretmen öğrenci arasındaki sözel etkileşimin seviyesini yükseltir.

Günümüzde Skype uygulamasının dil öğretiminde kullanılması gittikçe yaygınlaşmaktadır. Yabancı dil öğrenmek isteyenlere zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın sunulan Skype ile dil öğretim hizmetine ait örneklerle, 30.04.2015 tarihinde erişilen adreslerden ulaşmak mümkündür.

<http://www.dildersi.net/>, <http://www.skypeclass.com/>, <http://www.speakingathome.com/>

<http://www.skypeenglishclasses.com/>, <http://www.skypeogretmenim.com/>

<http://preply.com/en/english-by-skype>, <http://www.bea-tr.com/skype-uzerinden-ders-firsati-2/>

<http://www.edudemic.com/skype-in-classroom/>

<https://www.diigo.com/list/saraheaton/skype-for-educators>,

<http://lbenglish.com/lbenglish-skype-online-egitim.html>,

<http://skypeileingilizce.blogspot.com.tr/p/anasayfa.html>,

<http://www.eecanglo.com/tr/skype-telefonda-ingilizce/>,

<http://www.learnenglish.de/learnenglishonskype.html>,

<http://www.ielts speaking.co.uk/speaking-classes-with-skype/>,

<http://www.limasollunaci.com/ingilizce/skype-ile-konusarak-ingilizce-egitim/>,

<http://www.dragomanakademi.com/index.php?id=online-ngilizce-skype-dersleri>,

<http://www.teachingdegree.org/2009/06/30/50-awesome-ways-to-use-skype-in-the-classroom/>

<http://loisath.edublogs.org/2009/08/29/student-inter-school-debating-with-skype/>,

III: Bölüm: Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisine bir etkisinin olup olmadığı, Skype ile konuşma becerisinin geliştirilmesine karşı öğrenci görüşlerinin neler olduğu amaçlandığından “karma yöntem” kullanılmıştır.

Karma yöntemle ilgili birçok tanım yapılmıştır. İlk tanımlardan biri Greene, Caracelli ve Graham’a (1989) aittir. Greene, Caracelli ve Graham karma araştırmayı, en az bir nicel (sayıları toplamak için tasarlananlar) ve bir nitel (kelimeleri toplamak için tasarlananlar) araştırmanın birleşmesiyle oluşan yöntem olarak tanımlamaktadır.

Jhonson, Onwuegbuzie ve Turner karma yöntemi şu şekilde tanımlamıştır: “Karma yöntem araştırması; araştırmacı veya araştırma ekibinin, anlama ve doğrulamanın genişliği ve derinliği amacıyla nitel ve nicel araştırma yaklaşımların bileşenlerini (örnek, nitel ve nicel bakış açıları, veri toplama, analiz ve çıkarım tekniklerinin kullanımı) birleştirdikleri bir araştırma türüdür” (Jhonson, Onwuegbuzie ve Turner, 2007, s. 123).

Creswell ve Plano Clark ise karma yöntemi “Tek bir araştırmada veya bir araştırmalar dizisinde hem nitel hem de nicel verilerin toplanmasına, analiz edilmesine ve harmanlanmasına odaklanmalıdır. Temel öncülü, nitel ve nicel verilerin birlikte kullanımı olup araştırma probleminin tek başına kullanılan herhangi bir yöntemden çok daha iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktır” (Creswell ve Plano Clark, 2014, s. 6).

Creswell ve Plano Clark (2014) karma yöntemin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

- Karma yöntem araştırması, hem nitel hem de nicel araştırmanın zayıf yönlerini telafi eden gücü sağlamaktadır.

- Karma yöntem araştırması, bir araştırma problemini araştırırken, nicel veya nitel yaklaşımların tek başlarına yaptığından daha fazla delil ortaya koyar.
- Karma yöntem araştırması, tek başına nitel veya nicel araştırma yöntemi ile cevaplanamayacak olan soruları cevaplamaya yardımcı olur.
- Karma yöntem araştırması, nicel ve nitel araştırmacılar arasında zaman zaman rekabet nedeniyle gerçekleşen bölünmeler arasında bir köprü oluşturur.
- Karma yöntem araştırması, belirli paradigmaların nicel, belirli bazılarının ise nitel araştırma ile ilişkilendirilmesi yerine çoklu dünya paradigmaların kullanımını teşvik eder.
- Karma yöntem araştırması, araştırmacının bir araştırma problemini çözmeye yönelik mevcut tüm yöntemleri kullanabilmesi yönünden pratiktir. (s. 14-15)

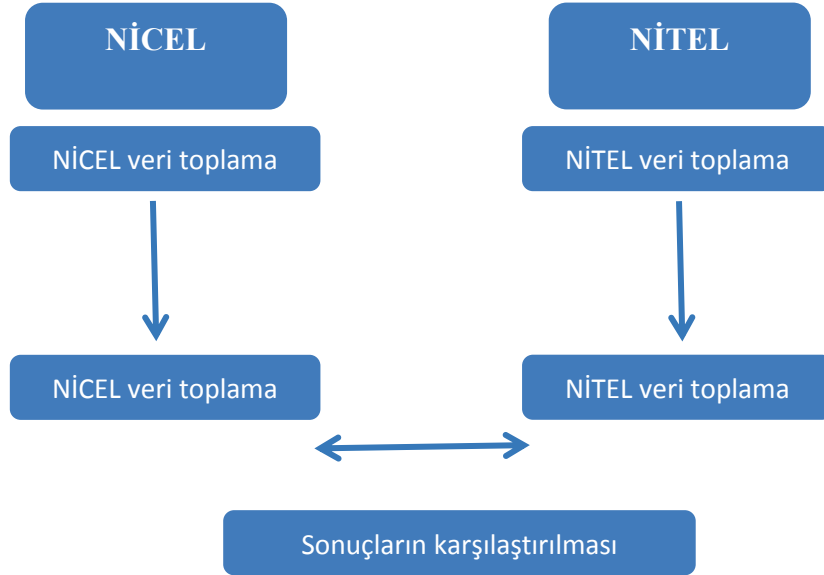
Karma yöntemde nicel ve nitel veriler araştırmacının amacına bağlı olarak sırasıyla ya da eş zamanlı olarak toplanabilir.

Karma yöntemle ilgili birçok araştırmacının farklı tasarımlar ortaya koyduğu görülmektedir. Bunlar; Grene, Garacelli ve Graham (1989), Patton (1990), Morse (1991), Steckler, McLeroy, Goodman, Bird ve McCormick (1992), Morgan (1998), Tashakkori ve Teddlie (1998), Sandelowski (2000), Creswell, Plano Clark, Gutmann ve Hanson (2003) tasarımlarıdır (Creswell ve Plano Clark, 2014, s.65-67).

Bu araştırmada, Creswell, Plano Clark, Gutmann ve Hanson (2003) tarafından ortaya konulan “Eşzamanlı Üçgenleme” tasarımı kullanılmıştır.

Eş zamanlı üçgenleme: Bu tasarımda nicel ve nitel veriler aynı zamanda toplanıp analiz edilir. Öncelik her iki veri türü için eşittir. Veri analizi genellikle ayrı ayrı yapılır ve verilerin yorumlanması esnasında birleştirme gerçekleşir. Birleştirme, verilerin üçgenlemesi

yani birbirine ne derece yakın olduğunun tartışılmasıdır. Bu tasarım araştırma bulgularını doğrulamak, güçlendirmek ve çapraz geçerliğe bakmaya çalışıldığında faydalıdır (Gökçek, 2014, s. 394-395).

Şekil 21. Eşzamanlı üçgenleme karma yöntem tasarımı

Bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmada bir etki tespit etmek amaçlandığı için nicel verilerden yararlanmak gerekmektedir. Araştırmanın nicel boyutunda, Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisine bir etkisinin olup olmadığını belirlemek için yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda odak grup görüşmesi yönteminden, araştırmacının yansıtıcı günlüğünden ve ders kayıtlarından yararlanılmıştır.

Bu çalışmanın nicel boyutunda, konuşma becerisinin geliştirilmesinde Skype'ın kullanımı belirlenmek istendiğinden “Yarı Deneysel Desen” kullanılmıştır. Bu modelde başlangıçta yansız atama yapılmayan grupların hangisinin deney hangisinin kontrol grubu olacağına yansız atama yoluyla karar verilir. Modelde bir deney bir kontrol grubu bulunur. Her iki grubu ön test uygulanır, deney grubuna deneysel müdahalede bulunulurken kontrol

grubuna özel bir müdahalede bulunulmaz ve her iki gruba da son test uygulanır (Karasar, 1994, s. 97).

Desenin şematik gösterimi tablo 9’da şöyledir:

Tablo 9

Yarı Deneysel Desen

Grup	Ön test	Uygulama	Son test
Deney	O1,1	X	O1,2
Kontrol	O2,1		O2,2

Şemada aradaki yatay kesikli çizgi deney ve kontrol gruplarının yansızlık kuralına göre eşitlenmediklerini ifade eder. Bu modelin en önemli dezavantajı uygulama öncesinde grupların birbirleri ile eşit olmama ihtimallerinin yüksek olması durumudur (Özmen, 2014, s. 60). Bu araştırmanın çizelgesinin tablo halinde gösterimi şöyledir:

Tablo 10

Araştırma Çizelgesi

Grup	Ön Ölçümler	Uygulama Süreci	Son Ölçümler
Deney Grubu	1. Konuşma Değerlendirme Ölçeği	1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konuşma derslerinde Skype kullanımı	1. Konuşma Değerlendirme Ölçeği 2. Odak Grup Görüşmesi
Kontrol Grubu	1. Konuşma Değerlendirme Ölçeği	1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konuşma derslerinde geleneksel yöntem	1. Konuşma Değerlendirme Ölçeği

Bu çalışmada deney ve kontrol grupları, araştırmacı tarafından yansız atama şeklinde belirlenmiştir. Deney grubuna 6 hafta boyunca Skype yardımıyla konuşma dersleri yapılırken kontrol grubuna geleneksel konuşma eğitiminin dışında bir uygulama yapılmamıştır. Grupların ön test ve son testlerinin değerlendirilmesinde “Konuşma Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin görüşleri odak grup görüşmesi yapılarak elde edilmiş ve elde edilen veriler kodlanarak temalar halinde yazılmıştır. Araştırmacı tarafından her hafta yapılan Skype ile görüşme neticesinde tutulan günlük de sürece dâhil edilmiştir.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili, Fatih Üniversitesi TÖMER’de 13.04.2015- 05.06.2015 tarihleri arasında -8 hafta- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesi öğrencileri oluşturmaktadır. Skype’ın konuşma becerisinin geliştirilmesine etkisini ölçmek amacıyla iki B2 sınıfı oluşturulmuştur. Bu sınıfların belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik, özellikle deney grubu öğretmeninin aynı zamanda araştırmacı olması ve B2 seviyesinin konuşma çalışmalarını değerlendirebilmek için uygun bir seviye olması gibi ölçütler göz önünde bulundurulmuştur. Bu sınıflar deney ve kontrol grubu olmak üzere seçkisiz yolla atanmıştır. Çalışma, deney grubunda 15 ve kontrol grubunda 15 öğrenci olmak üzere toplamda 30 öğrenci ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Karma yöntem kullanılan bu çalışmada nicel ve nitel veri toplama araçları aynı anda kullanılmıştır. Çalışmanın nicel verileri; konuşma değerlendirme ölçeği ve kişisel bilgi formu ile nitel veriler ise deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesi, kayıtlar ve araştırmacının yansıtıcı günlüğü neticesinde elde edilmiştir.

Nicel Veri Toplama Araçları. Çalışmanın nicel verilerini elde etmek için konuşma değerlendirme ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Konuşma değerlendirme ölçeği. Bu ölçek, alanyazındaki ölçekler (MEB, 2006; Sargin, 2006; Lee, 2000; Dunbar, Brooks ve Miller, 2006, Public Schools of North Carolina, 2001) taranarak Sallabaş (2011) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek “Konuşmaya Başlangıç”, “Konuşmanın Gelişme Bölümü”, “Konuşmanın Sonuç Bölümü”, “Beden Dili” ve “Dilin Dış Yapı Unsurlarını Uygulayabilme” 5 ana başlık ve toplam 28 maddeden oluşmuştur.

Deney ve kontrol grubundan elde edilen görüntüler Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde halen görev yapmakta olan 3 uzmana verilmiş, bu görüntülerin konuşma değerlendirme ölçeğine göre değerlendirilmesi istenmiştir. Elde edilen sonuçlar konuşma becerisi puanlarını oluşturmuştur.

Kişisel bilgi formu. Bu form çalışmanın başında her iki gruptaki öğrencilerin kişisel özelliklerini tespit için hazırlanmıştır. Öğrencilerden ad soyad, cinsiyet, yaş, ülke, ana dil ve bilinen yabancı dil hakkında bilgi istenmiştir.

Nitel Veri Toplama Araçları. Çalışmanın nitel verilerini elde etmek için odak grup görüşmesi, video ve ses kayıtları ve araştırmacı günlüğü kullanılmıştır.

Odak grup görüşmesi. Uygulamanın sonunda deney grubu öğrencileriyle konuşma derslerinde Skype’ın kullanımına ilişkin bir odak grup görüşmesi yapılmıştır.

Odak grup görüşmesinde katılımcıların bir grup halinde ve birbirlerinin sorularına verdikleri cevapları duyacak şekilde oturması sağlanır. Diğer cevapları duyduklarında, çoğunlukla, aslında söyleyeceklerinden başka ek yorumlar yaparlar. Aynı fikirde olabilirler veya olmayabilirler. Görüş birliği ne gerekli ne de arzu edilen bir şeydir. Hedef, katılımcıların diğerlerinin görüşlerini duyabildiği ve buna göre kendi görüşleri üzerine düşünebildiği sosyal bir ortamda, insanların bir konu ya da konular hakkında gerçekten ne düşündüklerini kavramaktır. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014)

Video ve ses kayıtları. Bu çalışmanın ön test ve son test öğrenci konuşmalarının görüntüleri HD kalitede kaydedilmiş ve akabinde uzmanlarca değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Skype ile yapılan görüntülü görüşme ders uygulamalarının toplam 750 dakika süren görüntüleri de “Evaer Video Recorder for Skype” programıyla kaydedilmiştir. Bu kayıtlardan nitel veriler analiz edilirken çalışmanın bütünlüğü açısından istifade edilmiştir.

Araştırmacı günlüğü. Skype ile görüşme uygulamalarının tamamının değerlendirilmesi amacıyla araştırmacı tarafından kaleme alınan yazılardır. Araştırmacı, süreç boyunca tuttuğu bu notlardan verileri değerlendirirken yararlanmıştır. “Günlük, araştırmacıya çalışmasında karşılaşacağı olayları ve engelleri, öğrenenlerin konuşmalarını ve bu araştırmanın girişim sürecine bağlı olduğu sınıf yöntemlerini eleştirel ve analitik bir şekilde yorumlayabileceği, bir ortam temin etmiştir” (Correa, 2015). Araştırmacı yansıtıcı günlüğündeki verileri, diğer veri araçlarıyla çözümlenmiştir.

Araştırmanın Uygulanması

Bu çalışma, Fatih Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören B2 seviyesi öğrencileri ile 09.04.2014-29.05.2014 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve B2 kuru boyunca 8 hafta devam etmiştir. Her hafta konuşma derslerinde iki ders Skype ile konuşma uygulamaları yapılmıştır.

Uygulamaya 15 deney grubu 4-B2 sınıfı öğrencileri ile 15 kontrol grubu 5-B2 sınıfı öğrencileri olmak üzere toplam 30 öğrenci katılmıştır. Öğrencilere çalışma öncesinde detaylı bilgi verilmiş ve öğrencilerin çalışma ile ilgili izinleri alınmıştır.

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen iki B2 sınıfı kontrol ve deney grubu olarak seçildi. Çalışma süresince kontrol grubundaki konuşma dersleri geleneksel yöntemle işlenmiş deney grubundaki derslerde ise Skype uygulaması kullanılmıştır. Uygulamalar bizzat araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından uygulama öncesi AOBM B2 seviyesine uygun olarak hazırlanmış ders kitaplarındaki konuşma konuları ve soruları incelenmiştir. Uygulamada

kullanılacak sorular 10 uzman tarafından puanlanarak belirlenmiştir. Uzmanlardan soruları 100 üzerinden puanlamaları istenmiş ve 50 puanın altındaki sorular kullanılmamıştır. Belirlenen sorularla B2 seviyesindeki 3 öğrenciyle pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamada öğrencilerin görüşleri dikkate alınarak bazı sorularda değişiklik yapılmıştır. Konu ve soru seçiminde Fatih Üniversitesi TÖMER’de ders kitabı olarak kullanılmakta olan Lale Ders Kitabı 4’ün konu ve sorularına öncelik tanınmıştır. Öğrencilerin hem sıkılmaması hem de konu ile ilgili farklı kelimeler öğrenebilmesi için uygulamada kullanılan soruların kitaptakilerle birebir aynı olmamasına dikkat edilmiştir. Uzmanlar tarafından seçilen sorulardan bazıları ön test ve son testte öğrencilere sorulmuştur.

Araştırmacı tarafından deney grubu sınıfında “Lale Ders Kitabı 4” işlenmiş, konuşma bölümlerine sıra geldiğinde öğrencilerle Fatih Üniversitesi TÖMER’in sınav salonunda Skype ile konuşma uygulamaları yapılmıştır. Araştırmacı tarafından Skype ile konuşma uygulamaları için bol resimli power point dokümanları hazırlanmıştır. Kitabın konuşma bölümlerinde kullanılan tek düze yöntem, hazırlanan bu power point dokümanlarla çeşitlendirilmeye çalışılmıştır.

Tablo 11’de uzmanlar tarafından 50’nin üstünde puan verilen sorular gösterilmiştir.

Tablo 11

Konuşma Konuları

Konular

---

1. Ülkenizi tanıtır mısınız?
  2. Yaşadığınız şehri anlatır mısınız?
  3. Ne tür yetenekleriniz vardır?
  4. Okumanın faydaları nelerdir?
  5. Sizce faydalı buluşlar hangileridir?
  6. Gelecekle ilgili hedefleriniz nelerdir?
-

Tablo 11'in devamı

7. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?
8. Sevdiğiniz bir hayvanı anlatır mısınız?
9. Sizce en ideal meslek hangisidir? Niçin?
10. Ne tür alışkanlıklarınız vardır? Anlatınız.
11. Alışverişte nelere dikkat edersiniz? Niçin?
12. En son yapmış olduğunuz bir geziyi anlatınız.
13. En son seyrettiğiniz bir filmi anlatır mısınız?
14. Hangi tür kültürel etkinliklerden hoşlanırsınız?
15. Ülkenizin kültürü hakkında bilgi verir misiniz?
16. Ülkeniz ya da yaşadığımız şehir neleriyle ünlüdür?
17. Teknoloji insan hayatına nasıl bir fayda sağlamıştır?
18. En son ne zaman hastaneye gittiniz? Neler yaşadınız?
19. Fobiniz var mı? En çok ne/lerden korkarsınız? Niçin?
20. Televizyon ve etkileri konusunda neler düşünüyorsunuz?
21. Ülkenizin ünlü insanlarından biri hakkında bilgi verir misiniz?
22. İmkânınız olsaydı dünyada ne/leri değiştirmeyi isterdiniz? Niçin?
23. Tatil yapar mısınız? Nerelerde tatil yapmayı tercih edersiniz? Neden?
24. Ülkenizin en tanınmış kişilerinden biri hakkında bilgi verir misiniz?
25. Sporla ilgileniyor musunuz? Spor yapmakla ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Tablo 12'de uzmanlar tarafından 50'nin altında puan verilen sorular gösterilmiştir.

Tablo 12

Konuşma Konuları

Konular

---

1. Aile ortamı önemli midir? Niçin?
  2. Türkiye hakkında neler biliyorsunuz?
-

Tablo 12'nin devam

3. Gelecekte bilgisayar, öğretmenin yerini alabilir mi?
  4. Kendine örnek aldığın bir büyük var mı? Onu tanıtır mısın?
Onun seni etkileyen yönleri nelerdir?
  5. Size göre, günümüz gençliğinin sorunları nelerdir?
Sizin çözüm önerileriniz nelerdir?
  6. Okuduğunuz romanlardan bir tanesini özetler misiniz?
  7. Kardeşlik ve barışın bütün dünyada hâkim olması için neler yapılmalıdır?
  8. Başarıda düzenli çalışma mı yoksa zekâ mı daha etkilidir? Neden?
-

Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test çekimleri sessiz bir ortamda yapılmış, ezberleme yoluna gitmemeleri için sorular öğrencilere çekimden kısa bir süre önce verilmiştir.

Uygulamanın sonunda araştırmacı tarafından deney grubu ile “Skype’ın Konuşma Derslerinde Kullanımı” adlı bir odak grup görüşmesi yapılmıştır. Araştırmacı her uygulamayla ilgili günlük tutmuştur.

Odak grup görüşmesinde birden fazla kişiyle görüşme gerçekleştirilerek araştırma konusuna ait sorular birden fazla kişiye yönlendirilir. Böylece araştırma konusuyla ilgili olarak görüşmeye katılan her kişi görüş ve düşüncelerini açıklar (Güler, Halıcıoğlu ve Taşkın 2013, s. 126).

Araştırmacı tarafından ilgili alan yazın taranarak ve örnek formlar incelenerek odak grup görüşmesi için bir form geliştirilmiştir. Uzmanlar tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı form pilot uygulama neticesinde son halini almıştır. Pilot uygulamada araştırmacı uygun oturma düzeni, kayıt cihazlarında çıkabilecek problemler, konuşmak istemeyen veya çok konuşabilecek öğrencilerin yönetimi hakkında bilgi sahibi olmuştur.

Deney grubu öğrenciler 7 ve 8 kişilik olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Görüşme için uygun bir sınıf ortamı seçilmiştir. Öğrenciler “U” düzeni şeklinde oturmuştur. Araştırmacı görüşmeye iki farklı ses kayıt cihazı ve hızlı not tutabileceğini düşündüğü bir yardımcı öğretmenle girerek öğrencilerin görüşlerini toplamıştır.

Araştırmacı görüşme süresinde öğrencileri açık uçlu sorularla konuşmaya teşvik etmiş, bazı öğrencilerin söylediklerini tekrar etmiş, konuşmak istemeyen öğrencilere söz vermiş, baskın durumda olan ve çok konuşmak isteyen öğrencileri nazikçe uyarmıştır. Grupların görüşmeleri yaklaşık 30’ar dakika sürmüştür. Bu sürede araştırmacı bütün öğrencilerin düşüncelerini almıştır.

Katılımcılar. Araştırmaya katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin araştırma öncesi kişisel bilgi formu ile toplanan demografik özelliklerine ait bilgileri tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13

Çalışmaya Katılan Deney Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Yaşı	Cinsiyeti	Ülkesi	Ana dili	Bildiği yabancı dil sayısı
Ö1	19	Kız	Malezya	Malayca	4
Ö2	17	Erkek	Somali	Somalice	3
Ö3	20	Erkek	Çin	Çince	2
Ö4	18	Erkek	Endonezya	Endonezyaca	2
Ö5	23	Erkek	Irak	Kürtçe	2
Ö6	18	Kız	Nijerya	Yoruba	2
Ö7	20	Kız	Çin	Çince	1
Ö8	38	Erkek	Cezayir	Arapça	2
Ö9	19	Erkek	Irak	Kürtçe	2
Ö10	19	Erkek	Çin	Çince	2

Tablo 13'ün devamı

Ö11	18	Kız	Çin	Çince	1
Ö12	19	Kız	Malezya	Malayca	2
Ö13	19	Kız	Mali	Bambara	4
Ö14	19	Erkek	İsrail	Arapça	2
Ö15	20	Erkek	Çin	Çince	2

Tablo 13'e göre araştırmaya katılan deney grubu öğrencileri 6 kız ve 9 erkek öğrenciden oluşmaktadır. 9 farklı ülkeden gelen bu öğrencilerin % 86'sı en az iki dil bilmektedir.

Tablo 14

Çalışmaya Katılan Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Yaşı	Cinsiyeti	Ülkesi	Ana dili	Bildiği yabancı dil sayısı
Ö1	20	Erkek	Pakistan	Peştuca	2
Ö2	18	Kız	Çin	Çince	2
Ö3	20	Kız	Çin	Çince	1
Ö4	19	Kız	Malezya	Malayca	1
Ö5	35	Erkek	Cezayir	Arapça	2
Ö6	20	Kız	Çin	Çince	2
Ö7	18	Erkek	Nijerya	İngilizce	2
Ö8	20	Kız	Malezya	Malayca	2
Ö9	21	Erkek	Çin	Çince	2
Ö10	19	Erkek	Rusya	Abhazca	1
Ö11	16	Kız	Rusya	Abhazca	3
Ö12	34	Kız	Ukrayna	Rusça	2
Ö13	23	Erkek	Tacikistan	Tacikçe	2

Tablo 14'ün devamı

Ö14	19	Erkek	Endonezya	Endonezyaca	1
Ö15	20	Erkek	Rusya	Abhazca	1

Tablo 14'e göre araştırmaya katılan deney grubu öğrencileri 7 kız ve 8 erkek öğrenciden oluşmaktadır. 9 farklı ülkeden gelen bu öğrencilerin % 73'ü en az iki dil bilmektedir.

Çalışma takvimi. Nitel araştırmalarda verilen doğru bir şekilde elde edilmesi ve buna uygun bir analiz süreci için bir planlanma gerekmektedir. Bu planlamada neyin, nerede, ne zaman yapılması gerektiğiyle ilgili araştırmacıya kolaylık sağlamaktadır. Uygulamanın 8 hafta sürecek olması bir çalışma takviminin oluşturulmasını gerekli kılmıştır. Çalışma takvimi Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15

Uygulama Süreci

Çalışma Takvimi	Uygulama	Süresi	Veri Toplama Araçları
09.04.2015	Deney Grubu	3 ders saati	Ön test uygulaması /Kamera Kaydı
10.04.2015	Kontrol Grubu	3 ders saati	Ön test uygulaması /Kamera Kaydı
17.04.2015	1.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
24.04.2015	2.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
01.05.2015	3.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
08.05.2015	4.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
15.05.2015	5.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
22.05.2015	6.Uygulama	2 ders saati	Kamera kaydı/ Araştırmacı Günlüğü
27.05.2015	Odak Grup Görüşmesi	1 saat	Ses Kaydı
28.05.2015	Deney Grubu	3 ders saati	Son test uygulaması /Kamera Kaydı
29.05.2015	Kontrol Grubu	3 ders saati	Son test uygulaması /Kamera Kaydı

Verilerin Analizi

Nicel Verilerin Analizi

Araştırmada hem deney hem de kontrol grubundaki öğrencilerin konuşma becerileri ön test ve son test ile ölçülmüş elde edilen verilen “Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği” ile değerlendirilmiş ortaya çıkan puanlar SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek üzere Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri uygulanmıştır. Her iki normal dağılım testi sonucunda verilerin gruplarda normal dağılım gösterdiği saptanmıştır ($p>0,05$). Bu sonuçlara göre araştırmada parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 16

Normal dağılım testleri

		Kolmogorov-Smirnov (p)	Shapiro-Wilk (p)
Ön test	Deney	0,140	0,113
	Kontrol	0,200	0,372
Son test	Deney	0,079	0,073
	Kontrol	0,064	0,150

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, bağımlı grupların arasındaki farkı belirlemek üzere eşleşmiş t-testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular % 95 güven aralığında, % 5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Nitel verilerin analizi

Bu çalışmanın verileri odak grup görüşmesi, ses ve kamera kayıtları ile araştırmacının yansıtıcı günlüğü aracılığıyla elde edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde, içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı

sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014, s. 240). İçerik analizinde temel amaç, görüşme sürecinde toplanan verilerden birbirine benzeyenleri belirli temalar altında bir araya getirmek ve bunları düzenli bir şekilde sunmaktır. Bu süreçte öncelikle verilerin kodlanması, daha sonra elde edilen kodların sınıflandırılarak bu kodları en iyi şekilde açıklayan temaların oluşturulması, verilerin belirlenen kodlar ve temalara göre düzenlenmesi ve yorumlanması basamakları izlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Skype ile konuşma uygulaması sonunda deney grubu öğrencilerinin görüşü alınmış ve bu görüşmeden elde edilen veriler içerik analizi yolu ile kodlanmıştır. Kodlanan veriler “Öğretim Yöntemi”, “Skype Uygulamasına Karşı Tutum”, “Uygulamanın İşlevselliği” “Uygulamanın Zorlukları”, “Uygulamaya Karşı Genel Düşünceler” temaları altında verilmiştir.

Bölüm IV: Bulgular ve Yorum

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, uygulanan yöntem sonucunda ulaşılan nicel ve nitel veriler araştırmanın alt problemleri dikkate alınarak çözümlenmiştir. Araştırmanın nicel alt problemlerine ilişkin bulgular, oluşturulan tablolarla özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Nitel verilerin analizi ise belirlenen alt amaca ilişkin sorular belirlenerek deney grubu öğrencileriyle yapılan odak grup görüşmesi ve araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler “İçerik Analizi” yaklaşımıyla gerekli temalandırmalar yapılarak alt probleme cevap aranmıştır.

Nicel Araştırmalarda Bulgular ve Yorum

Nicel araştırmalara ilişkin bulgular deney ve kontrol grubunun ön test ve son testleri arasındaki farklılık açısından incelenmiştir.

Deney grubunda ön test ile son test arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonrası bulgular tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17

Deney Grubu Ön test ve Son test Puanları Arasındaki Fark

Ölçümler	Ön test		Son test		N	t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss			
Ön test - Son test	53,311	4,800	66,933	3,818	15	-13,852	0,000

Ön test ile son test ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan eşleştirilmiş grup t-testi sonucunda, aritmetik ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-13,852$; $p=0,000<0,05$). Ön test ortalaması ($\bar{x}=53,311$) son test ortalamasından ($\bar{x}=66,933$) düşüktür.

Kontrol Grubunda ön test ile son test arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonrası bulgular tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18

Kontrol Grubu Ön test Ve Son test Puanları Arasındaki Fark

Ölçümler	Ön test		Son test		N	t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss			
Ön test - Son test	55,689	5,463	64,711	6,455	15	-9,555	0,000

Ön test ile son test ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan eşleştirilmiş grup t-testi sonucunda, aritmetik ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-9,555$; $p=0,000<0,05$). Ön test ortalaması ($\bar{x}=55,689$) son test ortalamasından ($\bar{x}=64,711$) düşüktür.

Deney ve kontrol gruplarında ön test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonrası bulgular tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19

Ön test Başarı Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Ön test	Deney	15	53,311	4,800	-1,266	0,216
	Kontrol	15	55,689	5,463		

Araştırmaya katılan öğrencilerin ön test puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Deney ve kontrol gruplarında son test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonrası bulgular tablo 20’de verilmiştir.

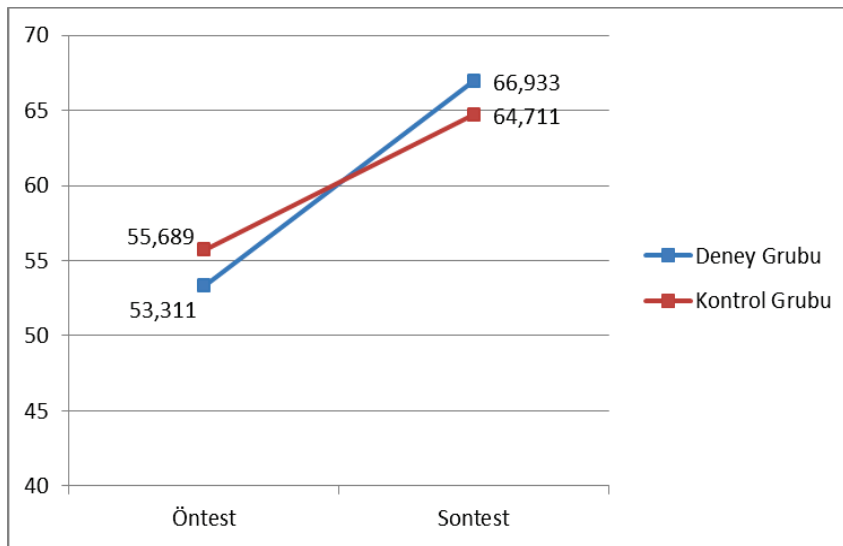
Tablo 20

Son test Başarı Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Son test	Deney	15	66,933	3,818	1,148	0,263
	Kontrol	15	64,711	6,455		

Araştırmaya katılan öğrencilerin son test puanları ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Deney ve kontrol gruplarında ön test ve son test puanlarına ait şekil grafik 1’de verilmiştir:

Grafik 1. *Deney ve Kontrol Gruplarında Ön test ve Son test Puanlarına Ait Grafik*

Deney ve kontrol grubundaki ön test-son test başarı puanları ve ön test-son test arasındaki değişim grafiği incelendiğinde matematiksel olarak deney grubunun ön testte düşük başarı düzeyinden başladığı ve sonrasında kontrol grubuna göre yüksek başarı gösterdiği görülmektedir. İstatistiksel olarak 15’er kişilik deney ve kontrol grubunda ön test ve son test puanlarına göre gruplar arasındaki puan farkı önemsenecek düzeyde çıkmamaktadır.

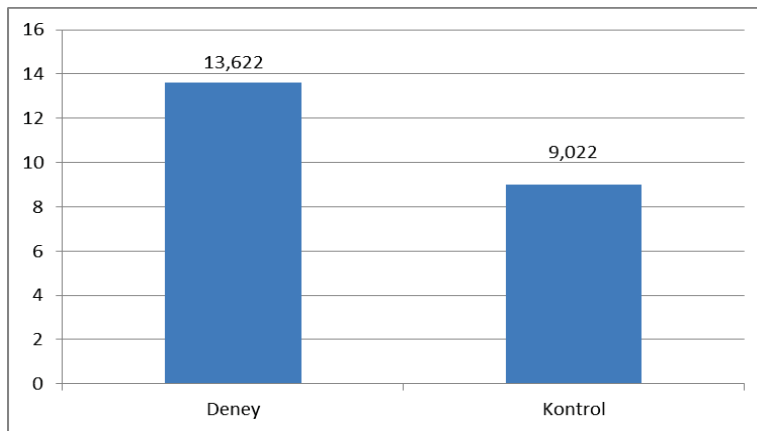
Önemsenecek farkın anlamlılık düzeyinde çıkmamasının araştırma zorluklarına dayalı olarak gruplara alınan öğrenci sayısı ile ters orantılı olduğu düşünülebilir. Bu sonuçlara göre yapılan deneysel tasarımda öğrenciler üzerinde uygulanan Skype ile öğrenim programının başarısını belirlemek üzere zamana bağlı başarı puanlarındaki değişim miktarı (kazanım) karşılaştırmasına geçilmiştir. Öğrencilerde son test ve ön test başarı değişim puanlarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonrası bulgular tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21.

Öğrencilerde Son test Ve Ön test Puanları Arasındaki Başarı Değişiminin Gruplara Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Değişim	Deney	15	13,622	3,809	3,374	0,002
	Kontrol	15	9,022	3,657		

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı değişim düzeyleri ortalamalarının grup değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=3.374$; $p=0.002<0,05$). Deney grubunun değişim düzeyi ($\bar{x}=13,622$), kontrol grubunun değişim düzeyinden ($\bar{x}=9,022$) yüksek bulunmuştur.

Şekil 21. Son test ve ön test puanları arasındaki başarı değişiminin deney ve kontrol gruplarına göre grafiği

Deney grubundaki başarı değişim düzeyi (kazanım) ortalamaları arasındaki farkın (13,622-9,022) 4,6 olduğu görülmektedir. Deney grubundaki başarı değişiminin kontrol grubuna göre %51 (4,6 / 9,022) oranında daha fazla olduğu görülmektedir. Deney grubu ve kontrol grubundaki başarı değişim düzeylerinin önemsenecek düzeyde anlamlı bulunması sonucuna göre deney grubunda yapılan Skype uygulamasının başarılı olduğunu söylenebilir.

Deney grubundaki başarı değişiminin kontrol grubuna göre %51 oranında daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Diğer bir anlatımla, bu durum kontrol grubu 1 birim başarı artışı gösterirken Skype uygulaması yapılan grubun 1,51 birim başarı artışı göstermesi anlamına gelmektedir. Sonuç olarak teknolojiye dayalı öğretim uygulamalarının klasik öğretim yöntemlerini destekler nitelikte artışlara sebep olduğu belirlenmiştir. Bu aşamada araştırmanın alan yazına katkısının “teknolojik uygulamaların öğretim programındaki davranış değişikliği kuramına göre öğrenmeye hızlandırıcı etkisi olduğu” söylenebilir.

Nitel Araştırmalarda Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın nitel verileri odak grup görüşmesiyle elde edilmiş, toplanan veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir.

Skype ile konuşma uygulaması sonunda deney grubu öğrencilerinin görüşü alınmış ve bu görüşmeden elde edilen veriler içerik analizi yolu ile kodlanmıştır. Kodlanan veriler “Öğretim Yöntemi”, “Skype Uygulamasına Karşı Tutum”, “Uygulamanın İşlevselliği” “Uygulamanın Zorlukları”, “Uygulamaya Karşı Genel Düşünceler” temaları altında verilmiştir.

Öğretim yöntemi teması. Öğretim yöntemi temasına ait analiz süreci Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22

Öğretim Yöntemi Alt Temasına İlişkin Bulgular

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Sınıf içerisinde konuşma becerinizi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?		
Ö1. Sınıf öğretmenimiz ile pratik konuşma yaptık. Farklı konular hakkında konuştuk.	Ders içi konuşma	<i>Öğretim yöntemi</i>
Ö2. Evde Türk diziler seyrettim. Şarkı dinletim ve söyledim.	Şarkı söyleme TV izleme	<i>Öğretim yöntemi</i>
Ö4. Sınıfta herkes sırayla sınıfın önünde bir konu hakkında konuştuk ve anlattık. Fotoğrafa göre ne var ne yok konuştuk. Film seyrettikten sonra beraber tekrar anlattık.	Sözlü anlatım Fotoğraf yorumlama Film izleme	<i>Öğretim yöntemi</i>
Ö5. Küçük küçük hikâyeler ve sınıfta kitaplar okuduktan sonra anlatıyorduk.	Kitap okuma	<i>Öğretim yöntemi</i>
Ö7. Öğretmen ve öğrenciler beraber oyun oynadı.	Oyun oynama	<i>Öğretim yöntemi</i>
Ö9. Bazen öğretmenle sohbet ediyorduk, öğretmen bize lise hayatı, ne olmak istersin diye konuları sordu.	Kendi hayatları hakkında konuşma	<i>Öğretim yöntemi</i>

Öğrenci görüşleri öğretim yöntemi teması altında incelendiğinde, öğrencilerin konuşma derslerinde daha çok sözlü anlatım, fotoğraf yorumlama, film izleme, gündelik konular hakkında konuşma gibi etkinlikler yaptıkları görülmüştür. Öğrenciler B2 kuruna kadar konuşma derslerinde Skype kullanmadıklarını belirtmiştir. “*Skype tecrübesi olan birkaç öğrenci daha önce hep birebir görüşmeler yapmış. İlk defa grupla görüşme yaptıklarını söylediler. Bir iki defa pilot uygulama yapmamıza rağmen öğrenciler bu uygulamaya karşı oldukça yabancıydı*” (Araştırmacı Günlüğü, 17.04.2015).

Skype uygulamasına karşı tutum teması. Skype uygulamasına karşı tutum temasına ait analiz süreci Tablo 23’te gösterilmiştir.

Tablo 23

Skype Uygulamasına Karşı Tutum Alt Temasına İlişkin Bulgular

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Skype ile konuşma uygulaması öncesi bu yönteme bakışınız nasıldı?		
Ö1. Fikri beğendim çünkü yeni bir yöntemi denemek istedim. Belki Skype ile iyi bir öğretim metodu olabilir.	Beğenme	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö2. Benim ilk ve yalnız düşüncem benim konuşma daha iyi olacak.	Beklenti	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö3: İlk defa biraz heyecanlandım.	Heyecan	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö4. Merak ettim çünkü bu yeni bir şey ve hep sınıfta ders yaptık ve sıkıcıydı.	Merak	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö5. Skype ile konuşma uygulaması öncesi bence çok iyi bir şey olmayacak, internet yavaş olduğu için, bana göre skype iyi bir fikir değildi.	Beğenmeme	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö12. Bence Skype ile konuşurken vaktimizi israf edeceğiz, bence telaffuzumuzu hiç geliştirmeyecek.	Ön yargı Gereksiz bulma	<i>Skype karşı tutum</i>
Ö14. Benim için Skype ile konuşmadan önce Skype kullanmak normaldi.	Uygulamaya yatkınlık	<i>Skype karşı tutum</i>

Skype uygulamasına karşı tutum teması altında incelenen öğrenci görüşlerinde öğrencilerin bu uygulamaya karşı mesafeli oldukları söylenebilir. İlk hafta yaşanan hem öğrenci hem de öğretmen bilgisayarındaki teknik problemlerden dolayı görüşmenin uzaması öğrencilerin Skype uygulamasına karşı motivasyonlarının bozulmasına sebep olmuştur. “İ., L. gibi içine kapanık öğrenciler biraz konuşma cesareti gösterdiler. Konuşma bozukluğu olan ve sınıfta da neredeyse hiç konuşmayan M. adlı öğrencinin konuşma cesareti gösterdiği ve mutlu olduğu gözlemlendi” (AG, 24.04.2015).

Uygulamanın işlevselliği teması. Uygulamanın işlevselliği temasına ait analiz süreci

Tablo 24’te gösterilmiştir.

Tablo 24

İşlevsellik Alt Temasına İlişkin Bulgular

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Skype ile konuşma uygulamalarının size neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?		
Ö1. Bence Skype konuşma yöntemi ile daha iyi Türkçe konuşuyorum çünkü Skype ile konuşma kolaylık ve rahatlık var.	Kolaylık ve rahatlık	<i>İşlevsellik</i>
Ö2. Dışarı çıkabilirim ve sadece sınıfta kalmayacağız	Serbest mekân	<i>İşlevsellik</i>
Ö3. Benim konuşmam daha iyi oldu. Ve bazı konular kitapta yoktu anlamıyorduk hocamız Skype ile anlattı bizim Türkçe dilimiz daha geliştirdi.	Konuşmayı geliştirme	<i>İşlevsellik</i>
Ö4. Daha iyi konuşabilirim. Arkadaşlardan utanmayacağımı düşündüm. Konuşmadan önce başkasının konuşmayı dinleyip yeni fikrim aklıma geliyor. Hoca birer birer ile konuşarak bu yüzden karışık olmayacak. Sınıftan çıkabiliriz ve rahat olucuz.	Kendine güven Etkileşim Düzen Serbest mekân	<i>İşlevsellik</i>
Ö5. Skype ile konuşma uygulamasından dolayı Türkçe konuşmayı çok geliştirdim çünkü daha rahat konuşuyorum ve heyecan lanmıyorum. Dışarıdaki Türklerle sohbet edebilirim. Derslerimiz daha zevkli oldu.	Konuşmayı geliştirme Kendine güven İletişimi güçlendirme İlgi	<i>İşlevsellik</i>
Ö6. Daha çok açıklama yapabilirim.	Uzun konuşma	<i>İşlevsellik</i>
Ö7. Öğretmen soru sorunca daha hızlı cevap verebilirim. Ders kitabıdan farklı bilgiler öğrendim.	Düşünmeden konuşma Farkındalık	
Ö9. Skype’da hep tekrar konuşuyoruz. Bazı öğrendik ama unuttuğumuz kelimeleri bu sebebiyle hatırladım.	Hatırlama	<i>İşlevsellik</i>
Ö11. Hayatımızda iletişim kolaylaştı.	İletişim kolaylığı sağlama	<i>İşlevsellik</i>

Tablo 24'ün devamı

Ö12. Hayatım buraya kadar Skype ile konuşması hakkında ilk defa yaptım. Yaparken fark etmedim ama gerçekten konuşmamı iyi geliştirmişti. Skype ile yalnız olarak konuşurken rahat konuşmasını beğendim. Çünkü hiç kimse benim sözlerimi kesemezdir.	Farkındalık Konuşmayı geliştirme Kaygı duymadan konuşma	
Ö13. Bu metodle telaşlıgımız azaltabiliriz.	Rahatlama	<i>İşlevsellik</i>
Ö15. Sanki bir sınıfta gibi her şeyi öğreniyorum.	Eşit değer verme	<i>İşlevsellik</i>

Uygulamanın işlevselliği teması altında incelenen öğrenci görüşlerine göre, Skype ile konuşma, öğrencilerin konuşma kaygılarını azalttığı şeklinde yorumlanabilir. Öğrenciler Skype ile konuşmanın dışarıdaki yabancılarla iletişimlerini güçlendirdiğini, konuşmalarını geliştirdiğini, duraksamadan ve uzun konuşabildiklerini ve kendilerinde bir rahatlama olduğunu belirtmişlerdir. *“Öğrencilerin ilk iki uygulamaya göre moralleri iyi. Öğrenciler Skype ile konuşmaya alıştı. Mikrofon, kamera ve Skype bağlantısıyla ilgili teknik problemlerin üstesinden gelebiliyorlar” (AG, 01.05.2015).*

Uygulamanın zorlukları teması. Uygulamanın zorlukları temasına ait analiz süreci

Tablo 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25

Uygulamanın Zorlukları Alt Temasına İlişkin Bulgular

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma derslerinde Skype kullanırken ne tür zorluklarla karşılaştınız?		
Ö1. Bence cevap vermek için fazla konsantrasyon ve hız lazım.	Konsantrasyon Hızlı düşünme	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>
Ö2. İnternet yavaş. Uyku geliyor. Oturmaktan sıkılıyorum.	İnternet hızı Dikkat kaybı	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>

Tablo 25'in devamı

Ö4. Wifiden bağlantı bazen güzel olmayacak bu yüzden zaman geçti.	Teknik problem Süre kaybı	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>
Ö9. Belli ve kısa bir süre içinde ne konuşacağımı bilmiyorum, yani sadece kısa kısa konuşabiliyorum uzun zaman konuşuyorsam, biraz heyecanlanıyorum.	Kısa konuşma Kaygı duyma	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>
Ö12. Öğretmenimiz soru sorar sormaz hemen cevaplayamam. Bu sırada biraz düşünmem lazım, ama ben daha çok hızlı konuşmak istiyorum.	Hızlı düşünememe	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>
Ö14. Skype kullanırken en zorluklar teknik problemydi	Teknik problem	<i>Uygulamanın Zorlukları</i>

Uygulamanın zorlukları temasına göre incelenen öğrenci görüşlerinde, öğrenciler Skype ile görüşürken teknik problem yaşadıklarını bundan dolayı süre ve dikkat kaybıyla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Skype ile görüşürken hızlı düşünememe ve konsantrasyon eksikliği yaşadıklarını belirtmişlerdir. “Uzun süre Skype ile konuşmak oldukça yorucu. Öğrenciler baş ağrısından şikâyet ediyorlar. Bazı öğrencilerin dikkat eksiliğinden kaynaklanan konsantre olma problemi var. Sınıftaki konuşmaya göre daha çok yorulduklarını ifade ediyorlar” (AG, 01.05.2015).

Uygulamaya karşı genel düşünce teması. Uygulamaya karşı genel düşünce temasına ait analiz süreci Tablo 27’de gösterilmiştir.

Tablo 27

Uygulamaya Karşı Genel Düşünce Alt Temasına İlişkin Bulgular

Görüşme Soru ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma derslerinde uygulanan Skype dersleriyle ilgili genel düşünceleriniz nelerdir?		
Ö1. Skype ile öğrenmek çok önemli bir metod ve daha fazla dil öğretim sağlar.	Beğenme Faydalanma	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>

Tablo 27'nin devamı

Ö2. Bence Skype dersleriyle iyi bir fikirdir. Öğrenciler daha rahat ve uzun konuşacaklar.	Beğenme Rahatlama Konuşmayı geliştirme	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>
Ö3. Bana göre Skype ile dersler çok kaliteli olacak ve öğrenciler derslere ve konulara anlayacak.	Öğrenme kalitesi Öğrenme kolaylığı	
Ö5. Skype dersleriyle ilgili, bence derslerimiz çok iyi dolu, daha fazla konular hakkında konuşuyorduk ve herkes mutlu olarak cevap veriyoruz. Skype çok iyi bir program, ben onu çok beğendim ve onunla gelecekte devam etmeliyiz.	Beğenme Çeşitlilik Mutlu olma İstek	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>
Ö7. Öğrenciler daha çok Skype'ta konuşuyorsa sınavda konuşma heyecanlı olmayacak daha rahat konuşabilir ve sadece ders için kullanmayacak artık arkadaşlarım ve ailemle konuşabilirim. Çok defa Skype'ta konuşuyorsa daha iyi Türkçe konuşabilir.	Kaygıyı yenme Rahatlama Ders dışı kullanım	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>
Ö8. Bence biz Skype ile konuşma benim için çok iyiyim. Çok şeyler öğrendim. Bence benim konuşma daha hızlı geliştirebilirim.	Beğenme Konuşmayı geliştirme	
Ö12. Bana göre Skype ile anlattığı dersler çok ilginç ve faydalı. Çünkü eğer biz sınıfta konuşursak rahatsız olabiliriz. Çünkü başkalara güldürebiliriz ve başka insanlar bize alay etmek mümkündür. Eğer Skype dersini devam ederse. Herkesin konuşmasını geliştirecek.	İlginç bulma Faydalanma Kaygıyı yenme İstek	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>
Ö13. Skype konuşma derslerinde çok güzel olur çünkü çok şeyler alırız yeni cümle ve kelimeler öğreniriz. Bana göre hayatımızda konuşma daha fazla kullanıyoruz.	Beğenme Faydalanma İletişim	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>
Ö14. Konuşma derslerinde Skype kullanmak iyi bir fikirdir. Sadece öğrenmek değil farklı bir etkinlikler Skype kullanabiliriz. Skype şu büyük faydası kolaylaştırmak ve yakınlaştırmak. Bu yüzden bazı zaman Skype lazım olabilir.	Beğenme Farklı etkinlik yapma Kolaylaştırma Yakınlaştırma	<i>Uygulamaya karşı genel düşünce</i>

Uygulamaya karşı genel düşünce teması altında incelenen öğrenci görüşlerinde öğrenciler, Skype ile görüşme uygulamasını beğendiklerini, bu uygulamanın dersleri ilginç hale getirdiğini, konuşma kaygılarını azalttığını, Skype ile farklı etkinlikler yaptıklarını,

iletişimlerinin arttığını, öğrenmenin kolaylaştığını ve öğrenme kalitesinin arttığını, konuşma becerilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. En önemlisi de sınıf ortamında konuşmaktan çekinen sürekli arkadaşlarının baskısıyla karşılaşan öğrenciler bu kaygıdan kurtulduklarını belirtmiştir. *“Bugün kontrol grubundaki öğrenciler de Skype ile konuşmayı merak ettiklerini ve denemek istediklerini söylediler. Sınıftaki konuşmaların tekdüze geçtiğini belirttiler.”* (AG, 15.05.2015). *“Öğrencilerle son uygulamayı yaptığımızı söyledim. Israrla bu uygulamaya CI kurunda da devam etmek istediklerini söylediler. Öğrenciler TÖMER’den sonra da Skype ile pratik yapmaya devam etmek istiyorlar. Sınıftaki bütün öğrenciler akıllı telefonlarına Skype uygulamasını kurdu. Uygulama bitmesine rağmen görüşmelerimiz telefonlardan devam ediyor”* (AG, 15.05.2015).

Bölüm V: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Bu bölümde, elde edilen sonuçlar, yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisi ve Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme (Skype) uygulamalarıyla yapılan çalışmalardan hareketle tartışılacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçenin yurt içi ve yurt dışında yaygın olarak öğretilmeye başlanması oldukça yenidir. Türkiye'nin uluslararası arenada tanınması ve söz sahibi olmasıyla Türkçe öğrenmeye karşı istek artmıştır. Bu isteğin en verimli şekilde karşılanması Türkçe ile ilgili yapılan akademik çalışmaların sürekli yenilenmesi ve geliştirilmesiyle mümkün olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimiyle ilgili günümüze kadar yapılan çalışmaların sayısının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu alanda kullanılacak modern yöntem, teknik ve gelişen teknolojik uygulamalarla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretimi işlevsel hale gelecektir. Türkçe, yabancı dil olarak öğretilirken dört temel dil becerisi esas alınmalıdır. Dil öğretiminde her ne kadar dinleme, okuma ve yazma becerileri önemli olsa da bir iletişim aracı olarak konuşma becerisi ön plana çıkmaktadır. Konuşma becerisi önemli olup öğretimi diğer becerilere oranla daha çok zaman ve emek isteyen bir beceridir. Bu becerinin öğretiminde ilerleyen seviyelerde bile güçlük çekildiği ve yeterli verim alınmadığını söylemek mümkündür (Demirel, 2011).

Bu çalışma, ders kitaplarında kendine ayrılan bölüm, süre, etkinlik çeşitleri ve sınıf içi uygulamalardaki tekdüzelik gibi problemlerle karşı karşıya kalan konuşma becerisinin nasıl geliştirilebileceği konusunda, aynı zamanda yabancılara Türkçe öğretimiyle uğraşan araştırmacıyı farklı bir arayışa yöneltmiştir. Konuşma becerisinin sadece sınıf içi öğretimle sınırlı kalmaması, bu becerinin geliştirilmesinde dil öğretimine katkı sağlayabilecek Web 2.0

sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarından biri olan Skype'tan faydalanmaya karar verilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde şu ana kadar kullanılmayan fakat diğer yabancı dillerin öğretiminde tercih edilen Skype, kullanımı ve anlaşılması çok kolay ve etkili bir uygulamadır. Correa (2015), yetişkin öğrencilerin İngilizce konuşma becerilerini geliştirmek için Skype ile bir uygulama yapmıştır. Uygulama sonunda Skype ile yapılan görüşmelerin, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede yardımcı olduğunu görmüştür. Öğrencilerin hedeflenen dilde rahat ve kontrollü iletişim kurarak onların sözlü dil akıcılığına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Waters (2008), Skype kullanımının, sınıflar ve öğrenciler arasındaki iletişim potansiyelini hızlı bir şekilde güçlendirdiğini belirtmiştir. Smethurst (2009), Skype ile münazara ve konuşma yarışmaları düzenlemenin mümkün olduğunu bunun hedef dilin ilerlemesinde dil öğretmenleri için ilginç olabileceğini vurgulamıştır. Eaton (2010) ise, Skype ile teknoloji kullanım kaygısının en aza indirilebileceğini savunmuştur.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarından biri olan Skype'ın konuşma becerisine etkisinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada, Skype'ın Türkçe öğrenenlerin konuşma becerilerini geliştirmede katkıda bulunduğu yönünde bir sonuca ulaşılmıştır. Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesinde öğrenciler Skype ile farklı etkinlikler yaptıkları, iletişimlerinin arttığı, öğrenmenin kolaylaştığı ve öğrenme kalitesinin arttığı, konuşma becerilerinin geliştiğini yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu çalışmanın, araştırma konusu ve araştırmada kullanılan yöntem bakımından yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Skype ile konuşma becerisini geliştirmeye yönelik ilk olduğunu söylenebilir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler Skype'ın konuşma becerisini geliştirmede katkısını göz önünde bulundurarak, derslerde ve ders dışı uygulamalarında Skype'ı kullanabilirler. Bu alanda çalışacaklar Skype'ı sadece konuşma becerisinin değil diğer becerilerin de geliştirilmesi yönünde incelemelidir.

Deney grubu öğrencileriyle yapılan odak grup görüşmesinde öğrenciler, sınıfta arkadaşlarının alay etme korkusundan dolayı konuşma kaygısı yaşadıklarını, aynı mekân ve kitaptaki konuşma bölümlerinin tekdüze olmasından sıkıldıklarını belirtmişlerdir. Konuşma becerisine ait ayrı bir izlenim ve belirli bir sürenin olmaması, öğrencilere mekân sınırlamasının olması konuşma becerilerinin yavaş ve zor ilerlemesine sebep olmakta, öğrenciler dışarıdaki insanlarla iletişim kurmada zorlanmaktadır. Bu çalışmadan sonra Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma becerisine karşı farklı bir tutum izleyeceği tespit edilmiştir.

Sonuç

Bu araştırmada, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) konuşma becerisine etkisini belirlemek amacıyla elde edilen bulgular doğrultusunda, aşağıdaki sonuçlar ortaya konulmuş ve bu sonuçlara dayalı olarak bazı önerilere yer verilmiştir.

Türkçenin öğretiminde Web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (Skype) konuşma becerisine etkisini belirlemek amacıyla Skype uygulamalarının yapıldığı deney grubu ile geleneksel konuşma eğitimi uygulanan kontrol grubu öğrencilerinin ön test verileri arasında her iki grubun da akademik başarıları arasında anlamlı (istatistiksel olarak) bir fark ortaya çıkmamıştır.

Deney grubu ile 6 hafta boyunca Skype'la konuşma uygulamaları yapılmıştır. Bu uygulamalardaki konular, katılımcıların daha önce yüz yüze yaptıkları derslerin konularıyla aynıdır. Bu konuların seçilmesindeki amaç, öğrencilere derste canlı işledikleri konunun sözlü

pratiğini yapma fırsatını sunmaktır. Böylece, her konu öğrencinin konuşma becerisini internet üzerinden ayarlanmış bir öğrenme ortamında pekiştirmek ve geliştirmek üzere amaçlanmıştır. Bu durumda, konuşma becerisini değerlendirme ölçeği sonuçlarına göre deney grubu öğrencilerinin başarılarındaki % 26'lık bir artış gözlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin başarılarındaki artışın ise % 17'lik oranda kaldığı tespit edilmiştir. Her iki grup da uygulama süresince akademik başarı bakımından istatistiksel olarak anlamlı gelişmeler göstermiştir. Buradan Skype'ın, geleneksel konuşma eğitimine göre daha etkili olduğu sonucu çıkarılabilir. Ancak deney grubu öğrencilerinin, deney süresince Skype ile elde ettikleri başarı artışının, kontrol grubu öğrencilerine göre dikkat çekici bir oranda olmamasından dolayı Skype'ın konuşma becerisini tek başına geliştirmede yeterli olmadığı “teknolojik uygulamaların öğretim programındaki davranış değişikliği kuramına göre öğrenmeye hızlandırıcı etkisi olduğu” sonucuna ulaşılabilir.

Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi ve araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler sonunda, öğrenciler ilk defa böyle bir ders uygulaması ile karşılaştıklarından uygulamaya karşı mesafeli davranmışlardır. İlerleyen zamanda öğrencilerin, sınıfta işledikleri ders konularını farklı, yeni ve ilginç bir metotla pekiştirme ve ilerletmeleri uygulamaya karşı olan kaygılarını azaltmıştır. Öğrenciler, Skype uygulaması yoluyla konuşma becerilerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Bu uygulamanın iletişimlerini güçlendirdiğini, özellikle sınıf dışı ortamlarda sosyal etkileşimlerini desteklediğini, kendilerine rahatlık ve bunun sonucunda daha uzun konuşmalarını sağladığını söylemişlerdir. Skype görüşmelerinin, öğrencilerin hem öğrenilen dilin akıcılığında hem de sınıf dışı ortamlarda dil konularının pekişmesinde yardımcı olabileceği görülmüştür.

Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde konuşma becerilerine yönelik alanyazından elde edilen bilgiler, konuşma derslerinde öğrencilerin Skype ile konuşma uygulamasına karşı ifade ettikleri görüşleri, bu alandaki uzman görüşleri ışığında şu öneriler getirilmiştir:

- Skype uygulaması, öğrencileri geleneksel sınıf ortamının vermiş olduğu sıkıcılıktan kurtarmak, konuların sınıf dışı ortamlarda da pekiştirilmesi ve geliştirilmesi için kullanılabilir.
- Yabancı öğrencilerin hedef dilde, ana dili konuşurları ile pratik yapabilmeleri için Skype konuşma blogları oluşturulabilir. Kayıt altına alınan görüşmeler akran değerlendirmesine tabi tutulabilir.
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda konuşma uygulamaları Skype ile yaptırılabilir, bunun düzenli olması adına her seviyedeki konuşma izlencesinin içine konulabilir.
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin en büyük sorunlarından biri de telaffuzdur. Sınıf içinde telaffuz çalışmalarına yeterli zaman ayrılmamakta hatta telaffuzla ilgili yok denecek kadar az çalışma yapılmaktadır. Öğrencilere, sınıf dışında Skype ile telaffuz çalışmaları yaptırılabilir.
- Türkçeyi öğrenenler, sınıf içi veya sınıflar arası Skype tartışma grupları kurabilir. Bu grupta tartışma konuları ve tartışma zamanı belirtilir. Tartışma kayda alınıp yapılan yanlışlar sınıfta değerlendirilebilir.
- Öğrencinin ders kitaplarından öğrendiği kelimeler bazen onun günlük hayatta iletişim kurmasında yetersiz kalmaktadır. Konu ile ilgili günlük hayatta sık kullanılan kelime ve kelime gruplarının öğretim çalışmaları Skype ile yaptırılabilir.

Kaynakça

- Abdulezer, S., Abdulezer, L., Dammond, H. (2007). *Skype for dummies*. Indiana: Wiley Publishing.
- Adalı, O. (2003). *Anlamak ve anlatmak*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Akalın, H. (2009). Türk dili, dünya dili.

http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/sukru_haluk_akalin_turk_dili_dunya_dili.pdf adresinden 03 Kasım 2014 tarihinde erişilmiştir.
- Akyol, H. (2008). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Aslanargun, E. ve Sungu, H. (2006). Yabancı dil öğretimi ve etik. *Milli Eğitim Dergisi* (35), 126-142.
- Aygüneş, M. (2007). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde okuma becerisini geliştirme yolları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bayraktar, Nesrin. (tarihsiz). Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimi.

http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/bayraktar_01.php adresinden 03 Kasım 2014 tarihinde erişilmiştir.
- Broughton, G., Brumfit, C., Flavell, R., Hill, P., Pincas, A. (2003). *Teaching English as a foreign language*. [Adobe eReader Format] . ISBN 0-203-72078-4
- Brown, H. D. (2000). *Principles of language learning and teaching*. New York: Longman
- Bryant, T. (2006). Social software in academia. *Educause Review*, 29(2), 61-64.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz,Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bygate, M. (1987). *Speaking*.Oxford: Oxford University Press.

Carrasco, M. (2006). Best of the best web 2.0 web sites.

<http://www.realsoftwaredevelopment.com/best-of-the-best-web-20-web-sites/>

adresinden 15.04.2015 tarihinde erişilmiştir.

Chastain, K. (1988). *Second language skills*. Chicago: Harcourt Brace Jovanovich Publishers.

Choudhury, N. (2014). World Wide Web and its journey from Web 1.0 to Web 4.0 . *International Journal of Computer Science and Information Technologies*, 5(6), 8096-8100.

Common European framework of reference for language: Learning, teaching, assessment, language. Policy Unit, Strasburg.

http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp adresinden 16.03.2015 tarihinde erişilmiştir.

Conole, G. & Alevizou, P. (2010). A literature review of the use of web 2.0 tools in higher education. http://www.heacademy.ac.uk/assets/EvidenceNet/Conole_Alevizou_2010.pdf adresinden 15.04.2015 tarihinde erişilmiştir.

Correa, Y. R. (2015). Skype™ conference calls: A way to promote speaking skills in the teaching and learning of English. *PROFILE Issues in Teachers' Professional Development*, 17(1), 143-156.

Creswell, J.W., Plano Clark, V. L. (2014). *Karma yöntem araştırmaları* (Çev. Y. Dede, S. B. Demir). Ankara: Anı Yayıncılık.

Crook, C. (2008). Web 2.0 technologies for learning:the current landscape – opportunities, challenges and tensions. *British Educational Communications and Technology Agency (BECTA)*, 9-26.

- Courtney, J. (2012). *Voice on the Web experience Skype to the max*. Canada: Denali InterConneXions NA Inc.
- Davis, V. A. (2006). Using Skype in the classroom (or just learning how to use it!). <http://coolcatteacher.blogspot.com/2006/10/using-skype-in-classroom-or-just.html> adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Demircan, Ö. (2005). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları.
- Demirel, Ö. (2005). Avrupa Konseyi dil projesi ve Türkiye uygulaması. *Milli Eğitim Dergisi* (167).
- Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2000). *Türkçe öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2007). *ELT Methodology*. Ankara: PegemA Publication.
- Driscoll, M. (2002). *Web-Based Training*. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretimi*. İstanbul: Grafiker Yayınları.
- Eaton, E. S. (2010). Using Skype in the second and foreign language classroom. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED511316.pdf> adresinden 16.03.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). 21. yüzyıl öğretmenleri için Web 2.0 araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 243-254.
- Ergin, M. (1993). *Türk dil bilgisi*. İstanbul. Bayrak Basım Yayın Dağıtım.

- Freddi, M. (2004). Functional grammar: An introduction for the EFL student. <http://amsacta.unibo.it/867/> adresinden 06.03.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Gough, M., Baset, S. A., Brashars, J., Chaffin, L., Cross, M., Douglass, D., Sweeney, M. (2006). *Skype Me!* Syngress Publishing: Canada.
- Gökçek, T. (2014). Karma yöntem araştırması. Metin, M. (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (ss. 394-395). Ankara: Pegem Akademi.
- Gömlüksiz, M. N., Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 443-454.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J. & Graham, W. D. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B., Taşgın, S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güler, G. (2005). Avrupa Konseyi ortak dil kriterleri çerçeve programı ve Türkiye’de yabancı dil öğretim süreçleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 89-106.
- Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2011). *Okuma eğitimi*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Güneş, F. (2014). Konuşma öğretimi yaklaşım ve modelleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(1), 1-27.
- Hannum, W. (2001). Web-based training: Advantages and limitations. Badrul H., K. (Ed.), *Web-based training*. (ss. 13-20). New Jersey: Educational Technology Publications.

- Harmer, J. (1983). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman
- Horzum, M. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 603-634.
- Johnson, R. B., Onwuegbuzie, A. J. ve Turner, L. A. (2007). Toward definition of mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(2), 112-133.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Klippel, F. (1985). *Keep talking*. Cambridge: Cambridge University Press
<http://epub.ub.uni-muenchen.de/8649/1/8649.pdf> adresinden 08 Mart 2015 tarihinde erişilmiştir.
- Kuzu, T. (1999). *Yabancı dil öğretiminde okuma anlama becerisinin kazandırılması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Larsen-Freeman, D. (2000). *Techniques and principles in language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Leung, C. & Creese, A. (2010). *English as an additional language*. London: SAGE Publications Ltd.
- Littlewood, W. (1981). *Communicative language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Max, Ray, (2006). *The definitive guide Skype*. Indiana: Que.

- Melanson, M. (2010). Skype files for initial public offering. Retrieved http://www.readwriteweb.com/archives/skype_files_for_initial_public_offering_1.php?utm_source=AnaLuciaNovak&utm_medium=twitter&utm_campaign=Feed%3A+readwriteweb+%28ReadWriteWeb%29 adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2009). *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme – Öğretme-Değerlendirme*. Ankara: MEB.
- Mirtschin, A. (2008). Using skype in the classroom. <http://murcha.wordpress.com/2008/12/06/using-skype-in-education/> adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.
- O'Reilly, T. (2005). Web 2.0: Compact Definition. <http://radar.oreilly.com/2005/10/web-20-compact-definition.html> adresinden 15 Nisan 2015 tarihinde erişilmiştir.
- O'Reilly, T. (2006). Web 2.0 Compact Definition: Trying Again. <http://radar.oreilly.com/archives/2006/12/web-20-compact.html> adresinden 18 Nisan 2015 tarihinde erişilmiştir.
- O'Reilly, T. (2005). What is Web 2.0 ? Design patterns and business models for the next generation of software. <http://vision4work.org/~What%20Is%20Web%202.0.pdf> adresinden 18 Nisan 2015 tarihinde erişilmiştir.
- Özbay, M. (2005). *Bir dil becerisi olarak dinleme eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Özbay, M. ve Çetin, D. (2011). Dinleme becerisinin geliştirilmesinde prozodik farkındalığın önemi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26.
- Özmen, H. (2014). Deneysel araştırma yöntemi. Metin, M. (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*.(60). Ankara: Pegem Akademi.

- Patel, M.F. & Praveen, M.J. (2008). *English Language Teaching*. Jaipur: Sunrise Publishers & Distributors
- Peltier-Davis, C. (2009). Web 2.0, library 2.0, library user 2.0, librarian user 2.0: innovative services for sustainable libraries, *Computers in Libraries*.
<https://www.questia.com/magazine/1G1-211236961/web-2-0-library-2-0-library-user-2-0-librarian> adresinden 19 Nisan 2015 tarihinde erişilmiştir.
- Richards, J.C ve Renandya W.A. (2002). *Methodology in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (1986). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press
- Richards, J.C. (2006). *Communicative language teaching today*. New York: Cambridge University Press.
- Remick, J. (2011). What is a Web App? Here's our definition.
<http://web.appstorm.net/general/opinion/what-is-a-web-app-heres-our-definition/> adresinden 23 Mayıs 2015 tarihinde erişilmiştir.
- Sallabaş, M.E. (2011). *Aktif öğrenme yönteminin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin konuşma becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Savignon, S. J. (2002). *Interpreting communicative language teaching*. London: Yale University Press.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Shumin, K. (2002). Factors to consider: Developing adult efl students' abilities. J.C. Richards & W.A. Renandya (Ed.), *Methodology in language teaching*. (ss. 204-208). New York: Cambridge University Press.

Stephenson, N. (2009). The many roles of Skype in the classroom.

<http://www.isteconnects.org/2009/02/15/the-many-roles-of-skype-in-the-classroom/>
adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.

Subaşı Uzun, L., Keçik, İ. (2004). *Türkçe sözlü ve yazılı anlatım*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Taşer, S. (2009). *Konuşma eğitimi*. İstanbul: Pegasus Yayınları.

Tiryaki, E. N. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.

Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.

Wang, H. (2005). Skype VoIP service- architecture and comparison.

http://www.researchgate.net/publication/239796659_Skype_VoIP_service_architecture_and_comparison adresinden 16.03.2015 tarihinde erişilmiştir.

Waters, S. (2008a). Quick start tips for new Skype users.

<http://thedublogger.com/2008/12/16/quick-start-tips-for-new-skype-users/> adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.

Waters, S. (2008b). Skype other classrooms!

<http://thedublogger.com/want-toconnect-with-other-classrooms/> adresinden 16.05.2015 tarihinde erişilmiştir.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek A: Skype Hesap Oluşturma Ekranı

Skype hesabınızı oluşturmak için

← → C https://login.skype.com/account/signup-form

skype Yüklemler İşletmeler Ücretler Yardım Oturum açın Bize katılın

Bir hesap oluşturun ya da oturum açın

Bu yalnızca bir ya da iki dakika sürer; daha sonra, Skype üzerinden arkadaşlarınıza ücretsiz çağrı yapmaya ve hatta onlarla görüntülü olarak yüz yüze konuşmaya başlayabilirsiniz.

Microsoft veya Facebook hesabınızla oturum açarsanız, bu adımı atlayabilirsiniz

 Microsoft hesabı
Bir Messenger, Hotmail veya Outlook.com hesabı.

 Facebook hesabı

 Güvenli ve Güvenilir
Hızlı ve Kolay
Net ve Basit

* ile işaretlenmiş alanları doldurmak zorunludur.

İlk ad*
Salih

Soyad*
Gün

E-posta adresiniz*
salihgun@hotmail.com

E-postayı tekrar edin*
salihgun@hotmail.com

Profil Bilgileri

Not: Skype'taki herkes profil bilgilerinizi görebilir.

Doğum tarihi 15 Kasım Yıl 1972

Cinsiyet Erkek

Ülke/Bölge* Türkiye

Şehir

Dil* Türkçe

Cep telefonu numarası
Türkiye +90
5065585828

Not: cep telefonu numaranızı sadece kişileriniz görebilir.

Skype'ı nasıl kullanmayı amaçlıyorsunuz?
Çoğunlukla kişisel konuşmalar

Skype Adı*
salihgun4

Not: yalnızca kullanım hakkına sahip olduğunuz bir ad seçin.

Parola*
.....

Parolayı tekrar yazın*
.....

Parola güvenliği: Orta

Parolalar en az 8 karakter uzunluğunda olmalı ve aşağıdakilerden en az ikisini içermelidir: büyük harf, küçük harf, rakam.

Yeni ürünler, özellikler ve özel teklifler hakkında bilgilendirilmek istiyorum. SMS bildirimleri için kayıt olduğunuzda ilk SMS mesajımız Skype'ı cep telefonunuza indirmenizi sağlar (bazı durumlarda, operatörünüz SMS alımını ücretlendirebilir).

SMS ile

E-posta ile

Kutudaki metni okuyamıyor musunuz?

 Yenile Dinle Yardım

Yukarıdaki metni buraya yazın*
phami

Evet, Skype Kullanım Koşulları ve Skype Gizlilik Bildirimi'ni okudum ve kabul ediyorum.

Kabul Ediyorum - Devam Et

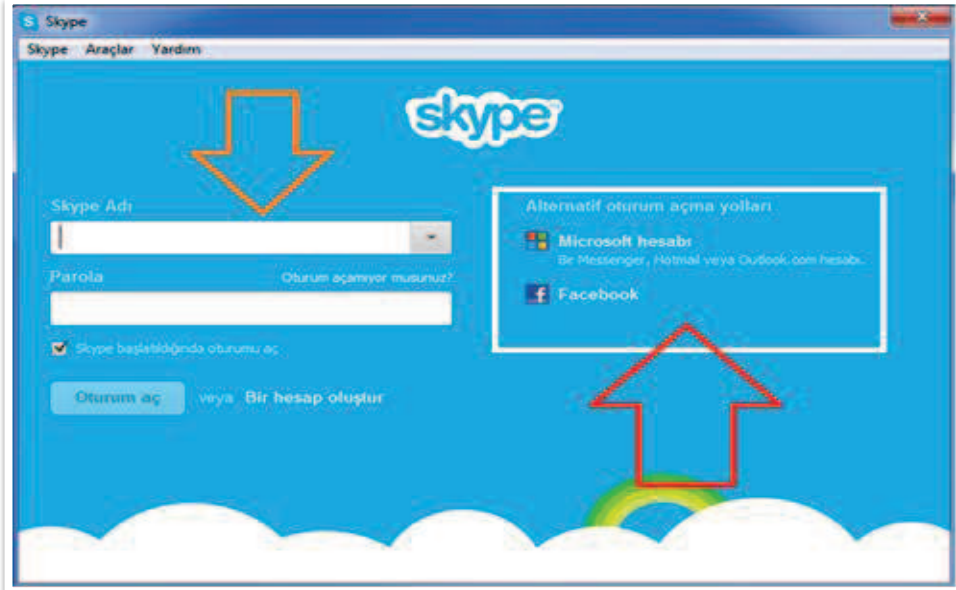
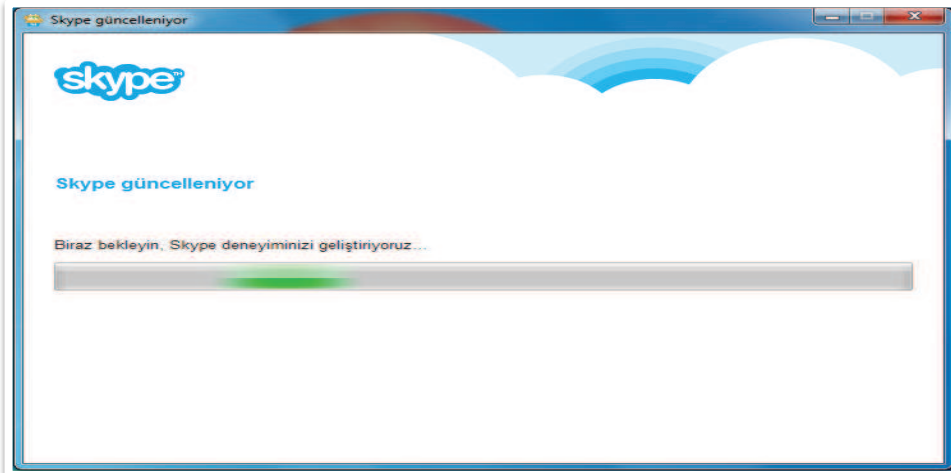

Ek B: Skype Uygulamasını İndirme Ekranı

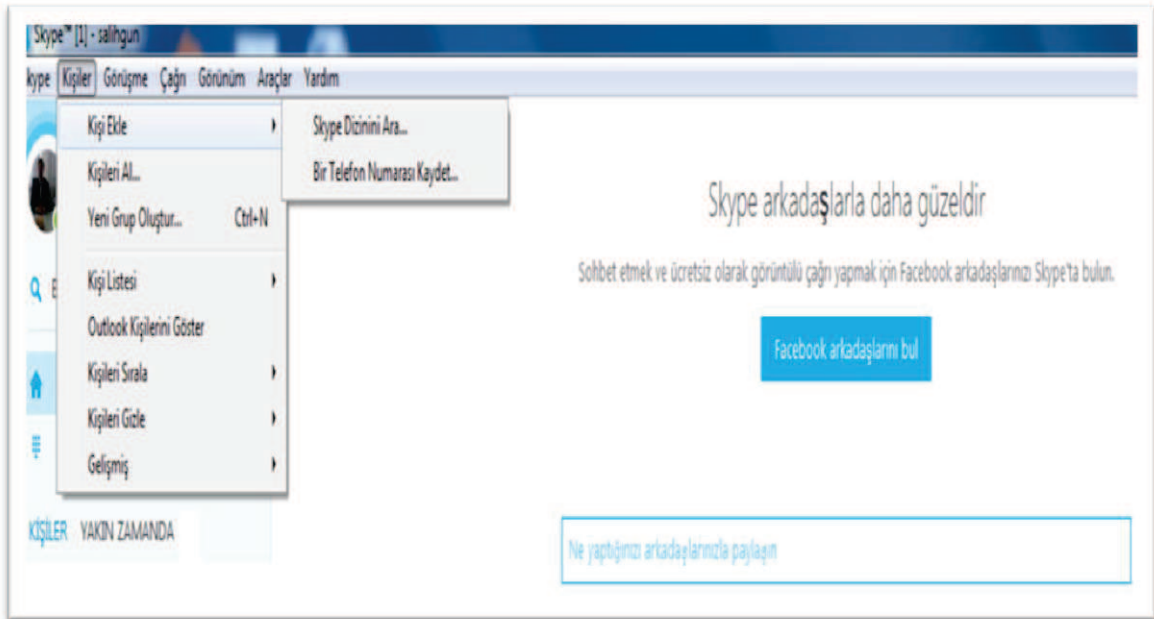
The screenshot shows the Skype website's download page for Windows desktop. The browser address bar displays "www.skype.com/tr/download-skype/skype-for-computer/". The page features the Skype logo and navigation links: "Yüklemeler", "İşletmeler", "Ücretler", "Yardım", "Oturum açın", and "Bize katılın". A main heading reads "Tüm cihazlarınızda tek bir Skype hesabı kullanın...". Below this, a row of device icons is shown: "Bilgisayar" (selected), "Cep telefonu", "Tablet", "Ev telefonları", "Televizyon", and "Diğer". The "Bilgisayar" section is highlighted with a blue background. Below the device icons, the text "Windows masaüstü için Skype" is displayed. A paragraph explains: "Bilgisayarınızda sohbet etmekten, çalışmaktan ve başka pek çok şey yapmaktan hoşlanıyorsanız Windows masaüstü için Skype size en uygun sürümdür." A green button with a white arrow points to "Windows masaüstü için Skype'ı edinin". To the right, a laptop screen shows a Skype video call in progress with a woman smiling.

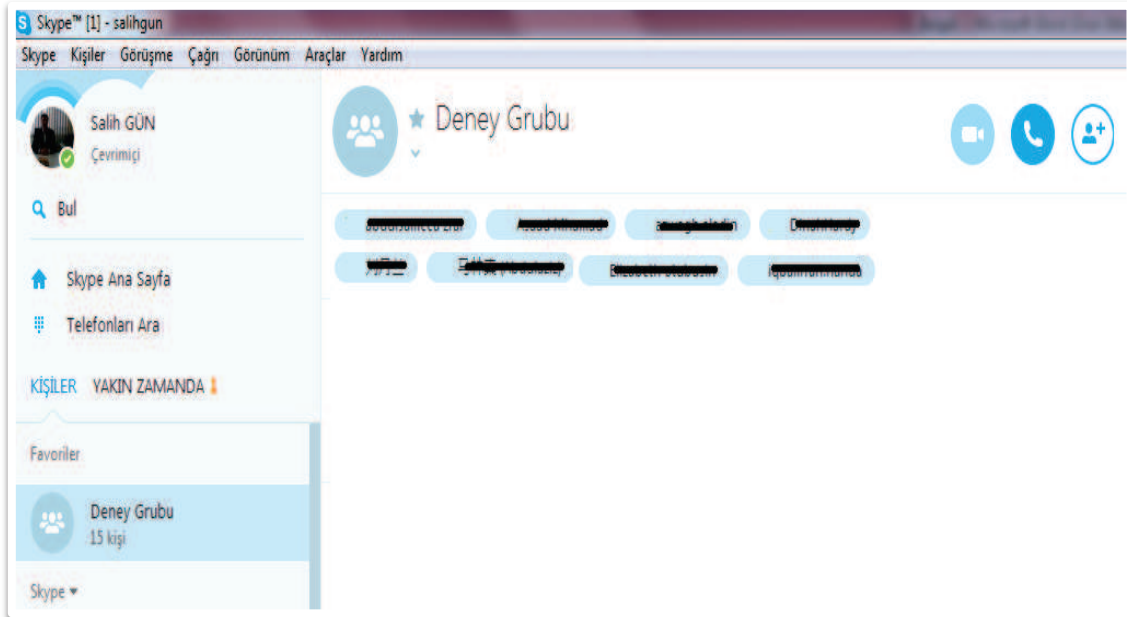
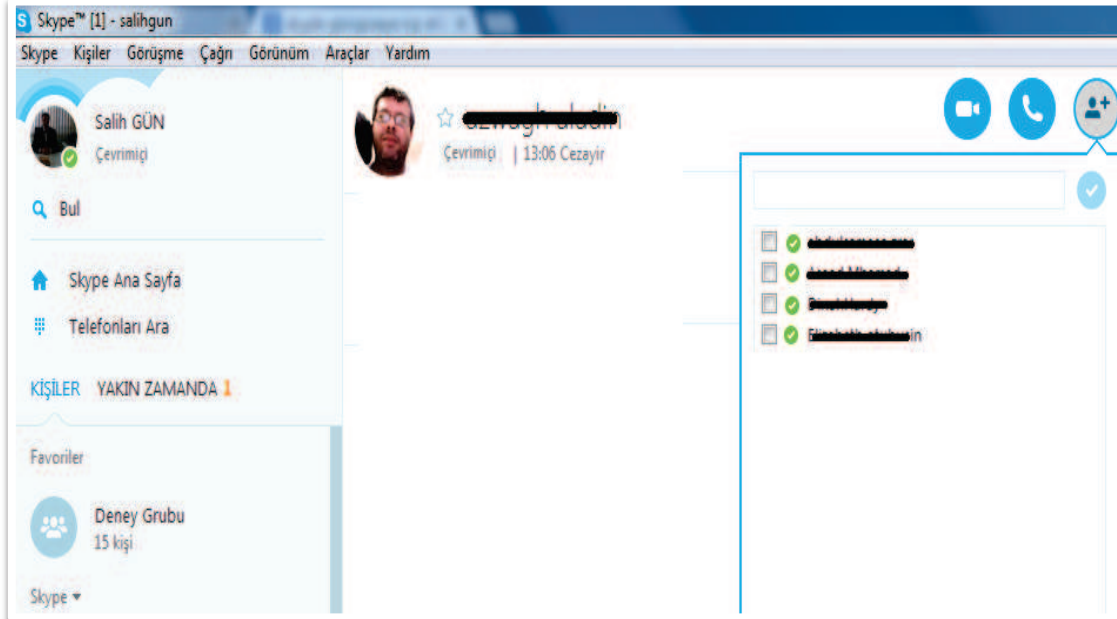
Ek C: Skype Kurulum Kutucuğu ve Skype'a Giriş Ekranı

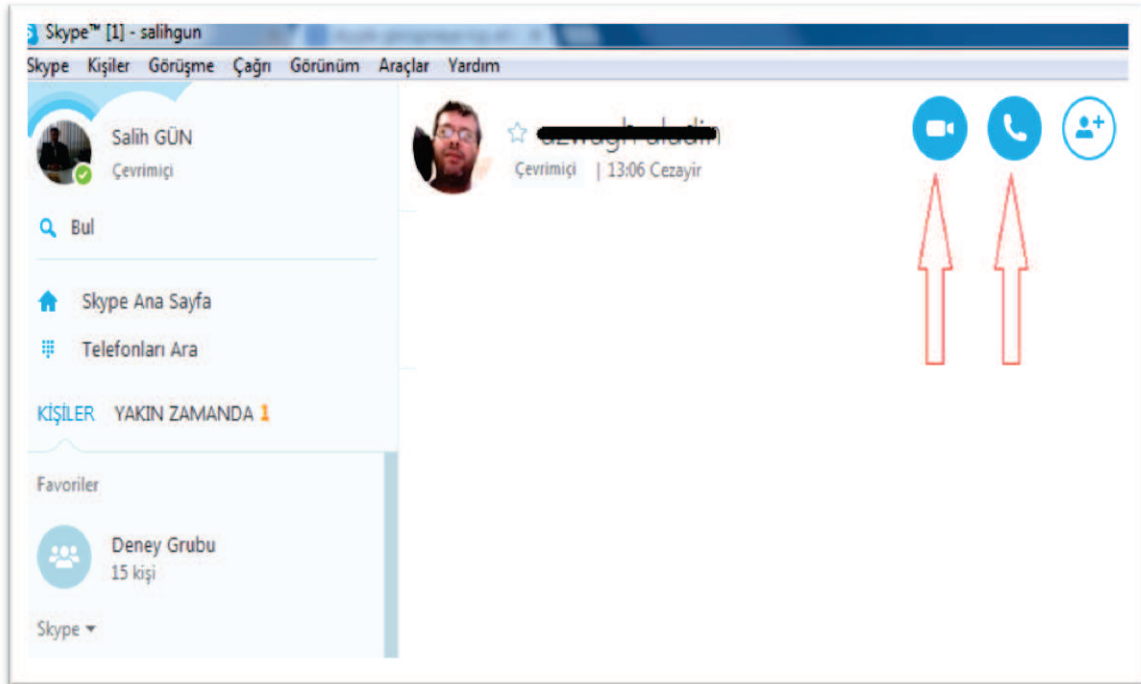
Ek D: Skype'a Kişi Ekleme Ekranı

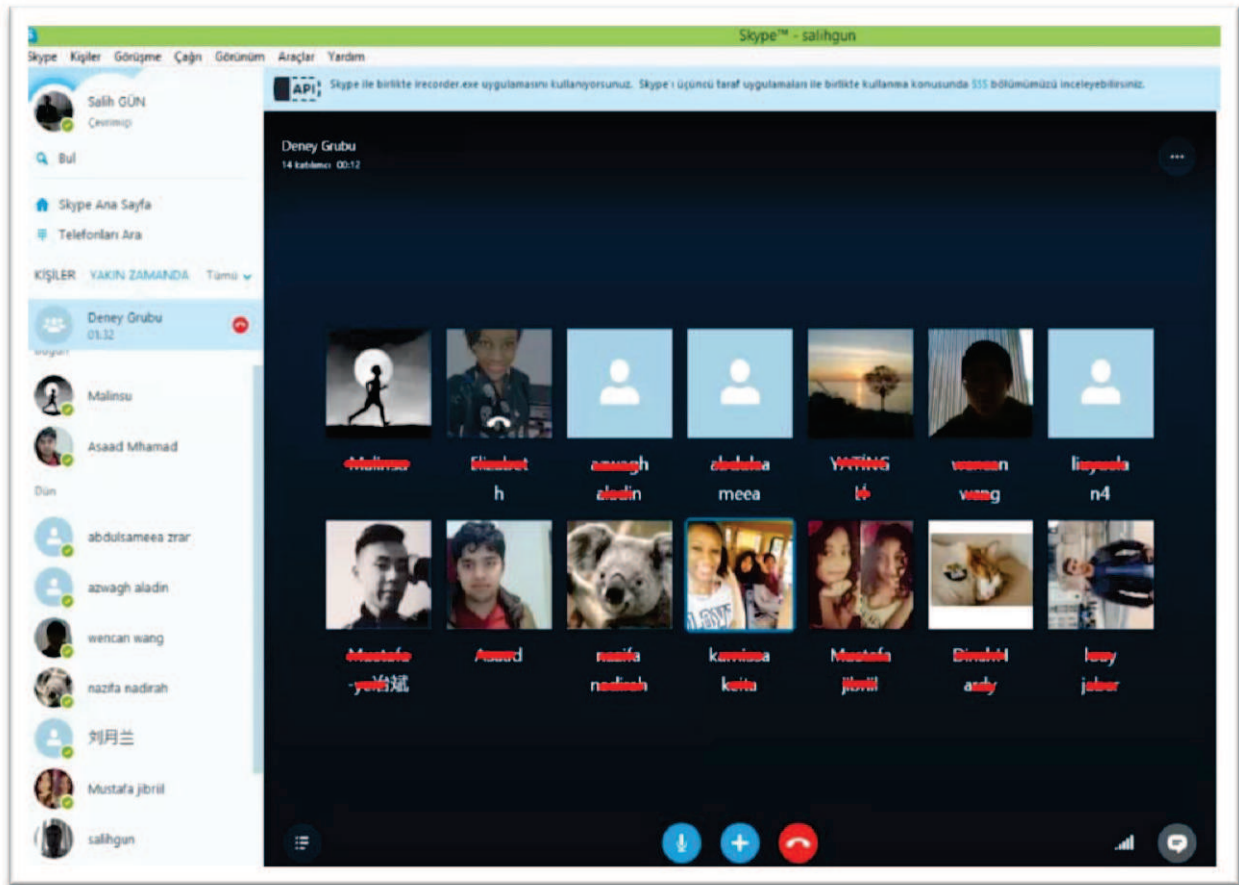
Ek E: Skype'ta Grup Oluşturma Ekranı

Ek F: Skype'ta Sesli Ve Görüntülü Arama Ekranı

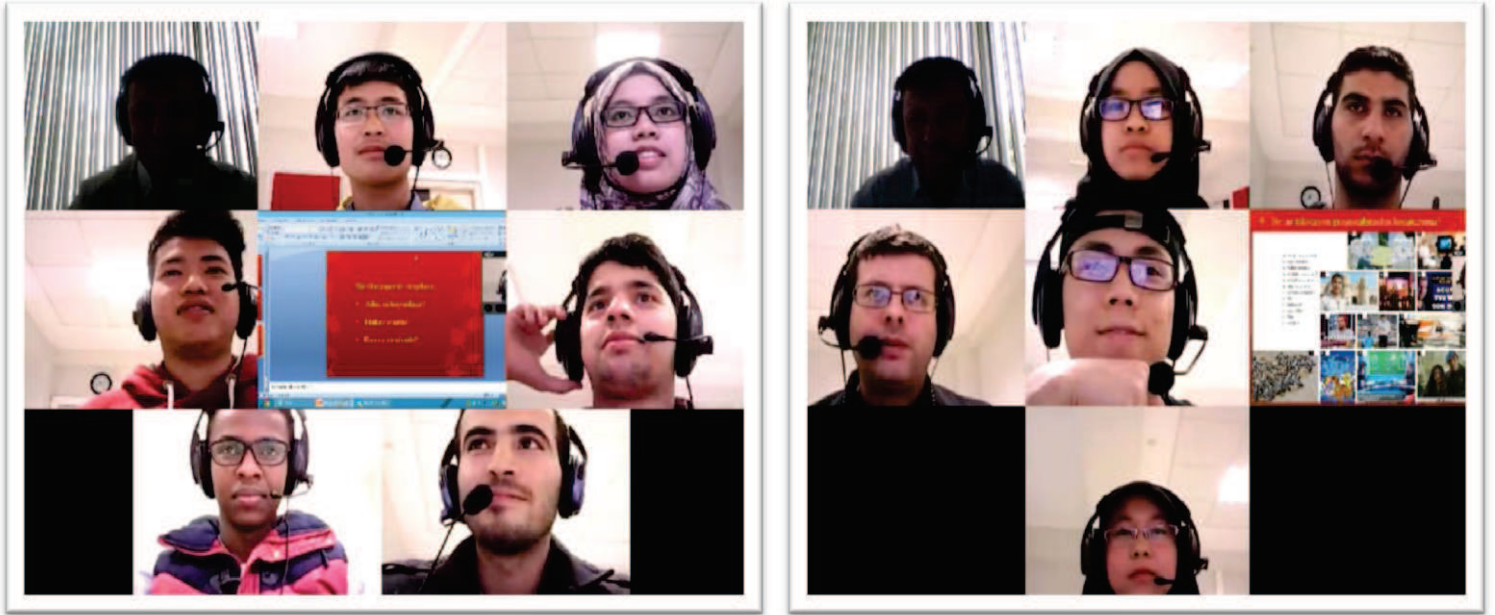

Ek G: Skype'ta Sesli Görüşme Ekranı

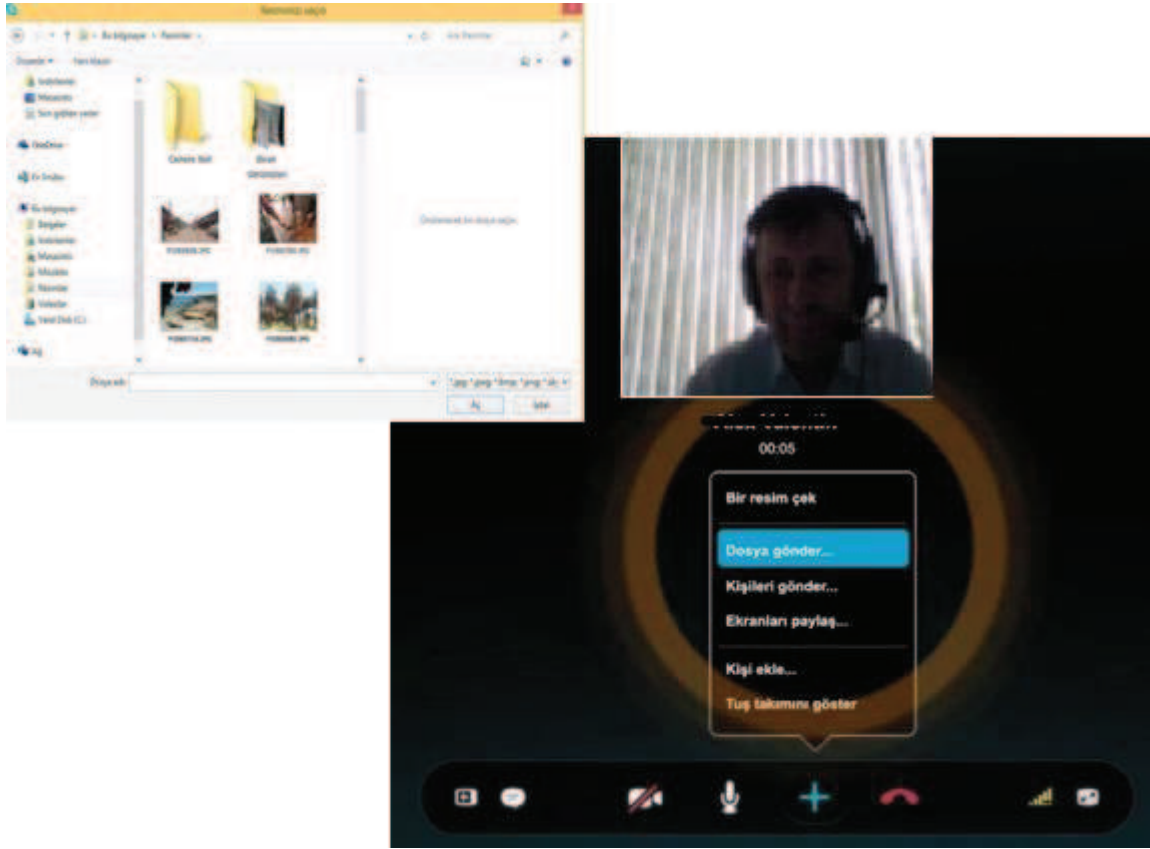

Ek H: Skype'ta Ekran Paylaşımı Görüntülü Görüşme Ekranları

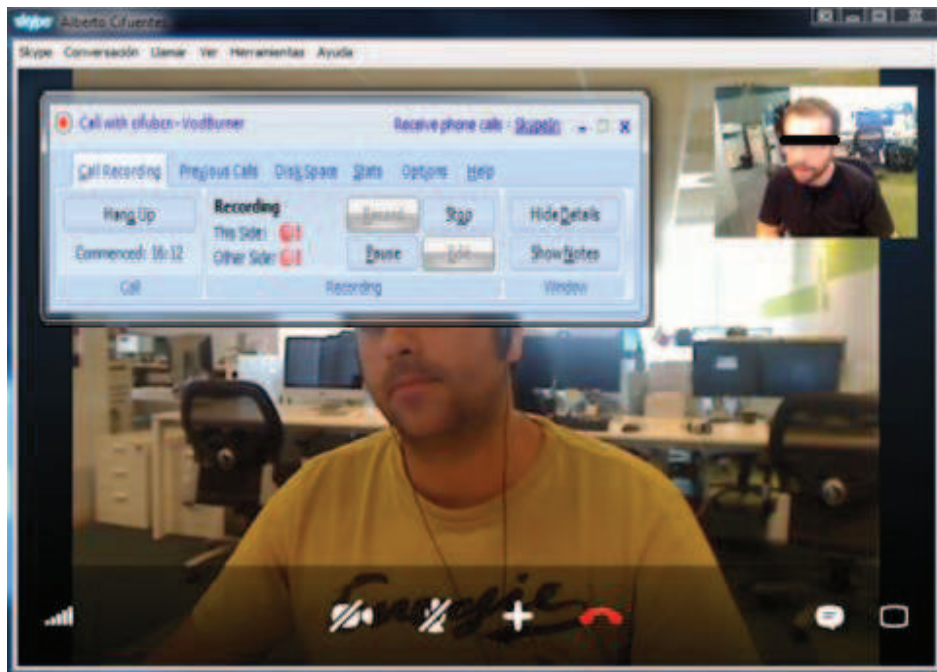
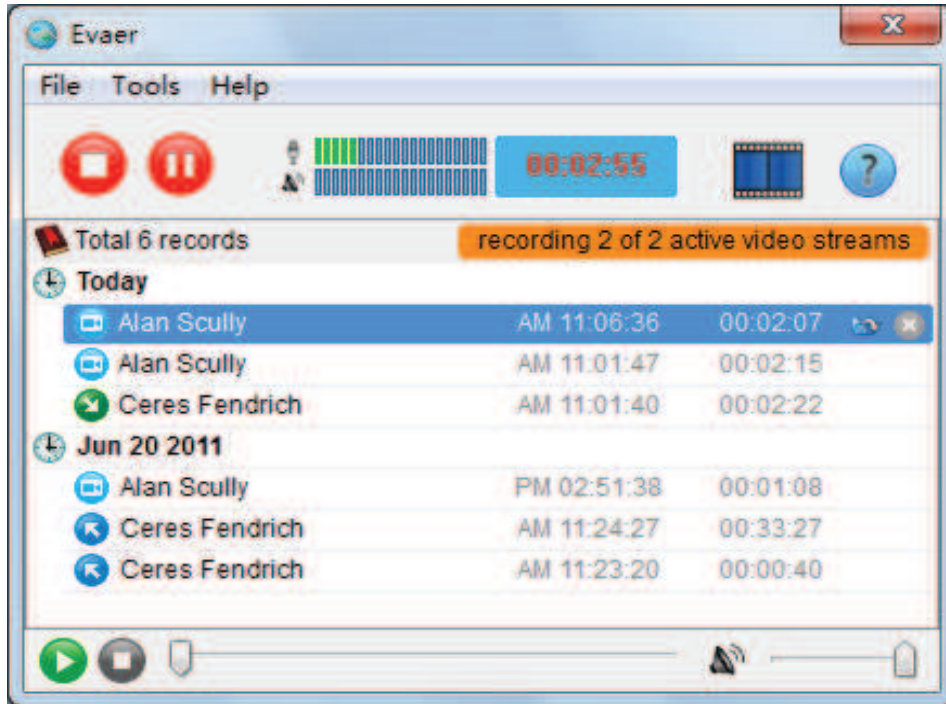

Ek I: Skype'ta Dosya Gönderme ve Ekran Paylaşma Ekranı

Ek J: Skype Görüşmelerini Kaydetme Programları

Ek K: Konuşma Becerisini Değerlendirme Ölçeği Sallabaş (2011).

Madde No	ÖLÇÜTLER	Hayır	Kısmen	Evet
1.	Konuşmaya Başlangıç			
	Konuşmaya selamlaşmayla başlıyor mu?			
	Konuşmaya uygun ifadelerle başlıyor mu?			
2.	Konuşmanın Gelişme Bölümü			
	Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatıyor mu?			
	Konuşmasını bütünlük ve tutarlık içinde sürdürüyor mu?			
	Konuyla ilgili günlük hayattan örnekler veriyor mu?			
	Konuşurken konu dışına çıkıyor mu?			
	Ana düşünceyi yansıtabiliyor mu?			
	Ana düşüncesini yardımcı düşüncelerle destekliyor mu?			
3.	Konuşmanın Sonuç Bölümü			
	Konuşmayı özetliyor mu?			
	Konuşmayı uygun ifadelerle bitiriyor mu?			
4.	Beden Dili			
	Konuşurken ellerini kullanıyor mu?			
	Dinleyenlerle göz teması kuruyor mu?			
	Gereksiz hareketler yapıyor mu?			
	Konuşurken heyecanlanıyor mu?			
	Mimikleri konuşmayı destekliyor mu?			
	Bedenin duruşu düzgün mü?			

5.	Dilin Dış Yapı Unsurlarını Uygulayabilme			
	Türkçenin kurallarına uygun cümleler kuruyor mu?			
	Konuşmasında nezaket kurallarını uyguluyor mu?			
	Tekrara düşmeden konuşuyor mu?			
	Standart Türkçe ile konuşuyor mu?			
	Konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanıyor mu?			
	Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda konuşuyor mu?			
	Akıcı bir biçimde konuşuyor mu?			
	Kelimeleri doğru telaffuz ediyor mu?			
	Konuşurken gereksiz sesler çıkarıyor mu?			
	Konuşurken nefesini ayarlayabiliyor mu?			
	İşitilebilir bir ses tonuyla konuşuyor mu?			
	Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapıyor mu?			

Ek L: Kişisel Bilgi Formu

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi

Salih GÜN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

Değerli öğrenciler,

Vereceğiniz cevaplar bilimsel verilere ulaşmak için kullanılacak, bilgileriniz kimseyle paylaşılmayacaktır. Sorulara doğru cevap vermeniz çok önemlidir. Zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

1. Adınız Soyadınız:

2. Cinsiyetiniz:

3. Yaşınız:

4. Ülkeniz:

5. Ana diliniz:

6. Bildiğiniz yabancı dil sayısı:

Ek M: Odak Grup Görüşme Formu

Odak Grup Görüşme Formu

Saat.....

Yer.....

Tarih.....

Sevgili Öğrenciler,

Yaklaşık 40 dakika sürecek olan bu görüşmenin amacı B2 kuru boyunca uygulanan çalışmalarını değerlendirmektir. Bu görüşmede herkese söz ayrı ayrı söz verilecektir. Soruları istediğiniz şekilde cevaplayabilirsiniz. Konuşmanız bitene kadar sözünüz kesilmeyecek özgürce konuşmanıza müsaade edilecektir. Lütfen siz de arkadaşlarınızın sözünü kesmeyiniz. Bu görüşme düşüncelerinizi bilimsel veriler elde etmek için kaydedilecektir. Bilgileriniz kimseyle paylaşılmayacaktır. Çalışmada isminiz kullanılmayacaktır.

Sorular

1. Sınıf içerisinde konuşma becerinizi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?
2. Skype ile konuşma uygulaması öncesi bu yönteme bakışınız nasıldı?
3. Skype ile konuşma uygulamalarının size neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?
4. Konuşma derslerinde Skype kullanırken ne tür zorluklarla karşılaştınız?
5. Konuşma derslerinde uygulanan Skype dersleriyle ilgili genel düşünceleriniz nelerdir?

Ek M: Konuşma Sorularını Belirleme

Konuşma Konuları	Hiç uygun değil	Uygun değil	Kısmen uygun	Uygun	Çok uygun
1. Ülkenizi tanıtır mısınız?					
2. Yaşadığınız şehri anlatır mısınız?					
3. Ne tür yetenekleriniz vardır?					
4. Okumanın faydaları nelerdir?					
5. Sizce faydalı buluşlar hangileridir?					
6. Gelecekle ilgili hedefleriniz nelerdir?					
7. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?					
8. Sevdiğiniz bir hayvanı anlatır mısınız?					
9. Sizce en ideal meslek hangisidir? Niçin?					
10. Ne tür alışkanlıklarınız vardır? Anlatınız.					
11. Alışverişte nelere dikkat edersiniz? Niçin?					
12. En son yapmış olduğunuz bir geziyi anlatınız.					
13. En son seyrettiğiniz bir filmi anlatır mısınız?					
14. Hangi tür kültürel etkinliklerden hoşlanırsınız?					
15. Ülkenizin kültürü hakkında bilgi verir misiniz?					

16.Ülkeniz ya da yaşadığınız şehir neleriyle ünlüdür?					
17.Teknoloji insan hayatına nasıl bir fayda sağlamıştır?					
18.En son ne zaman hastaneye gittiniz? Neler yaşadınız?					
19.Fobiniz var mı? En çok ne/lerden korkarsınız? Niçin?					
20.Televizyon ve etkileri konusunda neler düşünüyorsunuz?					
21.Ülkenizin ünlü insanlarından biri hakkında bilgi verir misiniz?					
22.İmkânınız olsaydı dünyada ne/leri değiştirmeyi isterdiniz? Niçin?					
23.Tatil yapar mısınız? Nerelerde tatil yapmayı tercih edersiniz? Neden?					
24.Ülkenizin en tanınmış kişilerinden biri hakkında bilgi verir misiniz?					
25.Sporla ilgileniyor musunuz? Spor yapmakla ilgili düşünceleriniz nelerdir?					
26.Aile ortamı önemli midir? Niçin?					
27.Türkiye hakkında neler biliyorsunuz?					
28.Gelecekte bilgisayar, öğretmenin yerini alabilir mi?					
29.Kendine örnek aldığın bir büyük var mı? Onu tanıtır mısın?					
30.Onun seni etkileyen yönleri nelerdir?					
31.Size göre, günümüz gençliğinin sorunları nelerdir?					